

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Spolupráce veřejného a soukromého sektoru

Public Private Partnership

Student: Bc. Andrea Mičolová

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2013

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Andrea Mičolová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Spolupráce veřejného a soukromého sektoru
Public Private Partnership**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Základní charakteristiky partnerství veřejného a soukromého sektoru
 3. Charakteristika partnerství veřejného a soukromého sektoru ve vybraných zemích EU
 4. Zhodnocení stavu partnerství veřejného a soukromého sektoru v ČR
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

HORÁLEK, Vladimír. *Koncesní zákon s komentářem: Veřejně soukromá partnerství a jejich obecná právní úprava v ČR*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-86131-67-X.
OSTŘÍŽEK, Jan a kol. *Public Private Partnership: Příležitost a výzva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 284 s. ISBN 978-80-7179-744-9.
VYSKOČIL, Vlastimil a kol. *Facility Management a Public Private Partnership*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 262 s. ISBN 978-80-86946-34-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

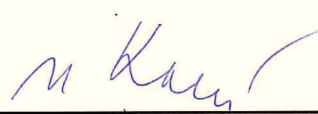
Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně příloh vypracovala samostatně a že jsem v seznamu literatury uvedla veškeré použité informační zdroje.

V Ostravě dne 26. 4. 2013

.....Andrea Mičolová.....

Bc. Andrea Mičolová

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU.....	7
2.1 Historie partnerství veřejného a soukromého sektoru	7
2.2 Výhody partnerství veřejného a soukromého sektoru	10
2.3 Nevýhody partnerství veřejného a soukromého sektoru	11
2.4 Typologie projektů partnerství soukromého a veřejného sektoru	12
2.5 Druhy rizik.....	16
3 CHARAKTERISTIKA PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU.....	21
3.1 Spolupráce soukromého a veřejného sektoru v Evropě.....	21
3.2 Partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice	22
3.2.1 Legislativní zajištění partnerství veřejného a soukromého sektoru v České Republice.....	22
3.2.2 Novela koncesního zákona.....	26
3.2.3 Novela zákona o veřejných zakázkách.....	27
3.2.4 Rejstřík koncesních smluv	27
3.2.5 Institucionální zajištění partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice	28
3.2.5.1 Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky.....	28
3.2.5.2 Ministerstvo financí České republiky	29
3.2.5.3 Resortní ministerstva České republiky	29
3.2.5.4 PPP Centrum České republiky, a.s.	30
3.2.5.5 Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru	32
3.2.5.6 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	33
3.3 Partnerství veřejného a soukromého sektoru ve Slovenské republice.....	33
3.3.1 Legislativní zajištění spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve Slovenské republice	33
3.3.2 Novela zákona o verejnom obstarávaní	34
3.3.3 Institucionální zajištění spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve Slovenské republice	35
3.3.3.1 Ministerstvo financí Slovenské republiky	35
3.3.3.2 Resortní ministerstva Slovenské republiky.....	37

3.3.3.3	Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora	37
3.3.3.4	Úrad pre verejné obstarávanie	38
4	ZHODNOCENÍ STAVU PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU V ČR.....	39
4.1	Stav spolupráce soukromého a veřejného partnerství v Evropě.....	39
4.2	Vymezení společných a rozdílných prvků partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice a Slovenské republice	48
4.2.1	Legislativa	48
4.2.2	Elektronická databáze koncesních smluv	50
4.2.3	Databáze PPP projektů	50
4.2.4	Institucionální zajištění partnerství veřejného a soukromého sektoru	51
4.3	Zhodnocení stavu PPP projektů v České republice	55
4.4	Problematické oblasti a doporučení pro Českou republiku ve sféře veřejně soukromého partnerství	67
5	ZÁVĚR.....	72
	Seznam použité literatury	75
	Seznam zkratk	82
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 ÚVOD

Partnerství veřejného a soukromého sektoru představuje různé formy spolupráce veřejného a soukromého sektoru za účelem lepšího využití schopností a zdrojů soukromého sektoru při zajišťování veřejných služeb, budov či infrastruktury. Mezi partnery jsou rozložena jednotlivá rizika a to takovým způsobem, že každá strana nese takové riziko, které dokáže lépe řešit.

Veřejný i soukromý partner jsou v zákoně o koncesních smlouvách a koncesním řízení v rovnocenném postavení. Ze strany veřejného sektoru je metoda spolupráce veřejného a soukromého sektoru považována za výhodnou především vzhledem k umožnění realizace projektů i v případě, kdy na ně zadavatel momentálně nemá dostatečné množství finančních prostředků. Projekty veřejně soukromých partnerství jsou realizovány ve všech vyspělých zemích světa, přičemž v rámci evropských zemí jsou nejvíce rozšířeny ve Velké Británii.

Cílem diplomové práce je zhodnocení stavu této problematiky a navržení možností vedoucích k dosažení lepších výsledků v oblasti spolupráce veřejného a soukromého sektoru v České republice.

Metody, prostřednictvím kterých má být dosaženo stanoveného cíle, jsou popis a následně analýza.

Práce má převážně teoretický charakter a je rozdělena do pěti kapitol.

Předmětem první hypotézy je, že při existenci více typů spolupráce veřejného a soukromého partnerství, ve velikosti objemu vynaložených finančních prostředků výrazně převažuje právě jedna z forem. Druhou hypotézou je, že akciová společnost, jakožto právní forma podnikání, je převažující formou podnikání podílející se na straně soukromé části partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Stěžejním obsahem druhé kapitoly je definování pojmu veřejného a soukromého partnerství. Cílem tohoto vztahu je následně již zmíněná spolupráce obou sektorů za účelem dosažení efektivnějších výsledků. Kapitola je dále zaměřena na vysvětlení samotného vzniku partnerství veřejného a soukromého sektoru. Obsahem je také vysvětlení základní terminologie v oblasti partnerství soukromého a veřejného sektoru. Pozornost je rovněž věnovaná výhodám i možným problémům partnerství obou sektorů. Uvedeno je několik možných typů projektů vzájemného partnerství sektorů a v neposlední řadě jednotlivé druhy rizika, která mohou v rámci spolupráce nastat.

Třetí kapitola práce charakterizuje partnerství veřejného a soukromého sektoru ve vybraných zemích Evropské unie. V úvodní části této kapitoly je představena situace stavu problematiky partnerství veřejného a soukromého partnerství nejprve v rámci Evropské unie. Poté se pozornost zaměřuje na vysvětlení právního rámce fungování těchto vztahů v České Republice, kde základy jsou obsaženy v koncesním zákoně a zákoně o veřejných zakázkách. Součástí kapitoly je také institucionální zajištění partnerství veřejného a soukromého sektoru. Následně se pozornost věnuje stavu této problematiky ve Slovenské republice.

Obsahem čtvrté kapitoly je, na základě dosažených znalostí, zhodnocení stavu partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice. Situace je rovněž komparována se stavem problematiky v republice Slovenské. Pro přehlednost je kapitola doplněna o tabulku jednotlivých oblastí veřejně soukromého partnerství vyskytujících se v daných zemích. Zejména se jedná o legislativní rozdělení, existenci elektronické databáze koncesních smluv, databázi projektů pro běžné uživatele, instituce zabývající se danou problematikou či nejvyužívanější formy vzájemné spolupráce obou sektorů v každé z vybraných zemí. Závěrem kapitoly jsou pro Českou republiku uvedena doporučení v oblasti spolupráce veřejně soukromých partnerství.

2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU

Kapitola je zaměřena na vysvětlení samotného vzniku partnerství veřejného a soukromého sektoru. Poté je pozornost věnovaná výhodám a rovněž problémům partnerství obou sektorů. Dále se uvádí několik možných typů projektů vzájemného partnerství sektorů. Součástí kapitoly jsou rovněž jednotlivé druhy rizika, která mohou v rámci spolupráce nastat.

2.1 Historie partnerství veřejného a soukromého sektoru

Pojem veřejně - soukromých partnerství nebo také partnerství veřejného a soukromého sektoru bývá označován zkratkami PPP z anglického termínu Public Private Partnership. Použito někdy bývá také spojení PFI (Private Finance Initiative), PSP (Private Sector Participation) nebo PPI (Private Participation in Infrastructure). Tento pojem se objevil v průběhu posledních desítek let jako obecně užívaný technický termín, který popisuje širší skupinu projektů a činností, na nichž se podílí soukromý a veřejný sektor a společně tak směřují k uspokojování veřejných potřeb, tradičně zajišťovaných veřejným sektorem. „*Z existence někdy vystavovaného úředního povolení k založení PPP se odvodil také často (rovněž v legislativě Evropské unie) používaný a v zásadě PPP rovnocenný termín koncese a smlouva. Tyto termíny tvoří základ právních vztahů v PPP a jsou často nazývány koncesní smlouvou.*“ [3]

Vzhledem k relativní novosti problematiky veřejně-soukromých partnerství není doposud terminologie zcela ujasněná. Při čtení různých odborných textů je proto třeba věnovat pozornost tomu, v jakém kontextu jsou termíny použity. Stává se, že se termín PPP nesprávně používají i pro běžné dodávky zboží a služeb soukromých partnerů subjektům veřejného sektoru.

K samotné definici veřejně soukromých partnerství došlo teprve nedávno, nejedná se ovšem o zcela něco nového. „*Monopolně zaměřené koncese byly právním nástrojem využívaným již ve starém Římě nebo ve středověku přemyslovskými panovníky (například výběr daní či cel). Původně také sloužily k udělování zvláštních hospodářských práv, například práva vařit pivo.*“ [47] Tento vztah byl spatřován například dále u poštovních služeb Thurn-Taxisů ve Svaté římské říši nebo při soukromé výstavbě železnic v Evropě v 19. století. V poslední době jsou po celém světě prosazovány především z důvodu, že postupně

klesá role veřejného sektoru v ekonomice i daňová kvóta, a naopak vzrostl tlak na vyrovnanost veřejných rozpočtů.

Zde mohou soukromé investice nahradit scházející veřejné výdaje a veřejné instituce tak mohou zlepšit kvalitu i efektivnost poskytování služeb.

Velká Británie patří mezi první zemi, kde se tento přístup spolupráce veřejného a soukromého sektoru začal úspěšně uplatňovat. V posledním desetiletí došlo k výraznému rozšíření role soukromého sektoru ve financování a provozování infrastruktury. Tato forma spolupráce se osvědčila například v Nizozemí, Španělsku, Portugalsku, Irsku, Francii, Kanadě, Spojených státech amerických, Japonsku, Austrálii, ale také v rozvíjejících se zemích jako jsou například Chile a Jižní Afrika. V současné době jde již o tisíce projektů uskutečněných každoročně v celém světě. [57]

Jedna z mnoha definic v oblasti partnerství veřejného a soukromého sektoru tvrdí, že *„za partnerství veřejného a soukromého sektoru je považován takový smluvní vztah mezi veřejným a soukromým sektorem, kterým se soukromý sektor zavazuje k zajištění veřejných služeb nebo infrastrukturních projektů, které bývají typicky dodávány nebo provozovány veřejným sektorem.“* [5]

Jedná se o projekty nebo poskytování služeb, které splňují některé z následujících charakteristik:

- společná odpovědnost za dodávku služeb nebo infrastruktury, při které dochází k převzetí rizik ze strany soukromého sektoru spojením některých činností (projektová, stavební, finanční, provozní, údržbová),
- dlouhodobý závazek (minimálně na 3 roky) soukromého sektoru zajišťovat veřejné služby zadané veřejným sektorem,
- sdílení schopností a zkušeností mezi soukromým a veřejným sektorem takovým způsobem, aby mohlo dojít k optimalizaci rozložení rizik ze strany veřejného sektoru, dále zaručení vyšší hodnoty uplatnění veřejných výdajů, především využitím kvalit soukromého sektoru v oblasti manažerské, technické, finanční a inovační. [36]

Princip PPP je možné popsat jako konkrétní veřejnou investici či službu, kterou nevytváří, neprovozuje a neposkytuje přímo stát (kraj či obec), ale soukromý subjekt. Instituce veřejného sektoru jsou partnerem soukromého sektoru, u kterého zadávají a nakupují služby pro občana, nebo zprostředkovávají nákup těchto služeb.

Veřejný i soukromý partner jsou v zákoně o koncesních smlouvách a koncesním řízení, který bude popsán v kapitole č. 3, v rovnocenném postavení. Pro veřejný sektor (stát, samosprávné územní celky) je volba metody PPP výhodná především z důvodu umožnění realizace projektů také v situaci, kdy na ně sám zadavatel nemá potřebné množství peněz. Vyšší efektivnost vynaložených finančních prostředků, vyšší kvalita zajištění veřejných služeb a včasné dodání jsou očekávaným jevem. Od soukromého sektoru se očekává rovněž méně časových prodlev. Soukromému sektoru realizace PPP projektů přináší zisk, jelikož dlouhodobé smlouvy zajišťují platby od veřejného sektoru či uživatelů po několik let.

K rozvoji PPP došlo tedy také vzhledem k nedostatku finančních prostředků na straně veřejného sektoru. V členských státech Evropské unie to byl také částečně důsledek privatizace síťových odvětví, rozvoje nadnárodních provozovatelů sítí a působení výdajových limitů veřejného sektoru, vycházejících z kritérií daných Maastrichtskou smlouvou. Metoda PPP se osvědčila při získávání dodatečných finančních zdrojů a tedy zajištění efektivnosti tradiční pro soukromý sektor.

Způsobů, jak zapojit soukromý sektor do financování, rozvoje a projektů týkajících se dopravy a ochrany životního prostředí, tvořící jindy standardně působíště veřejného sektoru, existuje spousta. Nastat může situace, kdy si veřejné subjekty ponechávají úplnou odpovědnost za financování, výstavbu, provoz i údržbu aktiv a také nesou odpovědnost za všechna rizika s tím spojená. Naopak tomu je v případě, kdy všechny tyto odpovědnosti přebírá soukromý subjekt. Ve většině případů jsou však rizika a odpovědnosti rozděleny mezi veřejného a soukromého partnera podle jejich silných a slabých stránek.

Častá bývá představa, že princip PPP řeší problém veřejných financí (otázku státního zadlužení) a pomůže tak obejít konvergenční kritéria Maastrichtské smlouvy. PPP dočasně usnadňuje financování projektů veřejného zájmu. Úhrada nákladů nakonec ovšem vždy zůstává na zadavateli projektu, tedy veřejném sektoru, popřípadě se částečně přenáší na koncové uživatele. Spoluprací veřejného a soukromého sektoru daňoví poplatníci získají větší škálu služeb v lepší kvalitě a mohou také využívat služeb, které by jim stát nebyl schopen zajistit z důvodu nedostatku potřebných kapacit. [33] Pro veřejného zadavatele je zase forma spolupráce se soukromým sektorem výhodná v oblasti financování v tom smyslu, že soukromému sektoru, který projekt financoval, začne příslušnou stavbu splácet až v momentě úplného dokončení stavby a to formou měsíčních paušálních částek, tzv. služebného, ve výši již předem dané v koncesní smlouvě. Veřejný sektor má tedy možnost svůj závazek rozložit do více splátek po dobu několika let, respektive po dobu trvání smluvního vztahu.

Projekty partnerství veřejného a soukromého sektoru svou podstatou představují jistou nadstavbu veřejných zakázek. Oproti veřejným zakázkám se jedná o dlouhodobější kontrakty, kde sektor soukromý přebírá část funkcí sektoru veřejného, neboli se zavazuje k dlouhodobému poskytování zboží a služeb veřejnosti, které by měl zajišťovat veřejný sektor. Za tuto svou činnost soukromý subjekt následně dostává odměnu formou příjmů z veřejných rozpočtů nebo je mu uděleno právo vybírat určité platby od veřejnosti. [15] U PPP projektů je také významným rysem větší objem kontraktů. Rozdíl je také ve vlastnictví. V případě veřejné zakázky si veřejný sektor objedná určité zboží a poté se stává jeho vlastníkem. U PPP projektů většinou zůstává vlastníkem soukromý subjekt, který dané zařízení rovněž provozuje. V neposlední řadě je role soukromého sektoru v případě veřejné zakázky omezena na dodavatele, u PPP projektu se navíc přidává vývoj, provoz, vlastnictví.

Metoda PPP může být využívána v mnoha odvětvích, přičemž zvolení volby této metody se veřejnému sektoru vyplatí pouze v některých oblastech. Nejčastěji bývá uplatňována v dopravní infrastruktuře (výstavba a provozování dálnic, silnic, tunelů, mostů), v administrativních a ubytovacích kapacitách (výstavba a provozování úřadů, soudů, věznic, ubytoven), ve zdravotnictví, školství (univerzitní komplexy, studentské koleje) či v obraně. [34]

Závažnější problémy ke splnění předpokladů pro využití PPP jsou shledávány ve výstupech, které nejsou měřitelné. Například požární sbor, policie či hygienická kontrola jsou svou podstatou monopolní služby a také z toho důvodu náleží jejich výkon přímo státu. Nevhodná k dlouhodobému smluvnímu partnerství se jeví také oblast informační technologie, a to vzhledem k rychlosti vývoje, a tedy nutnosti investic do inovací, což nepředstavuje dlouhodobou úsporu. [45]

2.2 Výhody partnerství veřejného a soukromého sektoru

Mezi hlavní výhody veřejně - soukromé spolupráce patří především:

- **jediný partner pro celý projekt** - zadavatel projektu si vybere jednoho partnera pro projekt, který na sebe bere odpovědnost za další kroky či subdodávky,
- **transparentnost** - v rámci veřejné soutěže se vybere jeden partner na celý projekt, projekt se nedělí na velké množství menších zakázek obvyklých za dobu trvání projektu,
- **rychlost realizace** - partnerství veřejného a soukromého sektoru umožňuje realizaci infrastrukturních projektů dříve, rychleji a bez rizika překračování rozpočtu pro

veřejný sektor. Soukromá společnost dokáže lépe provést celý projekt, dodržet termíny výstavby a zároveň nepřekročit náklady,

- **maximální využití zkušeností soukromého sektoru** - při realizaci projektu formou PPP je na jedné straně veřejný sektor a na straně druhé tzv. účelově založená společnost, jejímž cílem není uspokojit pouze vlastní zájem. Účelově založená společnost řídí činnost jako celku, výkony jednotlivých subjektů v založené společnosti se sledují. V tomto případě se již v projektové fázi pozornost zaměřuje na skutečnost, aby byl celkový užitek maximální, [3]
- **rizika jsou přidělena té straně, která je dokáže lépe řídit** - některá rizika dokáže řídit mnohem lépe a efektivněji soukromý sektor, jelikož se u něj předpokládá, že s podobnými projekty má již zkušenosti. Z toho důvodu jsou hlavní rizika přenesena na něj. Neznamená to však, že na soukromého partnera by se měla přenášet všechna rizika. Některá rizika (například inflační riziko) dokáže mnohem lépe zvládnout sektor veřejný,
- **platby jsou rozloženy v čase** - zadavatel platí soukromému subjektu až od chvíle zahájení provozu, tzn. v případě dodávky služeb v dohodnutém čase a kvalitě. Platí tzv. služebné, které představuje také rozložené investiční výdaje z počátku projektu. Veřejný sektor si tedy může dovolit veřejnou službu či infrastrukturu i v době, kdy na ní nemá peníze. V době výstavby se tedy vyhne nadměrnému zatížení rozpočtu,
- **veřejný sektor platí pouze tehdy, jestliže je služba dodaná** - soukromý sektor je tedy motivován splnit povinnosti řádně, včas a v požadované kvalitě, jinak nedostane zaplacen. V případě, že dodávka neodpovídá smlouvě, může zadavatel odměnu zkrátit nebo úplně přestat platit. Má-li soukromý sektor zájem zajistit službu co nejefektivněji a s největším ziskem, snaží se využít nejlepšího dostupného know-how a inovací,
- **veřejný sektor daný projekt kontroluje** - realizace veřejných služeb či infrastruktury je tedy přenechána soukromému partnerovi, veřejný sektor však neztrácí nad projektem kontrolu. Dojde-li k porušení smlouvy nebo není-li dodávka realizována řádně a včas, soukromý sektor za ní nedostane zaplacen. [46]

2.3 Nevýhody partnerství veřejného a soukromého sektoru

Mezi hlavní nevýhody veřejně - soukromé spolupráce patří zejména:

- **příprava PPP projektu je náročná** - PPP projekty představují dlouhodobý vztah mezi partnery. Je tedy důležité projekt důkladně připravit. Projektu předchází například vypracování a schválení koncesního projektu a koncesní smlouvy, což představuje vyšší transakční náklady a samozřejmě také delší přípravnou fázi projektu,
- **vyšší cena soukromého kapitálu** - jelikož je pro finanční instituce soukromý sektor rizikovější, jsou i náklady na jeho získání vyšší,
- **vhodné jen pro určité typy projektů** - transakční náklady u PPP projektů jsou relativně vyšší, z toho důvodu není efektivní využívat tuto metodu u projektů s nízkou kapitálovou náročností. Tuto nevýhodu lze eliminovat spojením několika menších projektů, které se tak jako celek stanou zajímavějšími. Metodu PPP není vhodné využívat v případě, kdy převažuje investiční část nad provozní, jelikož zde není nabídnut dostatečný prostor pro využití schopností soukromého sektoru,
- **nedostatečná konkurence** - konkurence je předpokladem snadného fungování. Stejně tak je tomu i u PPP projektů. Aby tedy mohl být nalezen potenciál soukromého partnera, je důležité vyvolání maximální konkurenční soutěže mezi jednotlivými zájemci o poskytování služeb,
- **nedostatek zkušeností s PPP projekty** - soukromý i veřejný sektor se pro sebe snaží vyjednat co nejlepší podmínky smlouvy. Pokud uzavře veřejný sektor smlouvu nevýhodnou, odstoupení od ní poté znamená zbytečné náklady. [3]

2.4 Typologie projektů partnerství soukromého a veřejného sektoru

Typů partnerství soukromého a veřejného sektoru existuje velké množství a jsou odvozeny od rozsahu činností, které jsou realizovány soukromým partnerem. V jednotlivých příslušných literaturách přitom nejsou uvedeny shodné definice. Na tomto místě jsou uvedeny hlavní alternativy projektů PPP. V některých případech se může jevit jako sporné, zda vždy podléhají koncesnímu zákonu (konkrétně v případě projektu typu Design - Build, kdy se může jednat také o zvláštní typ dodavatelské zakázky na klíč). Zadavatelem může být také jiný, ve smlouvě určený veřejný subjekt, obdobně jako koncesionářem může být právní nástupce smluvního koncesionáře, na něhož byly povinnosti či práva koncesní smlouvou převedeny. Níže uvedená typologie pochází z anglických zkratk, které jsou používány rovněž na území České republiky. [14]

- **BOT (postavit-provozovat-převést) nebo BTO (postavit-převést-provozovat)**

Jedná se o takový typ PPP projektu, kdy soukromý partner (koncesionář) postaví příslušné veřejné zařízení, které provozuje určité období na základě smlouvy s veřejným partnerem (zadavatelem). Na konci této doby (BOT), popřípadě ihned po dokončení výstavby (BTO) je převede na zadavatele. Koncesionář zde často z části nebo úplně financuje výstavbu zařízení, z toho důvodu musí být doba provozu (pronájmu) dlouhá tak, aby došlo k zajištění návratnosti investice koncesionáře, a to prostřednictvím uživatelských úhrad, splátek placených zadavatelem, popřípadě jiným způsobem. Po určené době provozu (pronájmu) je na zadavateli, zda převezme odpovědnost za provoz zařízení nebo zařízení pronajme opět původnímu koncesionáři či novému nájemci. U typu BOT je výhodné kombinování odpovědnosti za obvykle oddělené funkce - projektování, výstavbu a údržbu u jednoho subjektu, což umožňuje partnerům získání více výhod. Stavební projekt může být přizpůsoben technologii výstavby a použitým materiálům, na koncesionáře se také požaduje sestavení dlouhodobého plánu údržby a předpokládaných nákladů. [1]

- **BOO (postavit-vlastnit-provozovat)**

U tohoto typu projektu koncesionář postaví a provozuje příslušné veřejné zařízení bez převedení vlastnictví na zadavatele. Vlastnické právo k zařízení zůstává koncesionáři a zadavatel nemá povinnost odkoupit zařízení nebo převzít vlastnická práva.

- **DBFO (navrhnout-postavit-financovat-provozovat)**

V případě tohoto typu uzavírá veřejný sektor smlouvu se soukromým subjektem, který pokrývá projekci, výstavbu, financování i provozování objektu určitou dobu, po jejíž uplynutí je objekt předán veřejnému sektoru. Metoda je vhodná především pro výstavbu silnic, projekty týkající se vodovodů a kanalizací a projekty s významnou provozní složkou.

- **KCS (koncese)**

U projektu typu KCS je rozložení odpovědnosti stejné jako u DBFO, klíčový faktor je zde tedy přesun rizika na soukromý subjekt. Rozdíl je pouze v tom, že investor hradí náklady na projekt z poplatků konečných uživatelů. [14] Pro přehlednost textu práce je na tomto místě důležité poznamenat, že český zákon nedefinuje pojem koncese a používá pojem koncesní smlouva. V této práci je tedy pojem koncese jako synonymum ke koncesní smlouvě a je vztahován obecně na veškeré typy projektů PPP. Naopak, jedná-li se o projekt konkrétního typu tzv. koncese, je pro účely této práce označován zkratkou KCS.

- **BBO (zakoupit-postavit-provozovat)**

Projekt typu BBO spočívá v odkupu aktiv koncesionářem a rekonstrukci nebo rozšíření stávajícího zařízení. Zadavatel prodá příslušné kapacity soukromému subjektu, který provede úpravy a rozšíří dané zařízení, aby jej bylo možné provozovat ziskovým způsobem.

- **SC (smluvní poskytování služeb)**

Zadavatel také může s koncesionářem uzavřít smlouvu o poskytování konkrétních služeb. Tyto smlouvy jsou vhodné pro pokrytí běžných provozních potřeb. Mohou také zahrnovat pořízení, provoz a údržbu nového zařízení. Jedná se o činnosti jako například výběr mytého, instalaci, údržbu a odečet vodoměrů, sběr domovního odpadu nebo provoz a údržbu vozidel. Veřejný subjekt může využít specializované technické zkušenosti soukromého subjektu, řešit zajištění personálu a dosahovat úspor nákladů. V případě smlouvy o poskytování služeb však celkové řízení i odpovědnost za investice zůstávají u zadavatele.

- **O & M (provoz a údržba)**

Zadavatel uzavírá s koncesionářem smlouvu na poskytování určitých služeb pro veřejnost, které byly dosud v kompetenci zadavatele. Na základě příslušné smlouvy o provozu a údržbě veřejného zařízení služby určenou dobu poskytuje koncesionář a zajišťuje rovněž údržbu těchto kapacit. Zadavatel má i nadále vlastnická práva a řídí dané zařízení. Smlouva tohoto typu poskytování služeb se zpravidla uzavírá na krátké období (několik měsíců až let).

- **OM & M (provoz-údržba a správa)**

Zadavatel uzavře s koncesionářem koncesní smlouvu, ve které se koncesionář zavazuje provozovat a udržovat příslušné veřejné zařízení, řídit jeho provoz a poskytovat rovněž určené služby pro veřejnost. Na základě smlouvy má zadavatel i nadále vlastnická práva, avšak koncesionář může oproti předchozí variantě investovat vlastní prostředky do příslušného zařízení. Odpovědnost za investiční rozhodnutí přísluší zadavateli. K rozdělení soukromých investic dochází tak, aby je příslušný soukromý partner mohl později pokrýt z výnosů nebo úspor při provozu zařízení a poskytování služeb. Jedná se zpravidla o dlouhé období smluvního vztahu, které umožňuje zajistit výnos potřebný ke splacení investic. Soukromý partner je placen fixní úhradou nebo fixní úhradou spojenou s pobídkovou složkou za poskytování patřičné úrovně služeb či výkonnostních cílů. Na celosvětové úrovni je tento typ kontraktu často používán při soukromém zajišťování čištění odpadních vod.

- **DB (projektovat-postavit)**

V projektech tohoto typu koncesionář zajišťuje pro veřejného zadavatele vyprojektování i výstavbu daného zařízení. U tohoto typu mohou být zkráceny doby výstavby, uspořeny investiční prostředky, poskytnuty silnější záruky a převedeny rizika

projektu na koncesionáře. Výhodou je také pověření odpovědnosti za vyprojektování a výstavbu jednomu subjektu. Zadavateli následně přísluší vlastnická práva k postavenému zařízení a ve své kompetenci má rovněž odpovědnost za provoz a údržbu.

- **DBM (projektovat-postavit-udržovat)**

Tento typ projektu je podobný typu DB. Rozdíl je pouze v tom, že za údržbu zařízení odpovídá po příslušnou dobu koncesionář. Výhody jsou rovněž podobné jako u typu DB, ale riziko za údržbu přechází na koncesionáře, který rovněž poskytuje potřebné záruky za její kvalitu. Zadavatel poté vykonává vlastnická práva k vybudovanému zařízení a má rovněž odpovědnost za provoz.

- **DBO (projektovat-postavit-provozovat)**

V tomto případě jsou vyprojektování, výstavba a provoz příslušného veřejného zařízení v kompetenci koncesionáře jedinou koncesní smlouvou, přičemž vlastnická práva vykonává po dokončení zadavatel. Přístup typu projektovat-postavit představuje jedno místo odpovědné za vyprojektování i výstavbu daného zařízení a může urychlit dokončení projektu vzhledem k tomu, že se některé fáze projektování a územní přípravy nebo výstavby mohou časově překrývat. „*Kombinace obou předchozích etap s následným provozováním veřejného zařízení zajistí spojitost působení koncesionáře a umožní i případné soukromé financování výstavby zařízení, které je poté spláceno uživatelskými nebo zadavatelskými úhradami.*“ [47] V tomto případě trvají koncesní smlouvy 25 až 30 let. Vlastnictví stávajících i nově pořízených prostor zůstává u zadavatele. Za provozování a udržování kapacit po dobu trvání smluvního vztahu a také za následné předání po skončení platnosti smlouvy odpovídá rovněž zadavatel.

Obdobnými typy projektů PPP jsou **DBOT (projektovat-postavit-provozovat-převést)**, **DBOO (projektovat-postavit-vlastnit-provozovat) nebo DBFT (projektovat-postavit-financovat-převést)**. Odlišnosti jsou obsaženy v jednotlivých slovních součástech. V případě DBOO jsou vlastnická práva ponechána koncesionáři.

- **LDO (pronajmout-rozvíjet-provozovat) nebo BDO (koupit- rozvíjet-provozovat)**

V případě těchto koncesních smluv si koncesionář pronajímá nebo koupí stávající zařízení od zadavatele a následně investuje vlastní kapitál do obnovení, modernizace či rozšíření tohoto zařízení a provozuje je na základě smlouvy se zadavatelem. Pronájemní transakce se odlišují od smluv o poskytování služeb a koncesních smluv o provozování daných zařízení přenosem obchodního rizika na koncesionáře. Dosažení zisku pak záleží na jeho schopnosti snižovat provozní náklady při dodržování dané kvality služeb. Pronájemní transakce jsou však podobné smlouvám o poskytování služeb a smlouvám o provozování

příslušných zařízení v tom, že odpovědnost za investice a rozšiřování sítě má zpravidla zadavatel. Někdy ovšem nájemní smlouvy rozšiřují odpovědnost koncesionáře na určité typy oprav a rekonstrukcí nebo také na určený rozsah dodatečných investic s cílem zlepšit provozní efektivnost. I v tomto případě plánování a financování celého investičního procesu zůstává na zadavateli. Nájemní smlouvy bývají uzavírány na období 5 - 15 let a především jsou vhodné pro infrastrukturní systémy vytvářející příjmy od uživatelů. Často bývají používány v oblastech veřejné dopravy a vodním hospodářství. Typické je také použití u některých městských dopravních podniků.

- **BLT (postavit-pronajmout-převést), LP (pronajmout-prodat)**

V tomto modelu PPP koncesionář financuje a vybuduje nové zařízení, které následně pronajímá zadavateli. Zadavatel platí soukromému subjektu pravidelné nájemné (leasingový poplatek), kde je součástí zároveň i splátka části hodnoty vybudovaného zařízení. Na konci nájemní (leasingové) lhůty se zadavatel stává vlastníkem zařízení, popřípadě doplatí zůstatek nesplacené hodnoty zařízení. V případě tohoto typu může být zařízení provozováno zadavatelem i koncesionářem. Přínosem pro zadavatele je nahrazení jednorázového vysokého výdaje pravidelnou a rozpočtově přijatelnou platbou. Typickým příkladem využití typu LP je ve Spojených státech amerických, kdy General Services Administrativ (Všeobecná správa služeb) staví budovy federálních úřadů nebo jednotlivé státy budují věznice či podobná nápravná zařízení.

- **SL (zpětný leasing)**

V tomto případě vlastník prodává zařízení jinému subjektu a následně si je od tohoto subjektu pronajímá. Obvyklým případem projektu tohoto typu je prodej veřejného zařízení soukromé společnosti, aby došlo k omezení odpovědnosti zadavatele za údržbu a rizika. Při prodeji zařízení získá zadavatel jednorázově významnou částku, kterou může využít pro jiné investiční účely.

Možné jsou také další varianty smluv. Rozdíl mezi jednotlivými typy lze spatřovat v alokaci jednotlivých rizik mezi účastníky projektů. Důležitou skutečností soukromého financování je, že veškeré náklady jsou v konečném důsledku hrazeny konečným uživatelem.

[14] [47]

2.5 Druhy rizik

Jednotlivé typy PPP uvedené v předchozí podkapitole jsou spojeny s určitou mírou rizika, která je přenášena na soukromého partnera. „*Riziko lze definovat jako faktory, události*

nebo vlivy, které ohrožují úspěšné dokončení projektu v daném čase, nákladech a kvalitě.“

[48] Mezi základní principy PPP patří také požadavek, že příslušné riziko bude příslušet tomu z partnerů, který jej bude schopen lépe řídit. Efektivní rozdělení rizika představuje přímé finanční dopady na projekt. V konečném důsledku může být dosaženo větší hodnoty za peníze oproti tradičním metodám veřejného poskytování služeb. Celkový objem rizik přenesených na soukromého partnera však znamená dopad na celkové náklady projektu, které přísluší veřejnému sektoru, jelikož soukromému partnerovi náleží za nesení rizika odměna. Podstatný je tedy nákladově efektivní přenos rizika, nežli maximalizace převodu rizika na soukromého partnera.

Snížení nákladů převodem vhodného rizika na soukromého partnera, ale také vytvoření pro něj pobídky k tomu, aby byl příslušný projekt dokončen v požadovaném čase, nákladech a kvalitě a došlo ke zlepšení kvality služeb, jsou cílem přenosu rizika. Žádoucí je také dosáhnout převodem rizika předvídatelnější strukturu nákladů projektu. [2]

V následujícím přehledu jsou uvedena nejdůležitější rizika, ke kterým může při realizaci projektu PPP dojít. Oblast partnerství veřejného a soukromého sektoru je provázena následujícími druhy rizik:

- **riziko příjmové (výnosové)**

Příjmové neboli výnosové riziko je nejvýznamnějším rizikem vyskytujícím se v projektech PPP. Příjmové toky jsou ovlivněny zejména dvěma faktory. Jedná se o úroveň využití služeb (poptávkou) a výši tarifů. Přístup k informacím o vlivu poptávky a cen se přitom různí v jednotlivých hospodářských sektorech. Například ve vodním hospodářství bude většina potřebných informací s největší pravděpodobností dostupná. Dříve byly často náklady na zásobování vodou dotovány a není jednoznačné, jak budou spotřebitelé reagovat na případné nedotované ceny vodného a stočného, což může být problém. V případě silniční dopravy zase ani rozsáhlý průzkum dosavadních dopravních trendů, předpovědi budoucího růstu ani dotazování na ochotu lidí platit mýtné, neodstraní všechna rizika z předpokladů o budoucích příjmech z mýtného. Motoristé také často volí úseky silnic nižší kategorie, aby se platbám mýtného vyhnuli, což bývá často důvod pro uplatňování místo skutečného mýtného zcela nebo zčásti stínové mýtné hrazené veřejným sektorem, které tyto negativní efekty na poptávku motoristů nemá. [14] K zajištění financování projektů je nutné vycházet z určitých předpokladů týkajících se poptávky a cen příslušné služby. Finanční instituce v rámci přípravy projektu ovlivňují tyto předpoklady, jsou však známy případy, kdy byly tyto předpoklady nadsazeny. Mohou se rovněž projevit také některé neočekávané vnější vlivy jako například výkyvy v světových cenách ropy.

- **riziko výběru soukromého partnera (riziko protistrany)**

Velké riziko je spojeno také s partnerstvím s méně známými partnery, které je navíc zesilováno pravidly zadávacího koncesního řízení, jež nedovolují prodlužovat období výběru koncesionáře, aby zadavatel získal potřebné informace a tím se upevnila jeho důvěra. Přispívá k tomu rovněž odložené splácení veřejným partnerem a orientace koncesního řízení na ekonomickou výhodnost nabídky. Typickým příkladem může být situace, kdy se soukromý partner projeví jako nedostatečně kvalifikovaný nebo není schopen poskytovat služby podle daných předpokladů. Riziko bývá navíc zesíleno v případech narušení otevřené soutěže dané pravidly Evropské unie pro veřejné zakázky, jako je korupce nebo vznik kartelového určování cen. Taková situace pak vede k finančním ztrátám pro veřejnost a také k nezájmu soukromého sektoru o taková partnerství.

- **riziko stavební**

Kapitálové stavební náklady představují stěžejní faktor, na kterém je založeno financování projektu. Zvýší-li se náklady oproti plánu, finanční zajištění projektu může být ohroženo z mnoha důvodů. Řešení spočívá v provedení důkladných inženýrských analýz před podpisem koncesní smlouvy. Podobný negativní vliv na úroveň nákladů mají i prodlevy ve výstavbě. Zmírněny mohou být kvalitním řízením výstavby, ale zcela vyhnout se jim nelze. U projektů typu DBO a DBFT bývá stavební riziko přidělováno soukromému partnerovi. To je předpoklad silné motivace na dokončení stavby v daném termínu a kvalitě.

- **riziko finanční**

Zde se jedná se o celou škálu jednotlivých rizik, která jsou spojena s dluhovým financováním soukromého partnera. Patří zde například úrokové riziko vzniklé v důsledku růstu úrokové míry přijatých úvěrů. Dále devizové riziko vzniklé z vývoje měnových kursů. V některých případech je žádoucí zajistit se proti takovým rizikům na soukromé straně finančními produkty (opce a podobně). Riziko může nést i veřejný partner (stát nebo mezinárodní finanční instituce) s cílem vypracovat projekty PPP přitažlivějšími pro soukromé investory.

- **riziko regulatorní a smluvní**

Regulatorní riziko se týká vývoje regulatorní a právní základny příslušných činností, které jsou předmětem PPP. Z důvodu délky platnosti koncesní smlouvy se dá předpokládat, že v jejím průběhu dojde ke změnám právních předpisů a institucí. Toto riziko by měl nést veřejný partner. Ten má větší možnost prosadit svůj hlas v rámci projednávání příslušných právních předpisů a novel.

- **riziko politické**

Veřejné subjekty určují jednoznačné smluvní podmínky, avšak ani v takovém případě se nesetkávají vždy s úspěchem v zachování svých závazků. Jde především o mýtné a jiné uživatelské poplatky placené veřejností. Tato rizika nastávají často a zapříčiňují tedy zvýšení nákladů a také potřebu měnit původní podmínky koncesní smlouvy a to v neprospěch veřejného sektoru. To je spojeno s nepříliš dobrým vlivem na zájem investorů účastnit se na takových projektech. Odhady o politické stabilitě v zemi patří také k jedněm z faktorů ovlivňující rating dluhopisů a úrokové míry úvěrů. K nepopulárním změnám dochází po volbách, kdy nové vlády přezkoumávají projekty předané předchozími reprezentanty. Z tohoto důvodu politické riziko nese často veřejný partner, jelikož disponuje možností využít svůj politický vliv pro ochranu projektu, o který má zájem. Při překonávání politických rizik lze rovněž využít podpory mezinárodních finančních institucí, Evropské unie a exportních bank.

- **riziko environmentální/archeologické**

Především infrastrukturní projekty mohou vyvolat obavy v oblasti vlivu na životní prostředí. Případné následné veřejné protesty mohou rovněž významně narušit realizaci projektů. Efekty projektů na životní prostředí, které jsou původně neočekávané, následně mohou výrazně zvýšit kapitálové náklady a vést k časovým prodlevám. Toto riziko bývá zpravidla připisováno soukromému partnerovi. Z toho důvodu bývají potenciálními investory ve fázi před realizací samotného projektu zahajovány důkladné rozbory a hledány cesty pro překonání tohoto rizika.

- **riziko skrytých závad**

V současné době veřejná správa často poskytuje koncesionářům práva ke stávajícím infrastrukturním systémům. Cílem je pomoci při financování nově vznikající infrastruktury nebo zkvalitnění a rozšíření existujících systémů. Převodem odpovědnosti za údržbu těchto prostor na koncesionáře vzniká riziko existence skrytých neznámých závad. Riziko je možné omezit důslednými prohlídkami kapacit ještě před uzavřením koncesní smlouvy.

- **riziko dostupnosti**

Riziko dostupnosti nastává v případě, kdy partner není schopen zajistit odpovídající množství služeb nebo zajistit kvalitativní standard, bezpečnost či certifikaci služeb pro konečné uživatele, které byly původně smluvně ujednány. Toto riziko většinou nese veřejný partner, není-li smluvně oprávněn soukromého partnera penalizovat.

Rozdělení rizik by mělo být určováno dle specifík příslušného projektu a silných stránek každého z partnerů. Přenos rizika má smysl jen v případě, kdy dojde ke snížení

celkových nákladů projektu. Důležité je také pozorovat vzájemnou souvislost rizik v předkládané koncesní smlouvě. Na soukromý subjekt nejsou nikdy převedena všechna rizika a také ne všechny odpovědnosti veřejného subjektu. Veřejný subjekt nemá možnost zbavení se své zákonné odpovědnosti za poskytování dané služby veřejnosti. V praxi existují případy, kdy poskytování služeb zajišťovaných soukromým subjektem není úspěšné. Veřejný subjekt se na tyto situace ovšem může pojistit ve smlouvě. V některých případech koncesionář zaplatil značné smluvní pokuty za závady jím provozovaného systému, nebo také přišel o určitou výši pravidelné platby od zadavatele. [14] [47]

3 CHARAKTERISTIKA PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EU

V rámci této kapitoly je představena současná situace problematiky spolupráce soukromého a veřejného sektoru v Evropě. Poté je vysvětlen stav spolupráce veřejného a soukromého partnerství v České republice. Nedílnou součástí této podkapitoly je legislativní zajištění spolupráce soukromého a veřejného sektoru a také jeho institucionální zajištění. Následně se pozornost věnuje stavu této problematiky ve Slovenské republice.

3.1 Spolupráce soukromého a veřejného sektoru v Evropě

V oblasti spolupráce veřejného a soukromého sektoru na nadstátní úrovni působí **Evropské expertní PPP centrum** (z anglického European PPP Expertise Centre - EPEC), které představuje společnou iniciativu Evropské investiční banky, Evropské komise a členských a kandidátských zemí Evropské unie, která pomáhá veřejnému sektoru členských států posilovat kapacity potřebné k realizaci PPP projektů. V průběhu minulých let centrum připravilo několik verzí příručky "Guide to Guidance" zaměřené na veřejné zadavatele zvažující užití PPP. [12]

Výsledky studií vytvořené Evropským expertním PPP centrem zaznamenávají PPP transakce uzavírané v evropských zemích formou DBFO, DBFM nebo koncesní dohody s rysy výstavby. Dalším předpokladem jsou PPP projekty, které dosáhly fáze finančního uzavření. Počítáno je zde dále pouze s kontrakty, které dosáhly hodnoty alespoň 10 milionu eur. [18] Stav spolupráce veřejné - soukromého partnerství v Evropě dle stanovených kritérií je graficky znázorněn a zhodnocen v rámci čtvrté kapitoly práce.

Legislativní úprava udělování koncesí v rámci Evropské unie

V rámci **evropské integrace** není možno zapomenout ani na úpravu nadstátní neboli evropskou. **Členské státy Evropské unie jsou povinny harmonizovat svůj právní řád s textem směrnic Evropské unie, nejsou však jimi striktně vázány.** Směrnice totiž stanovují určitý minimální standard, který státy musí zabezpečit, na druhé straně jim ale nezakazují stanovit svým vnitrostátním právem standard přísnější. [35]

Na evropskou úroveň je vázána *„Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce,*

dodávky a služby“, která se vztahuje ke koncesím na stavební práce a do koncesního zákona byla zapracovaná bez rozlišení předmětu koncese. Zavedla také například minimální lhůtu pro předložení nabídky nebo možnost zadavatele požadovat po dodavateli využití subdodavatelů. [50]

Dle odborníků však právní úprava udělování koncesí na úrovni Evropské legislativy není v současné době řešena komplexně a jednotně, což představuje vážné narušení na společném trhu. Z tohoto důvodu by bylo vhodné přijmout novou evropskou regulaci udělování koncesí.

Úřední věstník Evropské unie již eviduje ze dne 13. 9. 2012 stanovisko Výboru regionů týkající se udělování koncesí, ve kterém Výbor regionů konstatuje, že pro koncese neexistuje jednotný právní rámec. Koncese na veřejné stavební práce se řídí směrnicemi upravujícími zadávání veřejných zakázek. Naopak právo týkající se koncesí na služby je z evropských směrnic pro zadávání veřejných zakázek vyloučeno. Podléhá však zásadám zakotveným ve Smlouvě o Evropské unii. Výbor regionů dále konstatuje, že při udělování koncesí jsou pro členské státy závazné zásady stanovené ve Smlouvě o fungování Evropské unie (rovné zacházení, vyloučení diskriminace, transparentnost a proporcionalita), ovšem konstatuje, že způsob jejich provádění není jednotný. Účelem návrhu směrnice o koncesích je spojit do jednotného právního rámce pravidla, jimiž se řídí koncese na stavební práce a koncese na služby. Na úrovni Evropské unie by tak existovala jediná směrnice pro udělování těchto koncesí. Především vzhledem k hospodářským výzvám, kterým čelí Evropská unie, přisuzuje Evropská komise velký význam dalšímu rozvoji vnitřního trhu. [54]

3.2 Partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice

Prvních myšlenky o možnosti využití projektů PPP ve sféře zabezpečování veřejných potřeb sahají již na konec 90. let 20. století. V tomto období se jednalo o nutnosti vytvořit nový zákon. Než byl přijat koncesní zákon, neexistovala v České republice žádná ucelená úprava této problematiky.

3.2.1 Legislativní zajištění partnerství veřejného a soukromého sektoru v České Republice

Projekty v oblasti infrastruktury byly z části upraveny v zákoně č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Další právní dokument, který upravoval rovněž část koncesní problematiky, byl zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách. V roce 2003 prohlásila vláda

České republiky, že problematika partnerství veřejného a soukromého sektoru je jednou z možných součástí reformy veřejných financí. V říjnu tohoto roku byl poté na základě rozhodnutí vlády v souvislosti se zavedením partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice zpracován dokument „*PPP - Právní analýza proveditelnosti v České republice*“. Ten měl analyzovat právní prostředí České republiky a doporučit změny, které je nutné provést, aby byla Česká republika připravená realizovat projekty PPP. Politika partnerství veřejného a soukromého sektoru byla v České republice schválena na základě usnesení vlády v lednu roku 2004. Tím byla metoda PPP deklarována za standardní nástroj při zajišťování veřejných služeb a veřejné infrastruktury. Dalším usnesením v roce 2005 uložila vláda Ministerstvu financí České republiky povinnost definovat oblasti a zpracovat analýzu možností a rizik při uplatňování metody PPP v jednotlivých rezortech. V roce 2006 vláda vydala usnesení k pilotnímu projektu Kampus Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. V následujících dvou letech bylo vydáno dalších šest usnesení týkajících se problematiky PPP projektů. [43]

Asociace PPP vydala v roce 2008 studii nazvanou „*Zjednodušení procesu PPP*“, jejímž cílem bylo zanalyzovat současnou situaci v oblasti PPP v České republice. Studie rovněž navrhla možná opatření, prostřednictvím kterých by mohlo dojít ke zlepšení situace. Důležitým závěrem materiálu je rovněž skutečnost, že proces zadávání PPP projektů je složitý a zdlouhavý a v rámci novely koncesního zákona by mělo dojít k jeho zjednodušení. [58]

V současné době je zadávání PPP projektů v České republice upraveno dvěma základními zákony, a to:

- **zákonem č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů (koncesní zákon),**
- **zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů.**

Mezi další významné zákony, které úzce souvisí s problematikou PPP projektů je nutno zmínit například:

- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
- zákon o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění),
- zákon, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích,
- zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník,
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,

- zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. [27]

Podle koncesního zákona se rozlišují dva typy koncesních smluv, a to:

- významné koncesní smlouvy
- ostatní koncesní smlouvy

Projekty bývají schvalovány různými procesy dle typu smlouvy. U významných koncesních smluv (zadavatelem je stát) je nutné dvojí schvalování projektů vládou. Nejprve po vypracování koncesního projektu zadávajícím a následně při uzavírání koncesní smlouvy.

U ostatních koncesních smluv není zákonem stanovena povinnost dvojího schvalování vládou ani vypracování koncesního projektu. U významných koncesních smluv v případě územně samosprávných celků je schvalovací proces podobný. Jak koncesní projekt, tak koncesní smlouva musí být schválena zastupitelstvem. U ostatních koncesních smluv není dvoufázový schvalovací proces vyžadován. [27]

Vnitrostátní právní úprava musí obecně respektovat základní zásady vyplývající ze Smlouvy o založení Evropského společenství, zejména zásadu transparentnosti, nediskriminace, rovného zacházení a vzájemného uznávání, a to i pro ty vztahy, které nejsou právními akty Evropského společenství přímo upraveny (například podlimitní zakázky). Zákon o veřejných zakázkách i koncesní zákon podrobně rozpracovávají postupy při zadávání jak nadlimitních, tak i podlimitních zakázek (při koncesním řízení uzavírání koncesních smluv) a zachovávají při tom rovnováhu mezi principem transparentnosti a proporcionality (u podlimitních zakázek je možnost výrazného zkrácení lhůt a menší administrativní náročnost). [39]

Povinnost postupovat podle zákona o veřejných zakázkách náleží podle § 2 tohoto zákona veřejnému, dotovanému a sektorovému zadavateli.

Veřejným zadavatelem je:

- Česká republika,
- státní příspěvková organizace,
- územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek,
- jiná právnická osoba definovaná dle zákona.

Dotovaným zadavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50 % z peněžních prostředků z veřejných zdrojů nebo pokud peněžní prostředky poskytnuté na veřejnou zakázku z těchto zdrojů přesahují 200 000 000 Kč.

Sektorovým zadavatelem je osoba vykonávající některou z relevantních činností blíže definovaných v § 4 tohoto zákona (například se jedná o výrobu plynu či elektřiny za účelem poskytování služby veřejnosti). [60]

Pokud je osoba zadavatelem, pokládá si také otázku, zda se v konkrétním případě jedná o zakázku, která je veřejnou zakázkou ve smyslu zákona. Pojem veřejné zakázky je vymezen v § 7 zákona. **Aby se jednalo o veřejnou zakázku, musí být současně splněny podmínky:**

- zakázka musí být zadávána osobou, která je zadavatelem veřejných zakázek,
- zakázka musí zahrnovat prvek úplaty na straně zadavatele,
- musí se jednat o zakázku na dodávky, služby nebo stavební práce.

Zadavatel musí také zvážit, zda se v daném případě nejedná o koncesi, kterou by byl povinen zadat podle koncesního zákona a nikoliv podle zákona o veřejných zakázkách.

Právní úprava koncesí se týká pouze veřejného zadavatele (§ 2 koncesního zákona), a to z důvodu, že dotovaný a sektorový zadavatel koncese neuděluje a nevztahuje se na ně koncesní zákon. Obsah pojmu je stejný jako v zákoně o veřejných zakázkách.

Pojem koncese ve smyslu práva veřejných zakázek a koncesí není v právních předpisech upraven. **Při vymezení koncese je třeba vycházet především z koncesního zákona a jeho ustanovení § 16, které definuje znaky koncesní smlouvy, kterými jsou:**

- poskytnutí služby nebo stavebních prací zadavateli koncesionářem,
- žádná nebo jen částečná peněžní úhrada ze strany zadavatele za poskytnuté plnění,
- zadavatel umožňuje koncesionáři brát užitky vyplývající z poskytování služeb nebo z využívání provedeného díla. [19]

Ministerstvo pro místní rozvoj společně s ostatními institucemi připravilo novelu jak zákona o veřejných zakázkách, tak koncesního zákona. Na tomto místě jsou uvedeny důvody vzniku novel obou zákonů.

3.2.2 Novela koncesního zákona

Dne 1. ledna 2010 nabyl účinnosti zákon č. 417/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen novela koncesního zákona). Druhá část tohoto zákona mění zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesním zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen koncesní zákon). [28]

K přímé novelizaci koncesního zákona tedy nedošlo, avšak dílčí novelizace zákona o veřejných zakázkách se přímo promítají do ustanovení koncesního zákona, jelikož jsou veřejní zadavatelé povinni v některých stádiích koncesního řízení postupovat podle ustanovení zákona o veřejných zakázkách. [31]

Novelu koncesního zákona bylo důležité provést ze tří důvodů. „*Prvním je povinnost členských států Evropské unie provést transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/665/EHS o koordinaci právních a správních předpisů, týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce a Směrnice Rady 92/13/EHS o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací (dále jen směrnice)*“. [28] Transpozicí se rozumí zavádění legislativy Evropské unie do legislativy jejich členských států s cílem sblížení jejich právních řádů. [56] Uvedené směrnice se vztahují ke směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby a zároveň ke směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb. Z toho důvodu bylo nutné tyto změny zařadit do úpravy zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a koncesního zákona.

Druhým důvodem jsou naléhavé technické změny v souvislosti s transpozicí směrnice do českého právního řádu. Třetí důvod je zvýšení transparentnosti uzavírání koncesních smluv a odstranění formalit zadávacího, respektive koncesního řízení. [28]

3.2.3 Novela zákona o veřejných zakázkách

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky dne 31. 1. 2012 schválila novelu zákona o veřejných zakázkách s platností od 1. 4. 2012. Zadávání veřejných zakázek tak bude administrativně náročnější.

Na tomto místě jsou uvedeny některé z významných změn, které sice zpříšňují celý proces zadávacího řízení, ale povedou k zajištění větší transparentnosti veřejných zakázek a zamezení korupce při jejich zadávání.

Limit pro podlimitní zakázky se novelou sníží na 1 000 000 Kč bez DPH pro dodávky a služby a 3 000 000 Kč bez DPH pro stavební práce. S jednotným limitem 1 000 000 Kč pro všechny zakázky se počítá od 1. 1. 2014. Snížení limitu pro podlimitní zakázky se projeví rovněž u zjednodušeného podlimitního řízení, které bude možné využít pro zakázky na stavební práce, jejichž předpokládaná hodnota nedosáhne 10 000 000 Kč.

Novela dále zpříšňuje definici dotovaného zadavatele. Dotovaným zadavatelem dle ní bude každá právnická nebo fyzická osoba zadávající veřejnou zakázku hrazenou z více než 50% z veřejných prostředků nebo přesahují-li tyto finanční prostředky 200 000 000 Kč.

Zaveden je nový pojem - významná veřejná zakázka. Od určitého finančního limitu se na zadávání veřejné zakázky budou vztahovat přísnější pravidla. Zadavatel bude muset prodloužit lhůtu pro podání nabídek alespoň o polovinu a dále předložit ekonomické odůvodnění zakázky ke schválení zastupitelstvu. Schválení je podmínkou pro zahájení zadávacího řízení. Finanční limit pro významnou veřejnou zakázku pro obce a kraje a jimi zřizované příspěvkové organizace a právnické osoby je 50 000 000 Kč.

V oblasti kvalifikace je největší změnou vypuštění ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů. Jejich prokázání má být nahrazeno dodavatelovým čestným prohlášením o ekonomické a finanční způsobilosti splnit veřejnou zakázku. Žádné další podrobnosti k tomuto čestnému prohlášení nejsou v novele stanoveny. [30]

3.2.4 Rejstřík koncesních smluv

Česká republika má svůj informační systém o veřejných zakázkách. V tomto informačním systému je mimo jiné umístěn **rejstřík koncesních smluv**, ve kterém lze vyhledat zapsané koncesní smlouvy dle data uzavření koncesní smlouvy. V období od 1. 7. 2006 až doposud (27. 11. 2012) bylo na území České republiky uzavřeno celkem 54 koncesních smluv. [37] Seznam těchto obchodních firem či koncesionářů viz příloha č. 1.

Vedení tohoto rejstříku koncesních smluv zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj. Rejstřík je veřejně přístupný. Údaje v rejstříku jsou dostupné do dne ukončení platnosti koncesní smlouvy. Poté je povinností Ministerstva pro místní rozvoj údaje z rejstříku vymazat.

Předmětem zápisu do rejstříku jsou:

- u zadavatele obchodní firma nebo název, sídlo, právní forma a identifikační číslo osoby,
- u koncesionáře, je-li právnickou osobou, obchodní firma nebo název, sídlo, právní forma a identifikační číslo osoby,
- u koncesionáře, je-li fyzickou osobou, jméno, příjmení, případně obchodní firma, datum narození, místo podnikání, případně místo trvalého pobytu, je-li odlišné od místa podnikání a identifikační číslo osoby,
- základní vymezení předmětu koncesní smlouvy,
- předpokládaná hodnota předmětu koncesní smlouvy a předpokládaný příjem koncesionáře,
- oprávnění vybírat úhrady od uživatelů a jejich výše, případně způsob jejich určení, nebo jejich limity, pokud takové oprávnění vyplývá z koncesní smlouvy,
- doba, na kterou se koncesní smlouva uzavírá,
- datum uzavření koncesní smlouvy. [61]

Předpokládaná hodnota předmětu koncesních smluv uzavřených územními samosprávnými celky České republiky podle zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), v platném znění činí k datu 12. 4. 2012 v čisté současné hodnotě cca 52 miliard Kč. [6]

3.2.5 Institucionální zajištění partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice

Institucionální rámec pro oblast veřejně - soukromých partnerství v České republice je tvořen především následujícími subjekty:

3.2.5.1 Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

„V oblasti PPP má kompetence z hlediska svého postavení jakožto ústředního orgánu státní správy s působností ve věcech regionální politiky, včetně regionální podpory podnikání

a ve věcech investiční politiky“. [27] Svou působnost má při tvorbě legislativy veřejně - soukromých partnerství, koncesního řízení a koncesních smluv, často společně s Ministerstvem financí. Dle koncesního zákona je ministerstvo pověřeno vedením rejstříku koncesních smluv. Odpovědným útvarům Ministerstva pro místní rozvoj za oblast spolupráce soukromého a veřejného sektoru je odbor veřejných investic.

3.2.5.2 Ministerstvo financí České republiky

Ministerstvo financí České republiky je na základě usnesení vlády určeno regulátorem oblasti PPP. Dohlíží na dodržování platných norem v oblasti PPP, kontroluje průběh procesu přípravy a realizace PPP projektů, v kompetenci má i jeho následné monitorování. Ministerstvo financí ČR dále vede evidenci dlouhodobých závazků veřejného sektoru se sektorem soukromým a zajišťuje rozpočtovou bezpečnost dle pravidel Ministerstva financí.

V pravomoci regulátora je:

- předkládání pilotních PPP projekty vládě ČR,
- metodické řízení procesu přípravy a realizace PPP projektu,
- ověřování připravenosti PPP projektů splnit podmínky dokončení jednotlivých etap kontrolního procesu, zejména před vyhlášením veřejné zakázky a před podpisem smlouvy,
- oznámení každého PPP projektu, který nebude splňovat podmínky politiky ČR v oblasti PPP, projekt rozpočtově riskantní nebo projekt, který nesplní podmínky transparentního zadání veřejné zakázky nebo projektového řízení.

Koncesním zákonem je Ministerstvu financí uloženo oprávnění vydávat prováděcí předpisy k otázkám veřejně - soukromých partnerství, koncesního řízení a koncesních smluv. Dále rozpočtový dozor nad koncesními smlouvami, který spočívá ve vydávání stanoviska k uzavření koncesní smlouvy územním samosprávným celkem nebo jinou právnickou osobou definovanou v ustanovení o veřejném zadavateli.

3.2.5.3 Resortní ministerstva České republiky

Koncesní zákon předpokládá, že jednotlivá ministerstva, v jejichž kompetenci jsou oblasti, kde sektorové zákony omezují nebo brání realizaci koncesních smluv, budou provádět změny vedoucí k tomu, aby se i v těchto oblastech mohly uplatnit koncesní smlouvy v souladu s koncesním zákonem. [20]

3.2.5.4 PPP Centrum České republiky, a.s.

V mnoha zemích se osvědčilo poskytnout veřejnému sektoru specializovaný tým odborníků, kteří se zabývají analýzami, vyjednáváním a realizací projektů PPP. Vzhledem ke skutečnosti, že činnost centra souvisí s rozpočtovými otázkami, spadá ve všech zemích, kde existuje, pod Ministerstvo financí. V České republice působí PPP Centrum České republiky, a.s. (PPP Centrum), které plní funkci centra pro implementaci projektů PPP. Založením PPP Centra došlo k naplnění doporučení Světové banky vytvořit samostatnou jednotku zaměřenou na fiskálně bezpečnou implementaci PPP. PPP Centrum ČR zahájilo svou činnost v roce 2004 na základě britského vzoru Partnerships UK.

Úkolem PPP Centra je:

- úspěšné implementování PPP projektů v ČR,
- zavedení a zajištění využívání nejlepší praxe při řízení a hodnocení PPP projektů,
- zajištění výměny informací a zkušeností získaných realizací jednotlivých PPP projektů,
- minimalizace rizika plynoucího z realizace projektů pro veřejný sektor,
- odborná asistence veškerým složkám veřejného sektoru v celém procesu přípravy PPP projektů,
- zajištění transparentnosti a zavedení etických standardů při realizaci PPP projektů,
- rozvoj profesionality a působnost jako centrum odborných znalostí pro oblast PPP v ČR,
- spolupráce s útvary Ministerstva financí ČR zodpovědnými za monitorování a regulaci vzniku dlouhodobých budoucích závazků veřejných rozpočtů z titulu PPP projektů,
- čestné, nestranné, transparentní jednání.

PPP Centrum ČR pomáhá na straně veřejného sektoru - centrálním úřadům a představitelům územních samospráv. Jediný finanční příjem na projekty PPP pochází od Ministerstva financí ČR a zadavatelů projektů.

Náplň práce PPP Centra vychází z obsahu jeho poslání a z potřeb veřejného sektoru v oblasti PPP takto:

- **oblast metodiky**

V oblasti metodiky je úkolem PPP Centra ČR zajistit vhodné prostředí pro realizaci PPP projektů v ČR. PPP Centrum ČR vlastní jak metodické materiály, tak vzory investičních

plánů, finančních analýz a koncesních smluv. V současné době jsou zadavatelům PPP projektů k dispozici různé metodiky. Jedná se například o „Vzor doporučené formy žádosti o předchozí stanovisko Ministerstva financí v oblasti veřejných zakázek“, „Praktická interpretace finančních modelů k PPP projektům“, „Vzor doporučené formy žádosti územního samosprávného celku o předchozí stanovisko Ministerstva financí k uzavření koncesní smlouvy“, „Hodnota za peníze“, „Metodika řízení rizik PPP“ nebo „Vzorová koncesní smlouva“. [14]

▪ **oblast podpory projektů**

V oblasti podpory projektů je cílem PPP Centra ČR podpořit veřejný sektor v případech, kdy je nutné, aby byl proces od identifikace až do realizace projektů PPP ze strany veřejného sektoru profesionální, efektivní a s minimálním rizikem negativních vlivů na veřejný sektor. Cílem je zavedení nejlepších praktik a nabytých zkušeností v rámci řízení PPP projektů a pomoci veřejnému sektoru být dobrým partnerem soukromému sektoru. [44]

Působnost PPP Centra náleží v následujících činnostech:

▪ **před zapojením poradců ze soukromého sektoru:**

- identifikace a iniciace projektů,
- vypracovávání úvodní dokumentace,
- vypracování úvodních komerčních a finančních analýz,
- výběr a řízení poradců tak, aby veřejný sektor byl rovnocenným partnerem.

▪ **v rámci spolupráce zadavatele s poradci ze soukromého sektoru:**

- projektové řízení ze strany zadavatele,
- vyhodnocování návrhů a nabídek,
- příprava strategie veřejné soutěže,
- výběr vítěze veřejné soutěže.

▪ **po dobu běhu projektu:**

- monitoring již realizovaných PPP projektů.

Cílem PPP Centra ČR je odborná pomoc zadavatelům projektů tam, kde je jejich role soukromými poradci nezastupitelná. Na straně veřejného sektoru působí PPP Centrum ČR jako zkušená protistrana sektoru soukromému a účastní se na projektech jako poradenský orgán. PPP Centrum ČR nenabízí takovou kapacitu zaměstnanců, aby mohlo zodpovídat za komplexní přípravu projektů. Tato aktivita je v pravomoci zadavatelů projektů, kteří mohou

využívat služeb specializovaných poradců ze soukromého sektoru. Úkolem PPP Centra ČR je pomáhat tak, aby byl proces přípravy projektů řízen profesionálně a rovněž aby soukromí poradci byli využíváni odborně a efektivně. K výkonu své činnosti zaměstnává PPP Centrum experty s odbornými znalostmi a praktickými zkušenostmi z finančního a právního poradenství. Tito experti tvoří tým projektových manažerů, jehož cílem je profesionálně, efektivně a odborně podporovat veřejný sektor při přípravě projektů a dále přenášet na ostatní projekty zkušenosti z přípravy projektů a zapracovávat je do metodiky PPP. [44]

3.2.5.5 Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru

Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru (Asociace PPP) byla založena stejně jako PPP Centrum ČR v roce 2004, a to jako sdružení fyzických a právnických osob působících v oblasti investic a služeb pro veřejný sektor. Hlavním cílem Asociace PPP je podporování a rozvoj investování a služeb formou PPP v České republice. Asociace má v současné době právě 31 členů. Kompletní seznam je obsahem přílohy č. 2.

Asociace PPP zajišťuje zejména následující činnosti:

- poskytování aktuálních informací z oblasti legislativy a metodiky PPP,
- uvedení legislativních a organizačních předpokladů pro oblast PPP v ČR, propagace této formy ve sdělovacích prostředcích a jejich prezentování na webových stránkách Asociace PPP,
- spolupráce s ústředními orgány státní správy a s Parlamentem ČR v oblasti PPP,
- účast při přípravě, rozpracování a vyhodnocení návrhů pilotních PPP projektů,
- výměna poznatků a zkušeností s veřejným sektorem,
- metodická a koordinační pomoc při přípravě regionálních a municipálních strategií v oblasti PPP,
- organizování a řízení účastí členů na konferencích a seminářích k PPP a uchování materiálů z jednání v knihovně Asociace PPP,
- podporování společných zájmů členů Asociace PPP k národním, zahraničním a mezinárodním orgánům, institucím a asociacím,
- vytváření předpokladů pro vzdělávací, poradenské a ediční činnosti členů v oblasti PPP,

- centralizace informačních, studijních a statistických podkladů z oblasti PPP včetně případových studií a vzorových smluv,
- navazování kontaktů a výměna zkušeností se zahraničními institucemi a organizacemi zabývajícími se problematikou PPP. [7]

Na webových stránkách Asociace PPP je umístěna databáze PPP projektů, které se nacházejí v různé fázi (iniciace, před výběrem koncesionáře, záměr, realizace již probíhá, před výběrem poradce). Ke dni 27. 11. 2012 tato databáze obsahuje celkem 54 PPP projektů evidovaných v České republice.

3.2.5.6 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

„Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je ústředním orgánem státní správy České republiky s pravomocemi v oblasti ochrany hospodářské soutěže, dohledu nad zadáváním veřejných zakázek a v monitoringu a koordinaci veřejné podpory“. [55] Úřad je řízen předsedou, který je jmenován prezidentem republiky na šest let.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dále vykonává dle koncesního zákona dohled nad dodržováním tohoto zákona, na jehož základě může vydávat předběžná opatření, rozhodovat o tom, zda zadavatel postupoval v souladu s tímto zákonem, ukládat nápravná opatření a sankce či projednává správní delikty. [61]

3.3 Partnerství veřejného a soukromého sektoru ve Slovenské republice

Slovenská republika je oproti okolním zemím, jako jsou Česká republika či Maďarsko, mírně opožděná v oblasti spolupráce veřejného a soukromého sektoru. S touto metodou se začalo pracovat až v roce 2007, a to při přípravě dálničních projektů. Také institucionální prostředí se začalo rozvíjet později. V roce 2007 vznikl nejdříve odbor partnerských projektů na Ministerstvu financí Slovenské republiky a následně poté Asociace PPP Slovenské republiky jako zástupce soukromého sektoru.

3.3.1 Legislativní zajištění spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve Slovenské republice

Prvním vládním dokument, který se uceleněji zabývá problematikou PPP a mapuje její hlavní výhody a nevýhody je *„Správa o vytváraní podmienok na realizáciu projektov s privátnym partnerstvom“*, schválená vládou usnesením č. 245/2005 dne 6. dubna 2005. [51]

Dalším dokumentem schváleným vládou dne 23. listopadu 2005 je materiál „*Politika pre realizáciu projektov verejno-súkromných partnerstiev (PPP)*“. Obsahem jsou principy, které by měl každý PPP projekt splňovat a regulace je zde nastavena tak, aby se odstranila rizika pro rozpočet veřejné správy. [24]

Také „*Návrh inovatívnych finančných nástrojov pre Národný strategický referenčný rámec 2007–2013 (II. etapa)*“, schválen usnesením vlády dne 8. října 2006, pojednává o problematice PPP. Nalezneme zde návrh schématu technické pomoci pro veřejně - soukromé partnerství. Slovenská vláda se problematikou PPP zabývá rovněž v programovém vyhlášení vlády, kde se zavázala určit pravidla a podporovat vznik spolupráce soukromého a veřejného sektoru. [22]

Slovenská republika má oproti České republice spolupráci veřejného a soukromého sektoru upravenou v jediném zákoně. Jedná se o „**zákon č. 25/2006 Z.z., o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov**“. Ustanovení, která se týkají problematiky PPP, však v tomto zákoně nenalezneme mnoho. Zákon definuje koncesi na stavební práce a koncesi na služby. Koncese je upravena ve stejném zákoně jako klasická veřejná zakázka a její zadávací postup není v zákoně nijak zvlášť upraven. [59]

Oblast PPP projektů regulují dále rovněž následující právní předpisy:

- „zákon č. 523/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“,
- „zákon č. 583/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 611/2005 Z.z.“,
- „vyhláška č. 35/2006 Z.z., Úradu pre verejné obstarávanie o oznámeniach používaných vo verejnom obstarávaní,„. [9]

3.3.2 Novela zákona o verejnom obstarávaní

Stejně jako v České republice, také na Slovensku bylo nutné novelizovat dosavadní zákon. Stalo se tak přijetím zákona č. 503/2009 Z. z. , kterým se s účinností od 1. 4. 2011 mění zákon č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní.

Podle nové právní úpravy má dojít k celkovému zlepšení veřejného obstarávání. Má dosáhnout snížení limitů pro určení rozsahu zakázky se záměrem prosazování vyšších forem soutěží s důslednější kontrolou jejich průběhu, zvýšení transparentnosti díky rozšíření rozsahu

povinné zveřejňované dokumentace (výzvy, oznámení). Předpokladem je také zlepšení hospodářské soutěže a podnikatelského prostředí, protože novela omezí zneužívání nejednoznačných ustanovení zákona s cílem manipulace procesu veřejného obstarávání a zvýší tak možnost šancí uchazečů v soutěži. Předpokladem je, že bude zvýšený počet podnikatelských subjektů se zájmem zúčastňovat se na veřejném obstarávání. [29]

3.3.3 Institucionální zajištění spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve Slovenské republice

Mezi nejdůležitější instituce, které zajišťují ve Slovenské republice oblast projektů PPP, patří zejména Ministerstvo financí Slovenské republiky a Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora.

3.3.3.1 Ministerstvo financí Slovenské republiky

Stejně jako je tomu v České republice i na Slovensku patří Ministerstvo financí Slovenské republiky k hlavním orgánům státní správy, které se starají o přípravu a realizaci projektů spolupráce soukromého a veřejného sektoru. Ministerstvo financí Slovenské republiky reguluje přípravu PPP projektů a rovněž klade důraz na to, aby byly projekty připravovány podle nejnovější zahraniční praxe. Za projekty PPP je na Ministerstvu financí zodpovědný Odbor partnerských projektů, který se podílí na vytváření kvalitního prostředí pro PPP a je zodpovědný za implementaci projektů PPP.

Ministerstvo plní v rámci problematiky PPP především regulační funkci. Regulační funkci vykonává Ministerstvo financí SR v rámci sekce rozpočtové politiky a státního výkaznictví ve spolupráci se statistickým úřadem.

Ministerstvo financí SR pořádalo různé aktivity, jako školení a semináře, aby bylo dosaženo větší informovanosti a přenosu zkušeností mezi jednotlivými účastníky řízení, a tak docházelo ke všeobecné podpoře a rozvoji spolupráce veřejného a soukromého sektoru na Slovensku (**funkce znalostního a komunikačního centra**). Dle aktuální informace na webových stránkách ministerstva již však tuto funkci nevykonává. [9]

Funkci metodickou, podpůrnou a kontrolní vykonávalo ministerstvo díky schématu technické pomoci sekce strategie. Financování bylo zajištěno z operačního programu Technická pomoc. V tomto směru bylo tedy základním cílem ministerstva připravovat a vydávat metodické a implementační dokumenty pro zadavatele, dále zajistit veřejnému zadavateli poskytnutí poradenských služeb jako obstarání poradce ze soukromého sektoru,

který vypracuje studii proveditelnosti a financování tohoto poradce (konzultační a finanční pomoc). Efektivní kontrola byla zajištěna tak, že zástupci ministerstva docházeli na zasedání řídicích výborů orgánů státní správy (kontrolní funkce). V současné době však již ministerstvo nerealizuje projekty v rámci schématu technické pomoci. [25]

Stejně jako v České republice jsou zadavatelům PPP dostupné různé metodiky v rámci PPP Centra České republiky, a.s., tak i ve Slovenské republice existují metodické dokumenty dostupné v rámci Ministerstva financí Slovenské republiky. Příkladem může být *„Príručka pre výber poradcu pre prípravu a realizáciu PPP projektu“*, *„Postup pri príprave a realizácii PPP projektu a kontrolný proces“* či *„Osnova projektového zámeru PPP projektu a kritériá pre jeho výber“*. Vzhledem k tomu, že Ministerstvo financí Slovenské republiky již neposkytuje konzultační a finanční podporu zadavatelům PPP projektů a již také nerealizuje projekty v rámci schématu technické pomoci, všechny údaje zveřejněné ve výše uvedených dokumentech nemají rozhodující význam. [21] Oficiálním důvodem pro zrušení schématu technické a konzultační pomoci pro projekty veřejně soukromého partnerství byla potřeba přesunout finanční prostředky vyčleněné na tento program na výstavbu dálnic. Dle článku, zveřejněném ve slovenském PPP Newsletteru, i přestože tato schéma nevedla dosud k úspěšné realizaci žádného projektu, z hlediska zpracování různých metodik a z hlediska jejího působení jako motivátora realizace projektů veřejně soukromého partnerství na lokální a regionální úrovni, byl tento program mimořádně užitečným nástrojem pro propagaci a podporu PPP na Slovensku. Paradoxem je, že právě svým zrušením a následnou realokací finančních prostředků, může toto schéma přispět k výstavbě úseků dálniční infrastruktury, které nebudou realizovány formou veřejně soukromého partnerství. [9]

V červnu roku 2011 Ministerstvo financí Slovenské republiky přistoupilo k iniciativě vytvořit databázi PPP projektů. Cíle vytvoření databáze vycházejí ze základního požadavku, aby poskytovala jejím budoucím uživatelům informace o připravovaných, realizovaných nebo ukončených projektech PPP. Databáze má formát webové aplikace a je již zveřejněna na internetové stránce Ministerstva financí Slovenské republiky. [23] V databázi projektů se v současné době nachází pouze jediný projekt s názvem: *„Koncesia na projektovanie, výstavbu, financovanie, prevádzku a údržbu rýchlostnej cesty R1 Nitra – Tekovské Nemce a Banská Bystrica – severný obchvat.“* [11]

Údaje v databázi jsou rozčleněny do šesti následujících kategorií:

- všeobecné informace o PPP projektech,

- informace týkající se přípravy a realizace PPP projektů,
 - přínosy PPP projektů a náklady na PPP projekty,
 - právní rámec PPP projektů,
 - informace o soukromém partnerovi, poradcích veřejného partnera a o financování PPP projektů,
- další informace o PPP projektech. [23]

3.3.3.2 Resortní ministerstva Slovenské republiky

Například Ministerstvo zdravotnictví Slovenské republiky se do svého resortu snaží implementovat metodu PPP a za účelem zvyšování kvality poskytovaných služeb podporuje vznik veřejně soukromých partnerství na Slovensku. Také oblast kultury je reprezentovaná projektem PPP spadajícím pod Ministerstvo kultúry Slovenské republiky a zkušenosti s problematikou PPP má také Ministerstvo životního prostředí Slovenské republiky, které vypracovalo metodické materiály související s oblastí PPP. [9]

3.3.3.3 Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora

Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora (Asociácia PPP) vznikla podle vzoru české Asociace PPP jako občanské sdružení na konci roku 2007. Asociácia PPP sdružuje 25 privátních firem z různých odvětví (advokátní kanceláře, poradenské firmy, stavební společnosti, banky), z nichž někteří mají mnoho zkušeností ze zahraničních projektů PPP. Seznam členů viz příloha č. 3.

Hlavním cílem Asociácie PPP je podpora a rozvoj projektů PPP na Slovensku. S tím souvisí zvýšení všeobecného povědomí o PPP projektech, jejich specifikách a různých možnostech jejich využití na zabezpečení veřejných potřeb. Sdružení se aktivně podílí na připomínkování a tvorbě legislativy, pořádá různá školení a semináře jak pro soukromé, tak i veřejné partnery. V Asociácii PPP působí několik pracovních skupin (oblast legislativy, dopravy, technické infrastruktury, metodiky, marketingu a zdravotnictví), které prosazují zájmy Asociácie PPP ve vybraných oblastech. Asociácia PPP, stejně jako česká Asociace PPP, začala vydávat čtvrtletník nazvaný „PPP Newsletter“, díky kterému šíří na Slovensku povědomí o jejích aktivitách a připravovaných a realizovaných PPP projektech nejen doma, ale i v zahraničí. [8]

V rámci webových stránek slovenské Asociácie PPP není k dispozici, jako je tomu v České republice, databáze PPP projektů. Respektive databáze projektů je dostupná pouze

pro registrované členy. Na českých stránkách lze však vyhledat i databázi zahraničních PPP projektů, z níž vyplývá, že ke dni 27. 11. 2012 tato databáze obsahuje celkem 17 PPP projektů na Slovensku nacházejících se v různé fázi (iniciace, před výběrem koncesionáře, záměr, realizace již probíhá, před výběrem poradce).

3.3.3.4 Úrad pre verejné obstarávanie

V rámci Úřadu pro veřejné obstarávání existuje od roku 2009 také na Slovensku elektronický **věstník veřejného obstarávání**. Vyhledávání ve věstníku je možné podle různých kritérií, například podle druhu oznámení (oznámení o koncesi, oznámení o vyhlášení veřejného obstarávání). K datu 27. 11. 2012 věstník eviduje pouze tři oznámení o koncesi. [53]

Ke stejnému datu bylo v České republice uzavřeno 54 koncesních smluv. Úrad pre verejné obstarávanie tímto představuje obdobu českého Ministerstva pro místní rozvoj, které, mimo jiné, vede rejstřík koncesních smluv.

Úrad pre verejné obstarávanie v rámci odboru kontroly vykonává kontrolu postupu zadávání zakázek před i po uzavření smlouvy, koncesní smlouvy nebo rámcové dohody a kontrolu před i po ukončení soutěže návrhů. Odbor kontroly tohoto úřadu tedy vykonává činnost jako Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v České republice.

4 ZHODNOCENÍ STAVU PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU V ČR

Následující závěrečná kapitola mapuje ucelené zhodnocení problematiky partnerství veřejného a soukromého sektoru nejprve obecně z pohledu v rámci Evropy, kde byla využita data Evropského expertního PPP centra za dostupné období a to let 2010, 2011 a první poloviny roku 2012. Tato období jsou v podkapitole 4.1 analyzována a pro názornost také graficky znázorněna dle počtu kontraktů v jednotlivých odvětvích, dále dle finanční hodnoty kontraktů v odvětvích, počtu kontraktů v jednotlivých státech a také jejich finanční hodnoty v příslušných státech.

Dále je stav partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice hodnocen a srovnán ke stavu problematiky v rámci vybraného státu - Slovenské republiky. Pro komparaci obou republik v oblasti spolupráce veřejného a soukromého sektoru slouží také tabulka charakterizující země dle různých kritérií viz Tab. 4.1.

Od míry zapojení soukromého sektoru v PPP se odvíjí také forma spolupráce. Dle webových stránek Ministerstva pro místní rozvoj České republiky a Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru bylo v další podkapitole této části práce využito disponibilních podkladů a zjištěna například nejdůležitější a nejpoužívanější forma PPP v České republice. V příloze č. 4 diplomové práce jsou v přehledné tabulce obsaženy veškeré PPP projekty realizované v České republice a to dle územního rozložení. Obsahem je dále název koncesionáře a příslušné koncese, zadavatel projektu, objem investice do projektu, délka trvání smluvního vztahu a typ PPP projektu, který byl určen dle charakteru jednotlivých smluv. Dostupné údaje jsou zároveň vyhodnocovány s ohledem na období zpracovávání této práce a to k datu 27. 11. 2012.

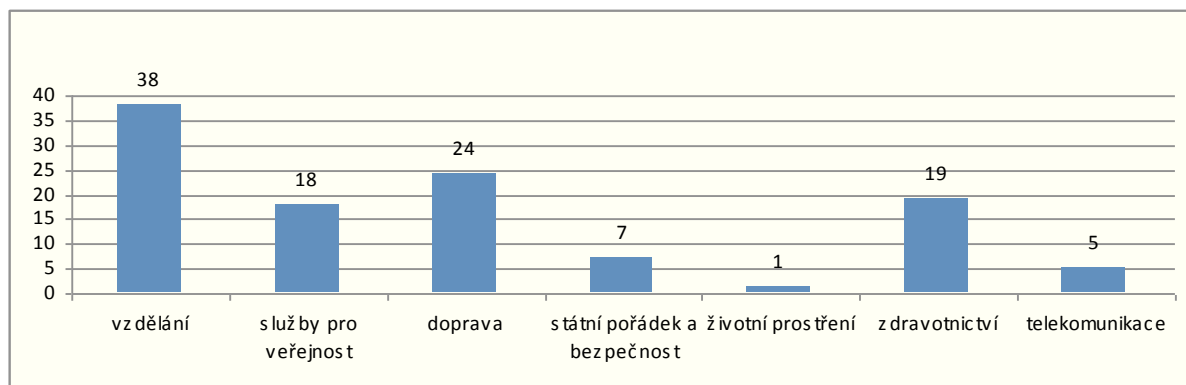
Účelem této kapitoly práce je tedy zhodnocení stavu spolupráce veřejného a soukromého sektoru v České republice a navržení možností vedoucích ke zlepšení.

4.1 Stav spolupráce soukromého a veřejného partnerství v Evropě

Evropské expertní PPP centrum vzniklo dne 16. 9. 2008 a působí na celoevropské úrovni. Jeho cílem je pomáhat veřejnému sektoru členských států posilovat kapacity důležité k realizaci PPP projektů. Na základě dosažených zkušeností tvoří studie, ze kterých vyplývá, že největšího vrcholu v Evropě dosáhly PPP kontrakty v roce 2007, a to v celkové hodnotě 29 miliard eur. Následující roky pak měly v oblasti uzavřených PPP dohod již klesající tendenci. [12]V následující části práce je oblast PPP graficky znázorněna pro dostupné období - rok

2010, 2011 a první polovinu roku 2012. V uvedených letech je vždy vyčíslen nejprve počet uzavřených kontraktů dle jednotlivých odvětví, dále finanční hodnota kontraktů v příslušných odvětvích, počet kontraktů v jednotlivých evropských státech a následně rovněž jejich finanční hodnota.

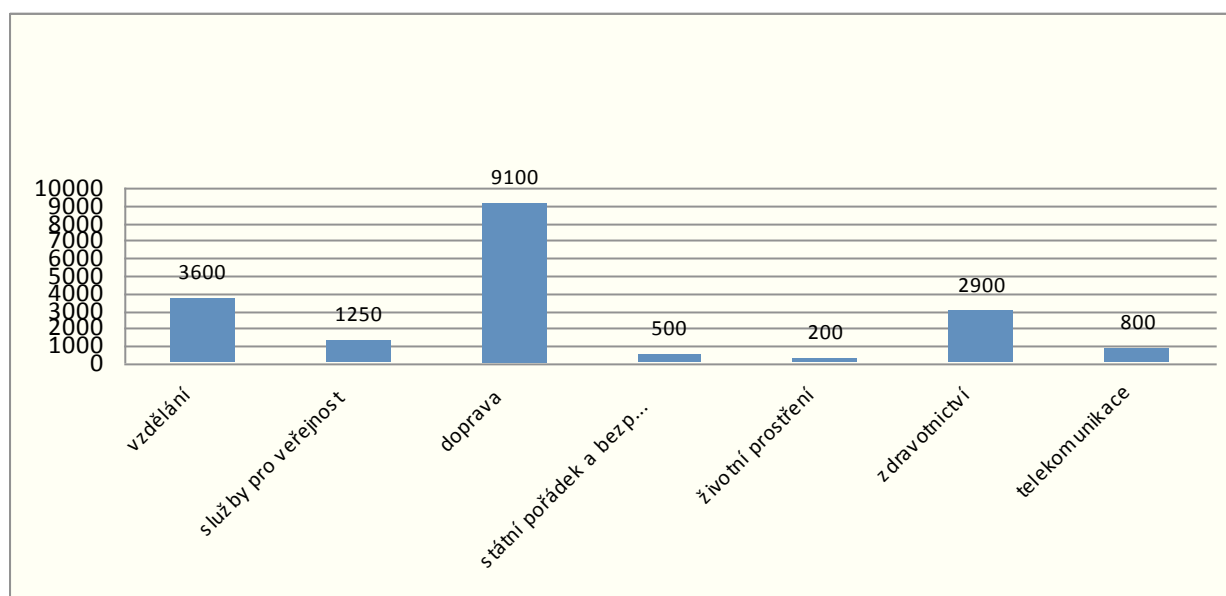
Graf 4.1: Počet kontraktů v jednotlivých odvětvích v roce 2010

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

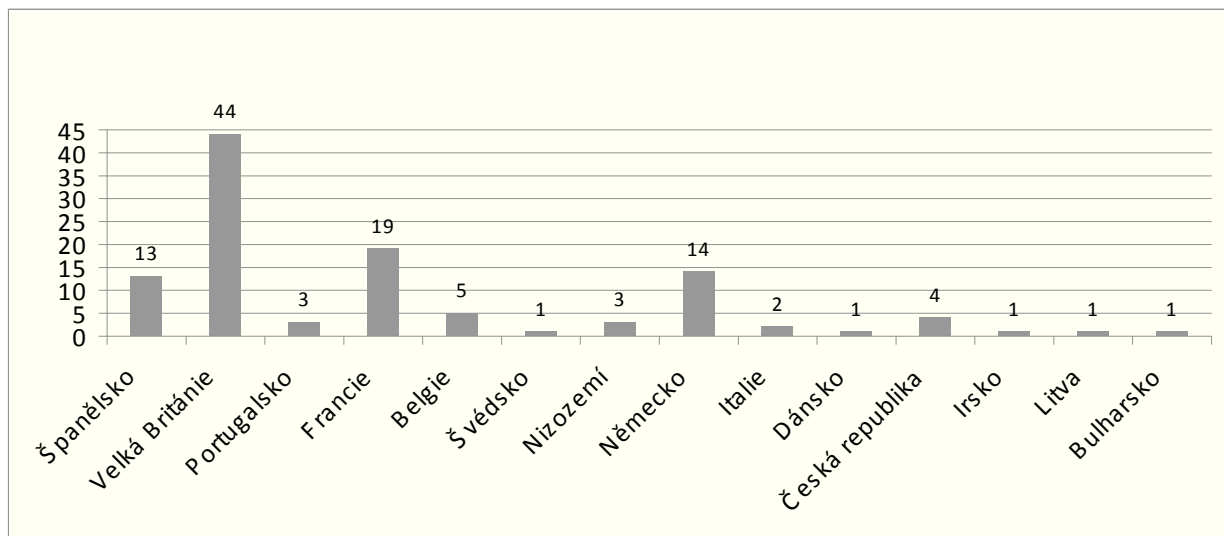
Z grafu 4.1 vyplývá, že v roce 2010 bylo na celoevropské úrovni uzavřeno nejvíce smluv v oblasti vzdělávání, a to v celkovém počtu 38. Finanční výši těchto smluv v hodnotě 3,7 miliard eur znázorňuje graf 4.2. Oblast dopravy je v pořadí druhá co do počtu uzavřených projektů, kterých zde bylo pro rok 2010 celkem 24 a zároveň tato oblast jednoznačně vede prvenství ve finanční výši těchto kontraktů, jež dosáhly hodnoty 9,1 miliard eur.

Graf 4.2: Finanční hodnota kontraktů v jednotlivých odvětvích v roce 2010 (mil. eur)

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

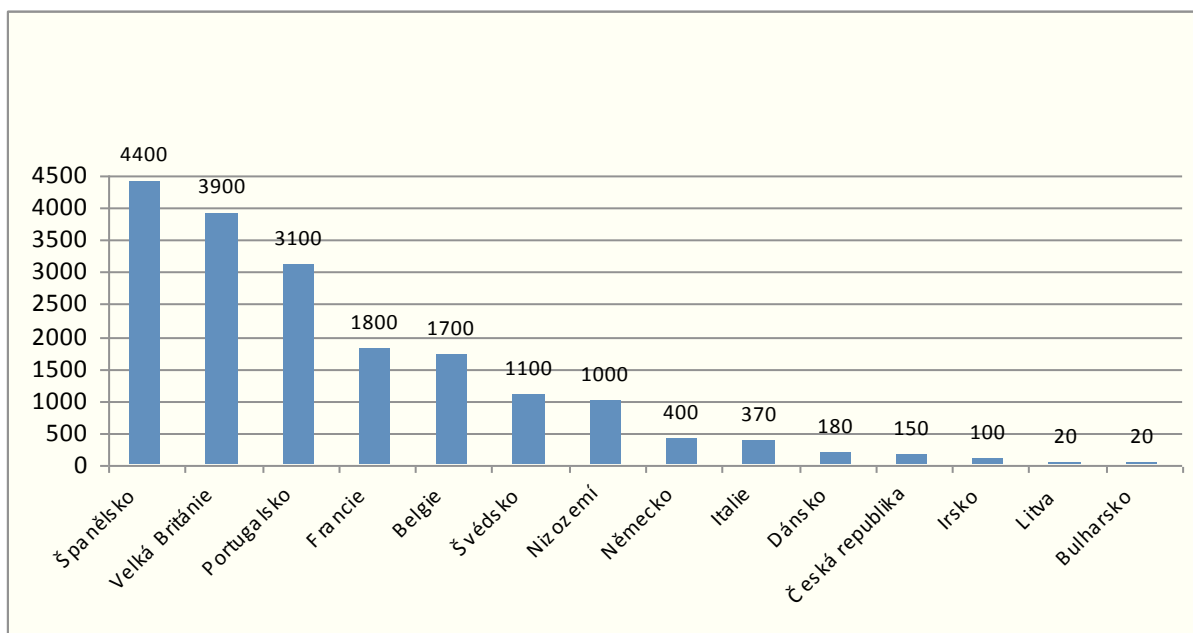
Graf 4.3: Počet kontraktů v jednotlivých státech v roce 2010

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

V roce 2010 dle grafu 4.3 uzavřela nejvíce PPP dohod Velká Británie, a to v celkovém počtu 44. Finanční výše těchto dohod činila 3,9 miliard eur (graf 4.4). Velká Británie je také považována za zemi, která má s PPP projekty nejvíce zkušeností. Program PPP byl zde vyhlášen v roce 1992. Od roku 1993 bylo ve Velké Británii podepsáno přes 440 PPP projektů. Více než 200 z nich je dnes funkčních a zajišťují veřejné služby ve vysoké kvalitě. [33] Významné dohody byly zaznamenány také ve Francii, Německu nebo Španělsku. V ostatních zemích je počet výrazně nižší, jak je patrné z grafu 4.3.

Graf 4.4: Finanční hodnota kontraktů v jednotlivých státech v roce 2010 (mil. eur)

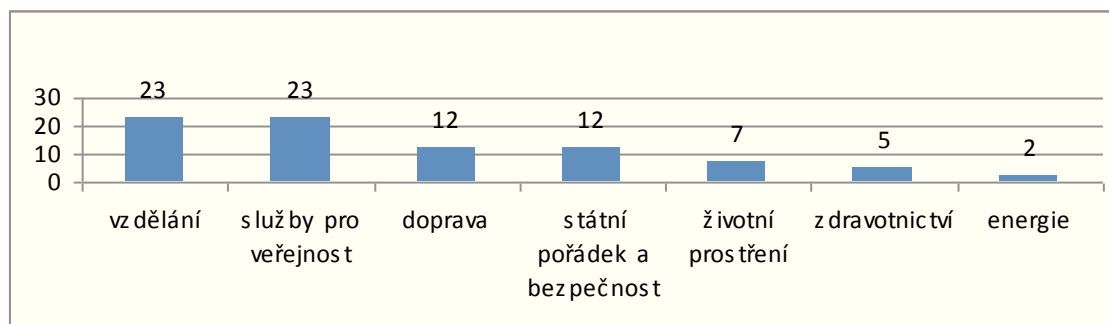
Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

Z grafu 4.4 vyplývá, že pro rok 2010 byl největší objem PPP smluv dosažen ve Španělsku, a to ve výši 4,4 miliard eur, což je hodnota pokrývající celkem 13 projektů. Ve Velké Británii činily kontrakty o něco nižší výši - 3,9 miliard eur. Výrazná hodnota ve výši 3,1 miliard eur byla dosažena také v Portugalsku a pokryla celkem 3 dálniční projekty, z čehož je patrné, že tato oblast vyžaduje největší objem finančních prostředků.

V roce 2011 činila hodnota evropských PPP kontraktů, které dosáhly finančního uzavření celkovou hodnotu 18 miliard eur. Co se finanční výše týče, byl tento rok přibližně shodný s rokem 2010. Počet 84 uzavřených evropských PPP kontraktů znázorněných v grafu 4.5 dle odvětví a dále v grafu 4.7 dle jednotlivých států však dokazuje výrazný pokles oproti roku 2010, kdy došlo ke sjednání celkem 112 dohod.

Francie dosáhla v tomto roce nejvyššího objemu uzavřených smluv, největšímu počtu v oblasti uzavřených smluv však stále vévodí Velká Británie. [18]

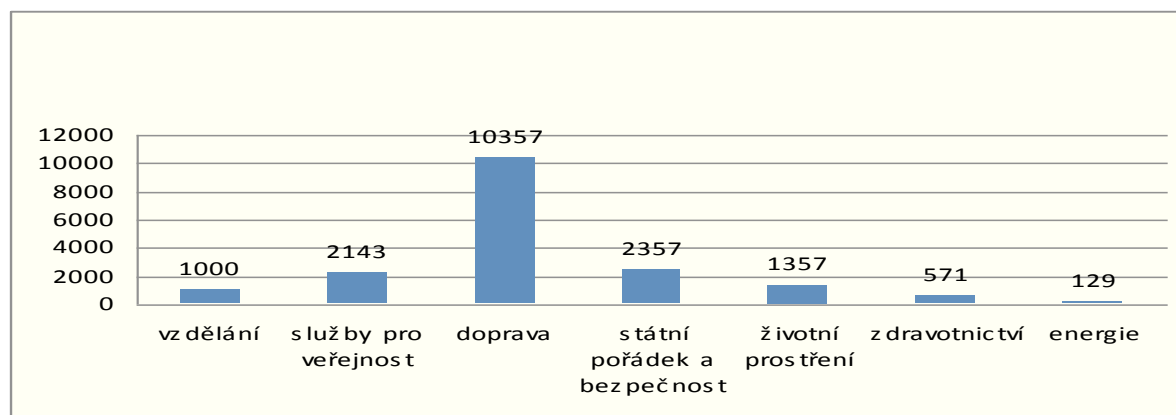
Graf 4.5: Počet kontraktů v jednotlivých odvětvích v roce 2011

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

Z grafu 4.5 vyplývá, že stejně jako v roce 2010, bylo ujednáno nejvíce PPP smluv v oblasti vzdělávání. Dále je z grafu patrný například nárůst projektů v oblasti služeb pro veřejnost, a naopak pokles o celou polovinu kontraktů v dopravě.

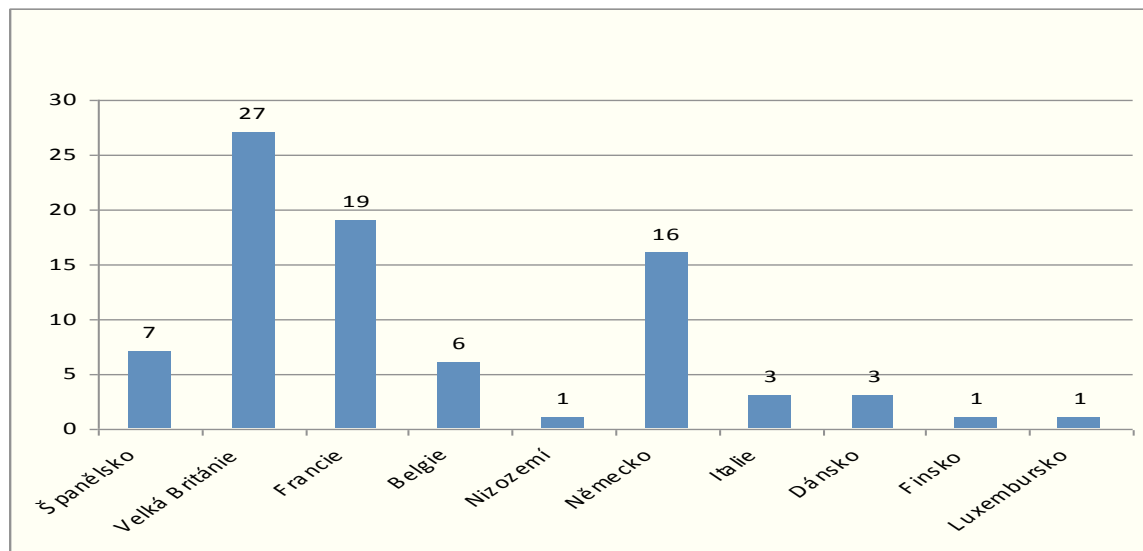
Graf 4.6: Finanční hodnota kontraktů v jednotlivých odvětvích v roce 2011 (mil. eur)

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

Graf 4.6 potvrzuje potřebu největšího objemu investic do oblasti dopravy, stejně jako tomu bylo v předchozím roce.

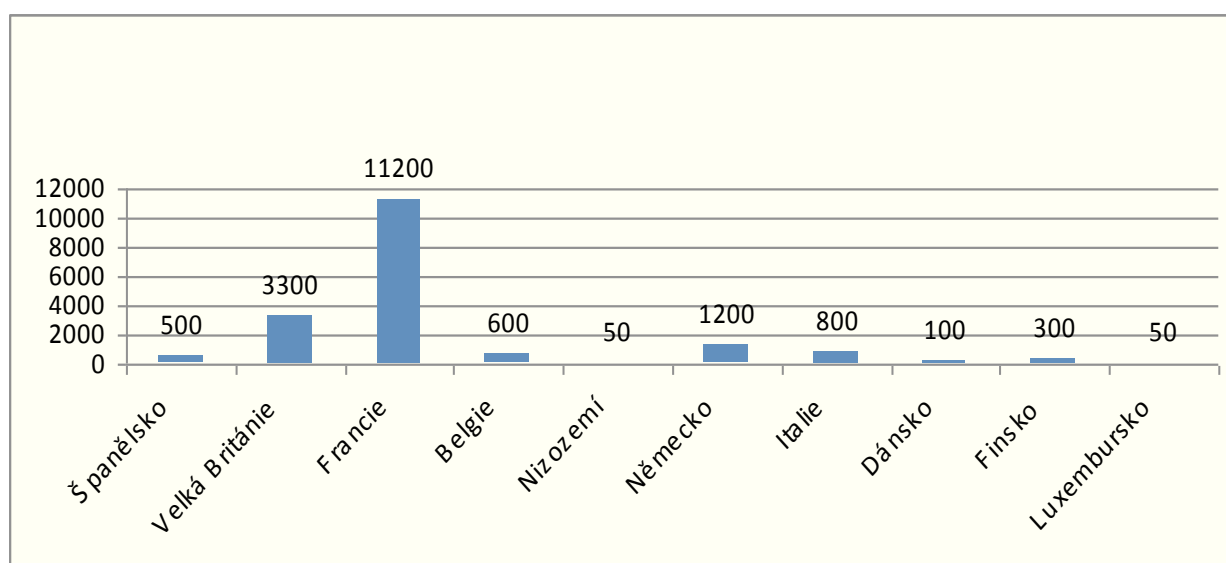
Graf 4.7: Počet kontraktů v jednotlivých státech v roce 2011

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

Rok 2011 představuje celkový pokles v uzavírání PPP kontraktů, přičemž nejvíce jich je evidováno opět ve Velké Británii, a to 27. Dále například Francii či Německu, tedy v zemích, které vedly prvenství rovněž v roce 2010. Z grafu 4.7 je také zřejmé, že ve Španělsku počet kontraktů poklesl téměř na polovinu.

Graf 4.8: Finanční hodnota kontraktů v jednotlivých státech v roce 2011 (mil. eur)

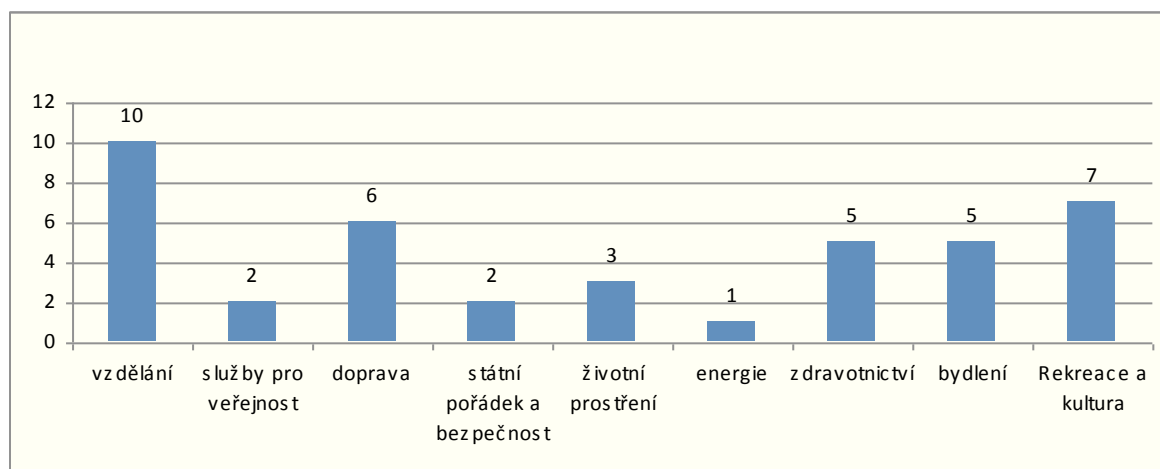
Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

Dle grafu 4.8 náleží hodnota uzavřených smluv ve výši okolo 11 miliard eur Francii (z této sumy připadá většina finančních prostředků na investice do rychlostních silnic a dálnic, dále část ve výši 1,5 miliardy eur například do sféry Ministerstva obrany) Oproti roku 2011 je

zde výrazný pokles objemu finančních prostředků vynaložených na PPP kontrakty ve Španělsku, a to z vysokých 4, 4 miliard eur na pouhých necelých 500 milionů eur.

Pro rok 2012 v oblasti PPP jsou doposud známy pouze hodnoty za první polovinu tohoto roku. Celkový objem PPP transakcí, které dosáhly finančního uzavření na evropských trzích v tomto období, činil hodnotu 6 miliard eur, což představuje dosud nejnižší objem PPP kontraktů za poslední desetiletí. V tomto období dosáhlo finančního uzavření 41 PPP transakcí, což je přibližně stejně jako v první polovině předcházejícího roku, kdy bylo uzavřeno 44 PPP obchodů. Nejvýznamnějším PPP obchodníkem v oblasti hodnoty ujednaných kontraktů i nadále zůstává Francie, kde dohody činily celkem 2,9 miliard eur. Výraznou zemí v této oblasti je také Velká Británie, která uzavřela kontrakty o hodnotě 1,7 miliard eur a současně této zemi zůstává prvenství v množství uzavřených smluv o celkovém počtu 16.

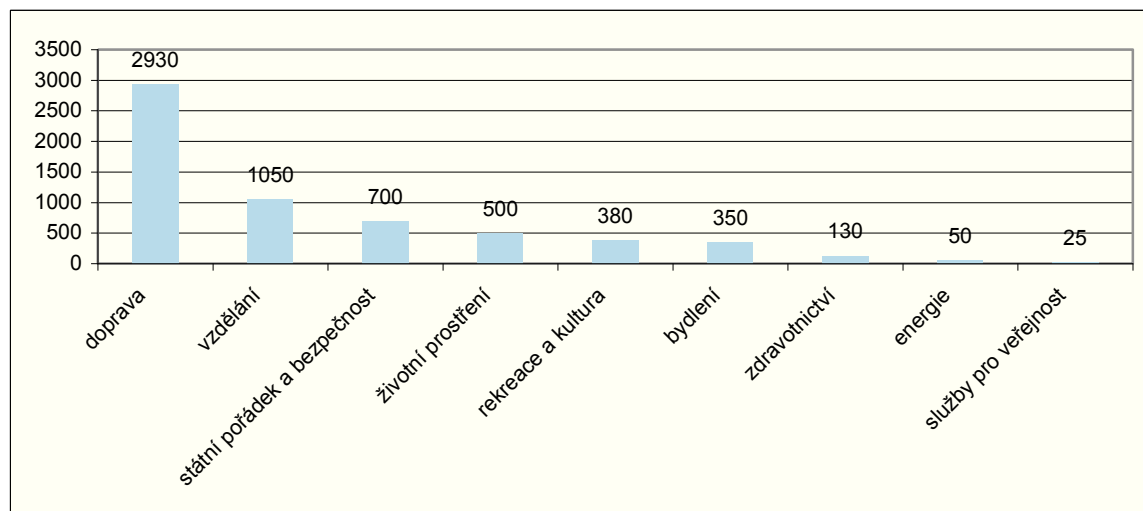
Graf 4.9: Počet kontraktů v jednotlivých odvětvích v první polovině roku 2012

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

V první polovině roku 2012 potvrzuje graf 4.9 trend v největším počtu uzavřených evropských PPP kontraktů v oblasti vzdělávání. Sféra dopravy co do počtu kontraktů kopíruje rok předchozí. Zcela novou oblastí je v první polovině tohoto roku zastoupena rekreace a kultura, a to s počtem 7 projektů. Prvotní výskyt je z grafu patrný také v oblasti bydlení, kdy bylo v rámci Evropy uzavřeno 5 PPP smluv.

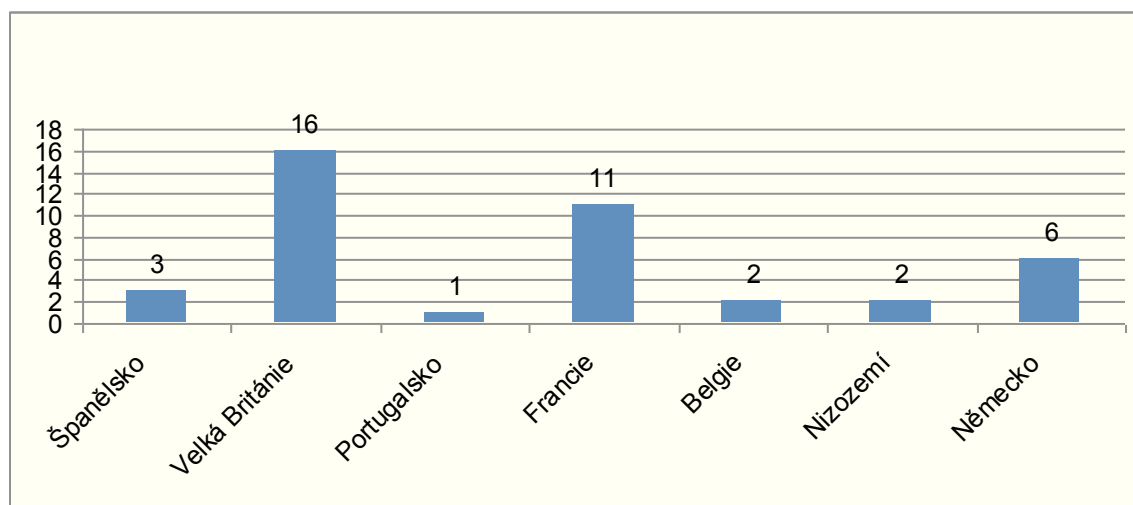
Graf 4.10: Finanční hodnota kontraktů v jednotlivých odvětvích v první polovině roku 2012 (mil. eur)

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

Graf 4.10 vypovídá o opětovném největším investování do oblasti dopravní infrastruktury.

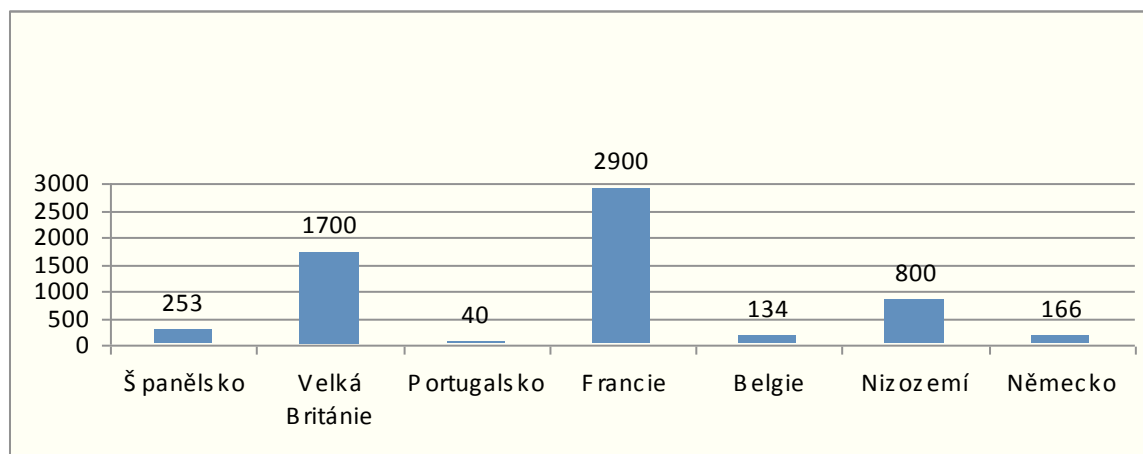
Graf 4.11: Počet kontraktů v jednotlivých státech v první polovině roku 2012

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

Velká Británie, považována za nejzkušenější zemi v této oblasti, zůstává stejně jako v předchozích letech, jak je také patrné z grafu 4.11, první v počtu uzavřených kontraktů.

Graf 4.12: Finanční hodnota kontraktů v jednotlivých státech v první polovině roku 2012 (mil. eur)

Zdroj: European PPP Expertise Centre. Vlastní zpracování.

V první polovině roku 2012 byly uzavřeny nejvýraznější kontrakty, stejně jako v předchozím roce, ve Francii a to v hodnotě 2,9 miliard eur (z této sumy bylo 1,8 miliard investováno do rychlostní silnice, 563 milionů do Pařížského Soudního dvora).

Z dostupných údajů uveřejněných Evropským expertním PPP centrem je v rámci hodnocení úspěšnosti evropských zemí v oblasti PPP dle stanovených kritérií (viz kap. 3.1) zmínka o České republice pouze v roce 2010. V tomto období jsou zde evidovány 4 PPP projekty v celkové hodnotě 125 milionu eur. Přibližně stejné finanční výše uzavřených projektů bylo dosaženo v Dánsku a to 130 milionu eur nebo v Irsku 120 milionu eur, avšak v obou zemích je zaznamenán pouze jeden projekt. V roce 2011 již však Česká republika a Irsko neuzavřely ani jeden projekt. Dánsko bylo úspěšné ve třech projektech o celkové hodnotě 100 milionů eur. V první polovině roku 2012 už není uveřejněna žádná ze jmenovaných porovnatelných zemí. Z výše uvedeného lze konstatovat, že od roku 2011 nedosáhl v České republice žádný PPP projekt finančního uzavření, v porovnání s evropskými zeměmi došlo tedy k jistému útlumu. Ve srovnání České republiky z pohledu ekonomicky obdobně vyspělých zemích, tedy Slovenska, Maďarska nebo například Polska ovšem není situace tak neuspokojivá, jelikož ani jedna z uvedených zemí není v jednotlivých letech v hodnocení Evropským expertním PPP centrem zahrnuta vůbec. [17]

V rámci Evropy bylo v první polovině roku 2012 nejvíce investováno v oblastech dopravy, dále vzdělání, rekreace a kultury, životního prostředí, veřejného pořádku a

bezpečnosti (graf 4.10). Realizace největšího počtu PPP kontraktů byla zahájena především v oblastech vzdělávání, dále dopravy a následně například ve sféře kultury a rekreace (graf 4.9). [16]

Členské státy Evropské unie jsou povinny harmonizovat svůj právní řád s textem směrnic Evropské unie, nejsou však jimi striktně vázány. [35] Právní úprava udělování koncesí na úrovni Evropské legislativy však není v současné době řešena komplexně a jednotně. Tato mezera zapříčiňuje vážné narušení na společném trhu, proto by bylo vhodné, aby byla přijata nová evropská regulace udělování koncesí.

Pro koncese nyní neexistuje jednotný právní rámec. Koncese na veřejné stavební práce se řídí směrnicemi upravujícími zadávání veřejných zakázek. Naopak právo týkající se koncesí na služby je z evropských směrnic pro zadávání veřejných zakázek vyloučeno. Podléhá však zásadám ve Smlouvě o Evropské unii. Při udělování koncesí jsou pro členské státy závazné také zásady ve Smlouvě o fungování Evropské unie. Jedná se o rovné zacházení, vyloučení diskriminace, transparentnost a proporcionalita. Způsob jejich provádění se však v jednotlivých zemích Evropské unie liší. Účelem návrhu směrnice o koncesích je spojit do jednotného právního rámce pravidla, jimiž se řídí koncese na stavební práce a koncese na služby. Na úrovni Evropské unie by tak existovala jediná směrnice pro udělování těchto koncesí. [54]

4.2 Vymezení společných a rozdílných prvků partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice a Slovenské republice

Tab. 4.1: Porovnání České republiky a Slovenské republiky dle stěžejních kritérií veřejně soukromého partnerství

	Legislativa	Elektronická databáze koncesních smluv	Databáze PPP projektů pro běžné uživatele	Institucionální zajištění	Nejčastěji využívané formy PPP
Česká republika	Zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů	Rejstřík koncesních smluv	ANO	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky	KCS
				Ministerstvo financí České republiky	
	Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů			Resortní ministerstva	
				PPP Centrum České republiky, a.s.	
	ostatní právní předpisy, metodické dokumenty			Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru	
				Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	
Slovenská republika	Zákon č. 25/2006 Z.z., o verejnom obstarávaní, v znení neskorších predpisov	Vestník verejného obstarávania	NE	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	KCS
				Úrad pre verejné obstarávanie	
				Resortní ministerstva	
	ostatní právní předpisy, metodické dokumenty			Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora	
				Úrad pre verejné obstarávanie	

Zdroj: Vlastní zpracování ze zdrojů citovaných v kapitole č.3

4.2.1 Legislativa

Ke schválení politiky partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice došlo na základě usnesení vlády v lednu roku 2004. Tímto je metoda PPP považována za standardní nástroj při zajišťování veřejných služeb a veřejné infrastruktury. [43]

Slovenská republika je v oblasti spolupráce soukromého a veřejného sektoru oproti České republice mírně opožděná. S metodou PPP se zde začalo pracovat až v roce 2007 při přípravě dálničních projektů.

V současné době je zadávání PPP projektů v České republice upraveno dvěma základními zákony, a to **zákonem č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů** a **zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů**. [20]

Oba zákony podrobně rozpracovávají postupy při zadávání nadlimitních i podlimitních zakázek (při koncesním řízení uzavírání koncesních smluv), přičemž v tomto procesu zachovávají rovnováhu mezi principem transparentnosti a proporcionality. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky společně s ostatními institucemi připravilo novelu obou výše uvedených zákonů. Dne 1. 1. 2010 nabyl účinnosti zákon č. 417/2009 Sb. Druhá část tohoto zákona mění zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení. Důvodem k novele zákona byla povinnost členských států Evropské unie provést transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/66 ES. Transpozice znamená zavádění legislativy Evropské unie do legislativy jejich členských států s cílem sblížení jejich právních řádů. Dalším důvodem pro novelu zákona byly nutné technické změny v souvislosti s transpozicí směrnice do českých právních řádů. Podstatným důvodem je také zvýšení transparentnosti uzavírání koncesních smluv a odstranění formalit koncesního řízení. [28] Novela zákona o veřejných zakázkách je v České republice účinná od 1. 4. 2012. Důvodem pro její zavedení bylo rovněž zajištění větší transparentnosti veřejných zakázek a zamezení korupce při jejich zadávání. [30]

Při přípravě a realizaci PPP projektů je nutné respektovat také řadu právních předpisů, například zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, zákon o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, zákon, kterým se mění zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. [20]

Slovenská republika má oproti České republice spolupráci veřejného a soukromého sektoru upravenou v jediném zákoně. Jedná se o **zákon č. 25/2006 Z.z., o verejnom obstarávaní, v znění neskorších predpisov**. Ustanovení týkající se problematiky PPP však v tomto zákoně neobsahuje mnoho. Zákon definuje koncesi na stavební práce a koncesi na služby. Koncese je upravena ve stejném zákoně jako klasická veřejná zakázka a její zadávací postup není v zákoně nijak zvlášť upraven, na rozdíl jak je tomu v České republice. Stejně jako v České republice, také na Slovensku schválila Národní rada dne 2. února 2011 velkou novelu tohoto zákona, která nabyla účinnosti dne 1. 4. 2011. Oblast PPP projektů je také zde

regulována dalšími právními předpisy. Jedná se například o „zákon č. 523/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“, „zákon č. 583/2004 Z.z., o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 611/2005 Z.z.“, „vyhláška č. 35/2006 Z.z., Úradu pre verejné obstarávanie o oznámeniach používaných vo verejnom obstarávaní,,. [9]

4.2.2 Elektronická databáze koncesních smluv

Tabulka dále potvrzuje, že elektronický **rejstřík koncesních smluv** existuje jak v České republice, tak také na Slovensku. Při podrobném zkoumání obou rejstříků však nalezneme odlišnosti.

V České republice zajišťuje vedení rejstříku Ministerstvo pro místní rozvoj. V dostupném období tedy od 1. 7. 2006 až doposud (27. 11. 2012) rejstřík eviduje celkem 54 uzavřených koncesních smluv na území České republiky. [37]

Na Slovensku vznikl elektronický **věstník veřejného obstarávání** o 3 roky později, tedy v roce 2009. Jeho fungování zde zajišťuje Úrad pre verejné obstarávanie. Při vyhledání zdejších koncesních smluv rejstřík eviduje ke dni 27. 11. 2012 pouze tři oznámení o koncesi. [53]

4.2.3 Databáze PPP projektů

V České i Slovenské republice se na webových stránkách Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru v České republice (Slovenské republice) nachází databáze PPP projektů. Podstatným rozdílem mezi zeměmi je, že Slovenská databáze PPP projektů není dostupná pro běžné uživatele, ale pouze pro registrované členy.

V České republice databáze ke dni 27. 11. 2012 eviduje celkem 56 PPP projektů. Tyto projekty se nacházejí v různé fázi (iniciace, před výběrem koncesionáře, záměr, realizace již probíhá, před výběrem poradce). Ve zdejším vyhledávání se nachází rovněž databáze zahraničních PPP projektů, kde lze zjistit aktuální stav PPP projektů na Slovensku. Ke dni 27. 11. 2012 databáze obsahuje celkem 17 PPP projektů nacházejících se rovněž v různé fázi. Ze sledovaných hodnot vyplývá, že na Slovensku je celkový počet projektů o 39 nižší než v České republice. [7] V rámci stavu projektu ve fázi „realizace již probíhá“ viz příloha 4 byla vyhodnocena jako nepoužívanější forma PPP v České republice KCS a rovněž shodně dopadl výsledek na Slovensku.

4.2.4 Institucionální zajištění partnerství veřejného a soukromého sektoru

Pro efektivní spolupráci veřejného a soukromého sektoru je podstatné také institucionální zajištění, které je v této podkapitole porovnáno v rámci institucí České a Slovenské republiky.

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky stejně jako **Úrad pre verejné obstarávanie** na Slovensku zastávají důležitou roli v oblasti PPP, jelikož se podílejí na tvorbě celostátní koncepce veřejně - soukromých partnerství, za kterou rovněž odpovídají. Obě instituce rovněž sledují a vyhodnocují změny v právních předpisech Evropského společenství a rozhodnutí soudního dvora Evropského společenství v oblasti veřejného zadávání, připravují také návrhy nových právních předpisů v této oblasti a zabezpečuje jejich harmonizaci s předpisy Evropského společenství, dále zabezpečují metodickou a konzultační činnost vůči zadavatelům a dodavatelům při zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí. [40]

V České republice je odpovědným útvarem za oblast spolupráce veřejného a soukromého sektoru v rámci ministerstva Odbor veřejných investic [27], na Slovensku je to Odbor metodiky. [53]

Obě instituce jsou rovněž z příslušného zákona pověřeny vedením rejstříku koncesních smluv, potažmo vestníkem veřejného obstarávání. Působnost a podstata institucí je v obou ze sledovaných zemí téměř totožná.

Ministerstvo financí České republiky a **Ministerstvo financií** Slovenské republiky jsou institucemi dohlížejícími na dodržování platných norem v oblasti PPP a kontrolující celý průběh procesu přípravy a realizace PPP projektů. [20] Vzhledem k tomu, že se vyjadřují ke všem koncesním smlouvám, by měly mít nejucelenější databázi evidovaných PPP projektů. Na webových stránkách ministerství obou republik jsou pro uživatele k dispozici metodické materiály. Právě ministerstva financí by měla být zároveň největší hnací silou implementace PPP projektů. Tato politická podpora je důležitá, protože následně motivuje také další ministerstva k uplatňování PPP projektů. Stávající situace tomu však neodpovídá, proto by bylo dobré, aby se příslušní ministři či premiéři inspirovali zahraničními úspěchy této oblasti poskytování služeb.

V rámci jednotlivých resortních ministerstev nabylo jistých zkušeností z této oblasti například **Ministerstvo dopravy** České republiky a to například s projektem „*Rekonstrukce dálnice D1*“, kdy vzhledem k neschopnosti České republiky vyčerpat prostředky z evropských fondů na původně zamýšlené projekty (korupce, prodlevy předražování), bylo rozhodnuto rekonstrukci D1 vyjmout z PPP projektů a rekonstruovat ji z fondů Evropské

unie. Zájem využít tuto formu spolupráce mělo zpočátku také **Ministerstvo spravedlnosti** České republiky a to na projekt „*Věznice v Rapoticích u Brna*“, zde však byl nakonec projekt z nedostatku prostředků zrušen, avšak v budoucnu se stejně bude muset k výstavbě věznice přistoupit, přičemž forma spolupráce bude závislá na momentu rozhodování. Zrušen, v podstatě ze stejných důvodů, byl rovněž projekt „*Rekonstrukce Justičního areálu v Ústí nad Labem*“. Zkušenost, byť neúspěšnou, má také **Ministerstvo obrany** České republiky, kdy záměrem bylo z Ústřední vojenské nemocnice Praha vybudovat vojenské zdravotnické zařízení srovnatelné s podobnými pracovišti v ostatních členských zemích NATO. Podle vyjádření Ministerstva obrany však není tento projekt pro nemocnici potřebný. **Ministerstvo pro místní rozvoj** České republiky je zadavatelem koncese s názvem „*Výběr provozovatelů, kteří zajistí vytvoření a provoz elektronických tržišť veřejné správy*“, koncesionářem se stala Česká pošta s. p. Projektem je webová aplikace, která umožňuje elektronické zadávání veřejných zakázek a zároveň je právě tento prvním a zatím jediným zdařeným projektem PPP na centrální úrovni. [38]

Počáteční zkušenosti na Slovensku prokazují **Ministerstvo zdravotnictví** Slovenskej republiky, které zpracovalo informační materiál o implementaci PPP ve zdravotnictví, podle kterého chce za účelem zvyšování kvality poskytovaných služeb aktivně podporovat vznik veřejně-soukromých partnerství. Také **Ministerstvo kultúry** Slovenskej republiky eviduje dle dostupných informací jeden PPP projekt nacházející se v současné době ve fázi iniciace. Oblastí pro využití PPP je také sport, zde se s touto metodou uvažovalo při výstavbě zimního stadionu pro účely Mistrovství světa v ledním hokeji v roce 2011 nebo sportovního centra v Žilině, nakonec však byly realizovány klasickým způsobem. Zkušenosti s PPP má také **Ministerstvo životného prostredia** Slovenské republiky, které již vypracovalo metodické materiály související s PPP [9] nebo také **Ministerstvo dopravy** a projekt nazvaný „*Koncesia na projektovanie, výstavbu, financovanie, prevádzku a údržbu rýchlostnej cesty R1 Nitra – Tekovské Nemce a Banská Bystrica – severný obchvat*“ [11], který tedy spočívá, jak je z názvu zřejmé, v zabezpečení financování, projektování, výstavby, provozu a následné údržby rychlostní silnice R1. Součástí projektu je také obchvat Banské Bystrice, od kterého se očekává podstatné odlehčení dopravy ve městě. [13] Rychlostní silnice již je v současné době plně v provozu. Naopak v oblasti školství není metoda PPP na Slovensku dosud využívána, navzdory tomu, že právě v zahraničí je tato oblast často realizována formou PPP. [9]

Napříč uvedeným zkušenostem v různých oblastech využití se jednotlivá ministerstva obou zemí budou angažovat, aby také v oblastech ve svých kompetencích umožnily podporu spolupráce veřejně soukromých partnerství. I přes nezdařené projekty, které obě země

postihly, si nemyslím, že by lepší variantou bylo tyto projekty nerealizovat vůbec, naopak, v případě, kdy se tato forma spolupráce ukáže dle studie proveditelnosti jako výhodnější, je na tomto místě důležitá především politická podpora právě této formy spolupráce. Počáteční neúspěchy, které bývají ostatně běžně spojeny s čímkoli novým, by tedy neměly být brány jako prohra, ale naopak měly by být obou sektorům zkušeností a výzvou.

V roce 2006 byl v České republice také realizován tzv. Twinningový projekt, jehož záměrem bylo zprostředkovat předání odborné zkušenosti v oblasti PPP ze státních správ dalších členských států Evropské unie Ministerstvu financí České republiky, a to s cílem „*zvýšit efektivitu veřejných investic vynaložených na infrastrukturu a provoz a řízení veřejných služeb v rámci reformy veřejných financí České republiky a vytvořit metodiku a standardy PPP, a v návaznosti na to prosazovat zavedení a implementaci PPP jako součásti obchodně-právního prostředí v České republice*“. [52] Za stranu poskytovatele odborné pomoci byli zastoupeni odborníci z Nizozemského království, Velké Británie a Severního Irska, Skotska a Portugalska. Hlavním příjemcem twinningového projektu byl referát Regulace a metodiky PPP projektů Ministerstva financí České republiky. Kromě toho se do některých aktivit twinningového projektu zapojily i další ministerstva a orgány státní správy a samosprávy, jež realizují PPP projekty, například Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo průmyslu a obchodu, krajské úřady a obecní úřady. [52] Pro zúčastněné zástupce jednotlivých ministerstev znamenalo twinningové setkání s odborníky s ostatních evropských zemích jistě důležitý mezník a do budoucna snad také pozitivní pohled na uzavírání veřejně - soukromých partnerství.

Další důležitou roli v implementaci PPP v České republice zastávalo **PPP Centrum České republiky, a.s.** které vytvořilo metodiky pro PPP a účastnilo se přípravy a realizace pilotních a municipálních projektů. Činnost Centra již však byla v roce 2012 jeho zakladatelem ukončena. Důvodem je, že podstata Centra již byla naplněna - veškeré metodické přípravy již byly ukončeny. Metodiky vytvořené PPP Centrem jsou dostupné na webových stránkách Ministerstva financí České republiky. [7] Metodiky jsou tedy zájemcům o využití formy PPP běžně dostupné, schází pouze oblast podpory projektů, kterou PPP Centrum zajišťovalo, avšak podporu potenciální zájemci mohou nalézt právě v daných metodikách, kde jsou pro zadavatele k dispozici veškeré dílčí kroky k úspěšné spolupráci v rámci projektů PPP. Další možná podpora se nabízí také například u samotných ministrů či starostů v případě nižších územních samosprávných celků. V tomto ohledu je podle mého

názoru spíše důležitá vůle dát se touto cestou a vyzkoušet něco nového, co navíc v prvotní fázi vyžaduje více času, avšak v konečném důsledku, dle zpracované studie proveditelnosti, veřejný sektor získá vyšší kvalitu veřejných služeb při vynaložení stejných nebo vyšších nákladů v porovnání s klasickou veřejnou zakázkou.

Na Slovensku je tato oblast stále zajišťována **Odborem partnerských projektů**, který spadá pod Ministerstvo financí Slovenské republiky. Odbor partnerských projektů se tedy podílí na vytváření kvalitního prostředí pro PPP a je zodpovědný za implementaci PPP projektů. [9]

Asociace pro podporu projektů veřejného a soukromého sektoru v České republice byla založena v roce 2004. V současné době má právě 31 členů a jejím stěžejním cílem je podpora a rozvoj investování a služeb formou PPP v České republice. Aktuální zpráva na webových stránkách organizace informuje, že bylo dne 28. listopadu 2012 na valné hromadě Asociace PPP členy Asociace rozhodnuto o jejím přejmenování na Asociaci pro rozvoj infrastruktury. [7]

Na Slovensku stejnojmenná **Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora** existuje od roku 2007 a sdružuje 25 členů. Hlavním cílem je stejně jako v České republice, podpora a rozvoj projektů PPP na Slovensku. V kompetencích české i slovenské Asociace je rovněž vydávání stanovisek k příslušným zákonům.

Stejně jako česká Asociace PPP vydává čtvrtletně slovenská Asociace PPP tzv. PPP Newslettery, kde jsou uveřejněny aktuální informace z oblasti veřejně - soukromých partnerství nejen z domova, ale i ze zahraničí. [8]

Uvedené instituce tedy představují důležitou roli v oblasti podpory veřejně - soukromých partnerství. Nově přejmenovaná Asociace pro rozvoj infrastruktury si navíc klade za cíl „*vytváření podmínek a prosazování procesů a modelů vedoucích k efektivnější, systematické a dostatečné obnově a rozvoji infrastruktury v České republice*“. [7] Zda se jí své poselství opravdu podaří, zůstává otázkou času.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v České republice a **Úrad pre verejné obstarávanie** na Slovensku vykonávají dohled nad dodržováním Koncesního zákona a na Slovensku Zákona o verejnom obstarávaní. [55] V obou zemích tedy také pro oblast veřejně - soukromých partnerství existuje vrchní kontrolní instituce.

4.3 Zhodnocení stavu PPP projektů v České republice

Tato podkapitola práce byla zpracována na základě dostupných a zjištěných údajů z Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. V příloze č. 4 diplomové práce jsou v tabulce rozděleny dle územního rozložení PPP projekty realizované v České republice. Uveden je rovněž název koncesionáře a příslušné koncese, zadavatel projektu, objem investice do projektu, délka trvání smluvního vztahu a typ PPP projektu.

Tab. 4.2 Základní údaje krajů České republiky k 1. 1. 2012

Kraj	Počet obyvatel	Rozloha krajů v km ²	Hustota zalidnění: obyvatel/km ²
Hlavní město Praha	1 241 664	496	2503
Jihočeský kraj	636 138	10 056	63
Jihomoravský kraj	1 166 313	7 066	165
Karlovarský kraj	303 165	3 314	91
Kraj Vysočina	511 937	6 925	74
Královéhradecký kraj	553 856	4 758	116
Liberecký kraj	438 600	3 163	139
Moravskoslezský kraj	1 230 613	5 554	222
Olomoucký kraj	638 638	5 140	124
Pardubický kraj	516 411	4 519	114
Plzeňský kraj	501 709	7 561	76
Středočeský kraj	1 279 345	11 015	116
Ústecký kraj	828 026	5 335	155
Zlínský kraj	589 030	3 964	149

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

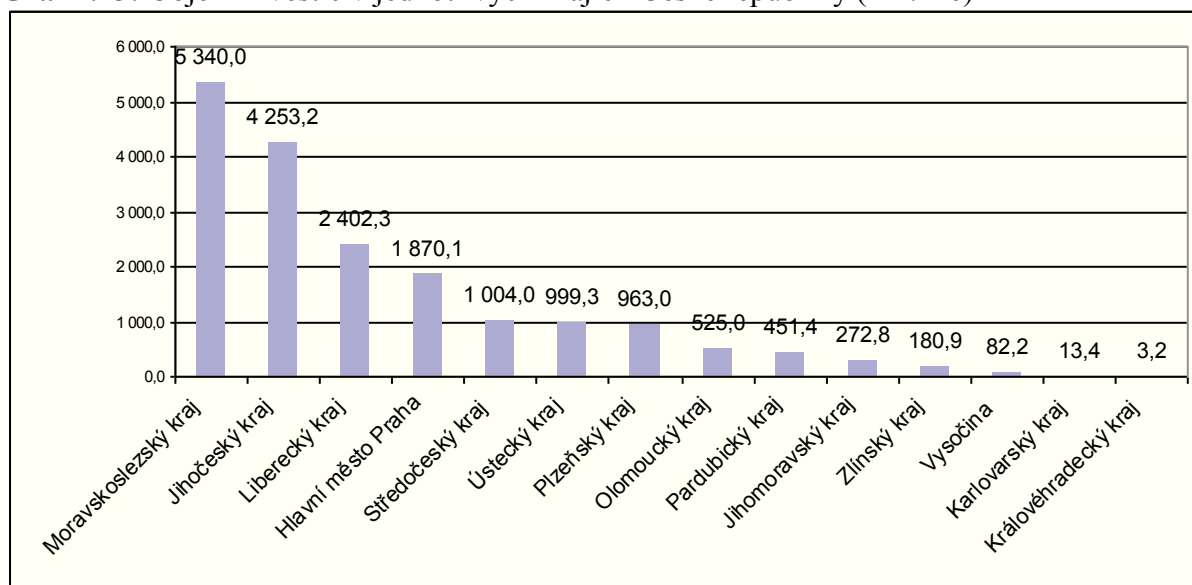
Tabulka 4.2 slouží k základní orientaci v hustotě zalidnění v jednotlivých krajích České republiky.

Tab. 4.3: Objem investice celkem dle jednotlivých krajů České republiky

Územní rozložení	Objem investice celkem dle krajů (mil Kč)
Moravskoslezský kraj	5 340,0
Jihočeský kraj	4 253,2
Liberecký kraj	2 402,3
Hlavní město Praha	1 870,1
Středočeský kraj	1 004,0
Ústecký kraj	999,3
Plzeňský kraj	963,0
Olomoucký kraj	525,0
Pardubický kraj	451,4
Jihomoravský kraj	272,8
Zlínský kraj	180,9
Vysočina	82,2
Karlovarský kraj	13,4
Královéhradecký kraj	3,2

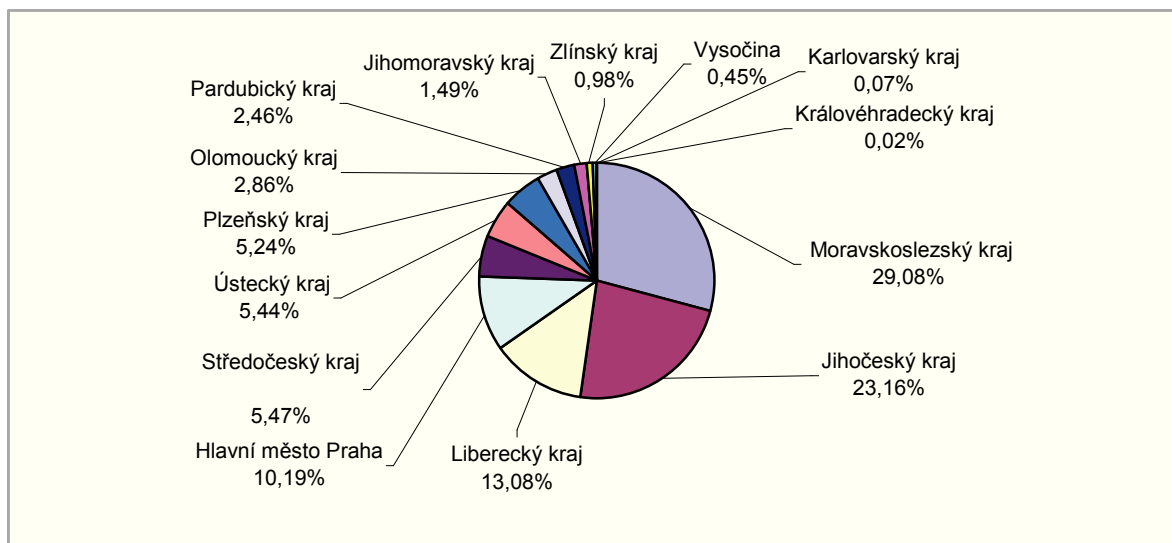
Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Tabulka 4.3 a graf 4.13 znázorňují objem investic v jednotlivých krajích České republiky, které jsou sestupně seřazeny. Největší objem investic v oblasti PPP projektů zaujímá Moravskoslezský kraj a to v celkové hodnotě 5 340 mil. Kč. Naopak nejméně těchto investic je obsaženo v Královéhradeckém kraji a to ve výši 3,2 mil. Kč.

Graf 4.13: Objem investic v jednotlivých krajích České republiky (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.14: Objem investic v jednotlivých krajích ČR (v %)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

V grafu 4.14 je znázorněn procentuální podíl objemu investic v jednotlivých krajích České republiky vzhledem k celkovému objemu investic do PPP v České republice. Dle grafu je patrné, že krajem s největším procentuálním zastoupením je Moravskoslezský kraj (29,08%), nejméně procentuálně zastoupen je kraj Královéhradecký (0,02%).

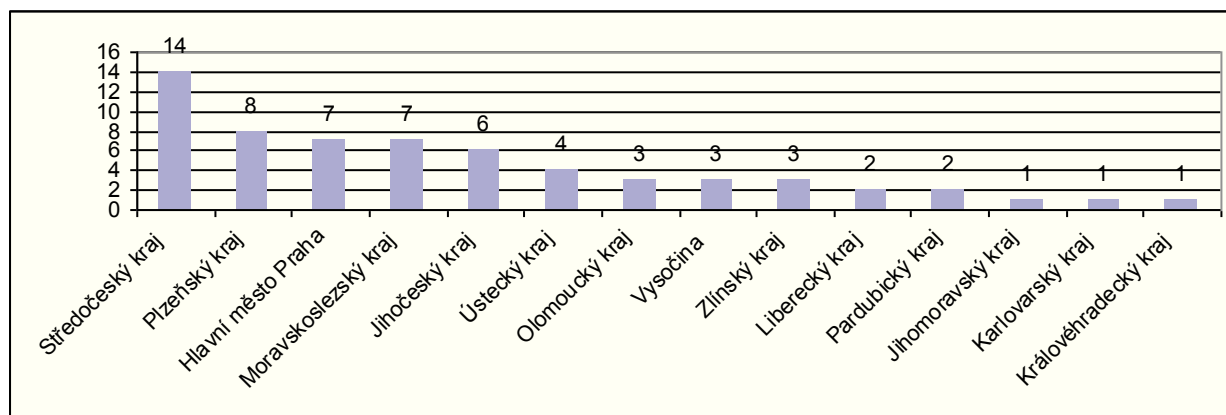
Tab. 4.4: Počet PPP projektů v jednotlivých krajích ČR

Územní rozložení	Počet PPP projektů v jednotlivých krajích
Středočeský kraj	14
Plzeňský kraj	8
Hlavní město Praha	7
Moravskoslezský kraj	7
Jihočeský kraj	6
Ústecký kraj	4
Olomoucký kraj	3
Vysočina	3
Zlínský kraj	3
Liberecký kraj	2
Pardubický kraj	2
Jihomoravský kraj	1
Karlovarský kraj	1
Královéhradecký kraj	1

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Tab. 4.4 a graf 4.15 znázorňují počet zrealizovaných PPP projektů v jednotlivých krajích seřazených od krajů s největším počtem projektů po kraje s nejmenším počtem.

Graf 4.15: Počet zrealizovaných projektů v jednotlivých krajích České republiky

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

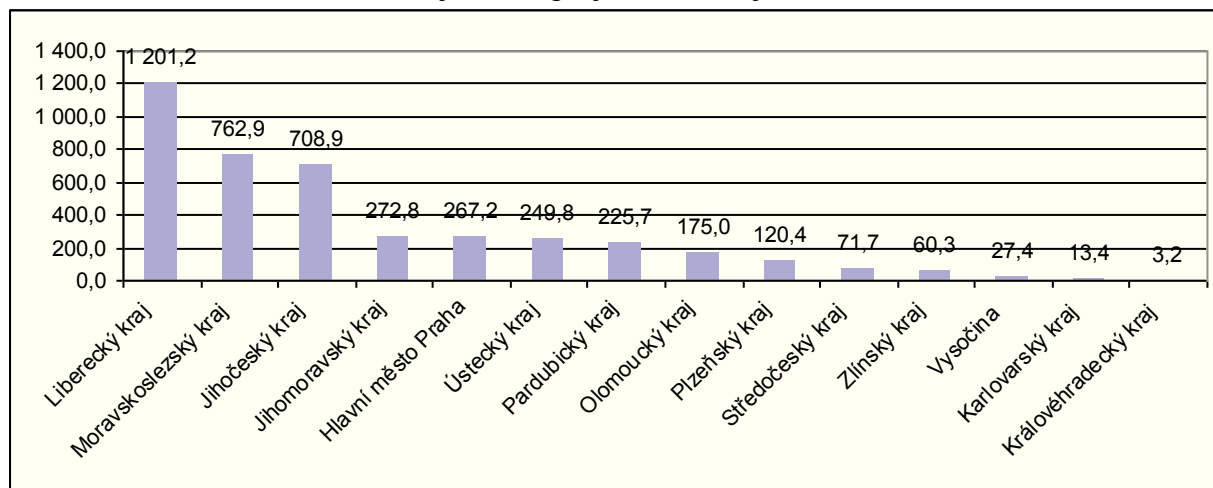
Tab.4.5: Průměrná investice do jednoho projektu dle kraje

Územní rozložení	Průměrná investice do jednoho projektu dle kraje (mil. Kč)
Liberecký kraj	1 201,2
Moravskoslezský kraj	762,9
Jihočeský kraj	708,9
Jihomoravský kraj	272,8
Hlavní město Praha	267,2
Ústecký kraj	249,8
Pardubický kraj	225,7
Olomoucký kraj	175,0
Plzeňský kraj	120,4
Středočeský kraj	71,7
Zlínský kraj	60,3
Vysočina	27,4
Karlovarský kraj	13,4
Královéhradecký kraj	3,2

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Tab. 4.5 a graf 4.16 znázorňují průměrnou investici do jednoho PPP projektu v jednotlivých krajích seřazených od krajů s největší průměrnou investicí do jednoho PPP projektu po kraje s nejnižší investicí do jednoho PPP projektu.

Graf 4.16: Průměrná investice do jednoho projektu dle kraje

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

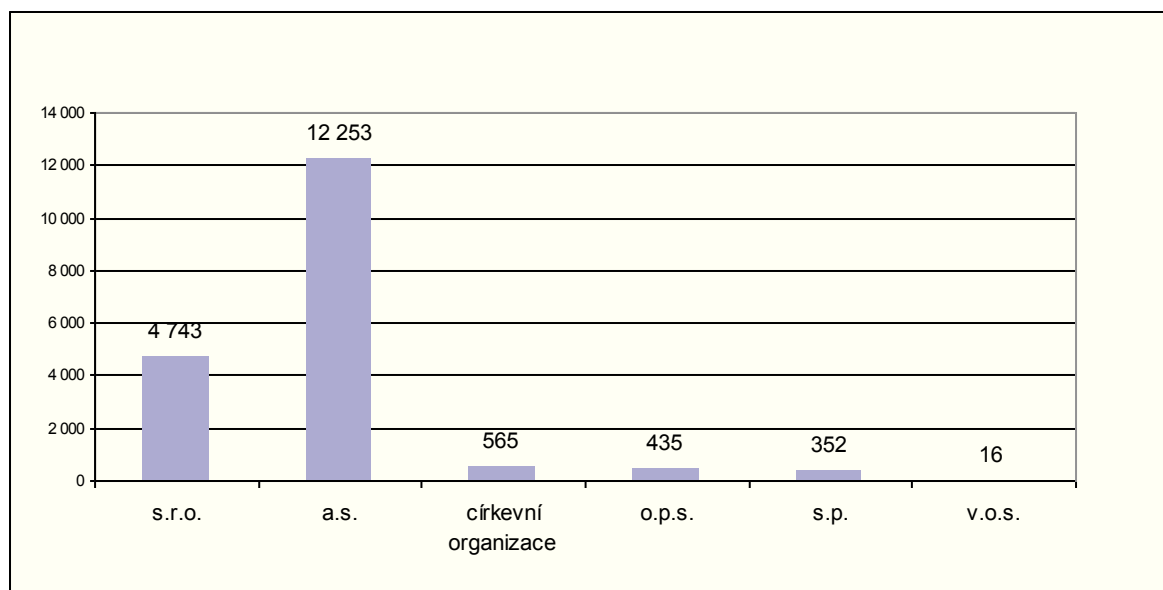
Tab. 4.6: Četnost a celkový objem investice do PPP projektů dle právní formy podnikatelského subjektu v České republice

Rozdělení dle právních forem podnikatelského subjektu	Počet	Objem investic dle právních forem podnikatelského subjektu (Kč)
s.r.o.	30	4 743 378 460
a.s.	20	12 252 560 913
s.p.	1	352 000 000
v.o.s.	1	16 145 000
o.p.s.	1	435 265 000
církevní organizace	1	564 566 000

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Tab. 4.6 znázorňuje četnost a celkový objem investice do PPP projektů dle právní formy podnikatelského subjektu v České republice.

Graf 4.17: Objem investic dle právních forem podnikatelského subjektu (mil. Kč)

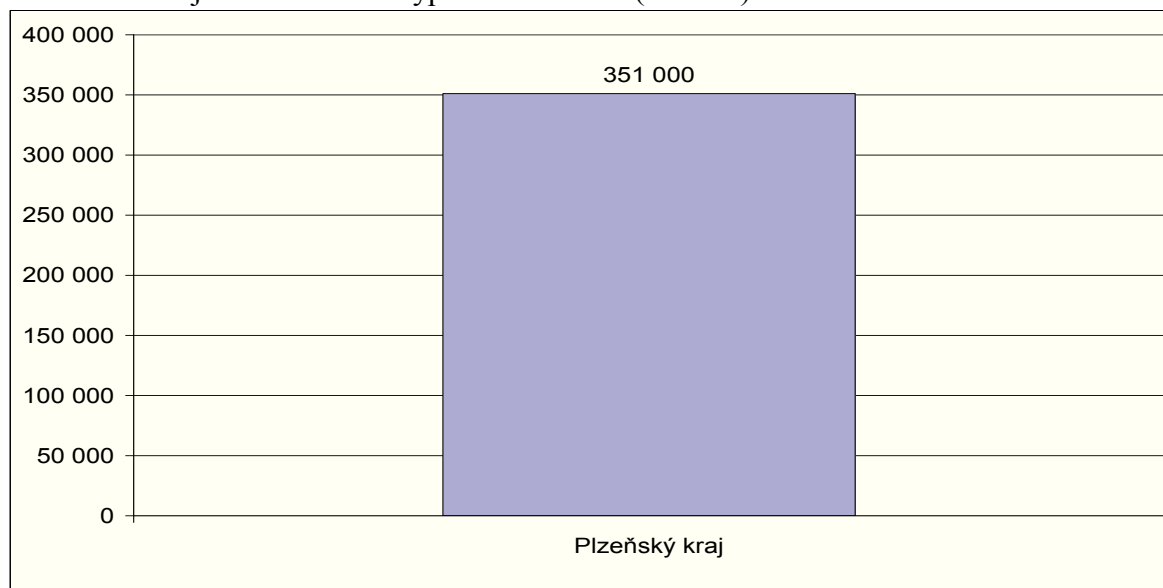
Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.17 znázorňuje celkový objem investice do PPP projektů realizovaných v České republice dle právní formy podnikatelského subjektu. Z grafu je patrné, že největší objem investic zaujímá forma podnikatelského subjektu akciová společnost, a to s celkovým objemem investic 12 253 mil. Kč.

O jednotlivých typech PPP kontraktů vycházejících z anglických zkratk, uváděných v kapitole 2 této práce, je v České republice bezesporu povědomí, avšak v českém právním řádu nejsou zakomponovány. Právní řád rozlišuje pouze veřejné zakázky a koncese. Rysy jednotlivých projektů a jejich následné zařazení do typů PPP je však možné odvodit ze smlouvy uzavřené mezi veřejným a soukromým sektorem.

Jednotlivé typy PPP byly tedy vyhodnoceny a následně graficky znázorněny dle výskytu v jednotlivých krajích České republiky podle celkového objemu investice v rámci příslušného typu projektu PPP.

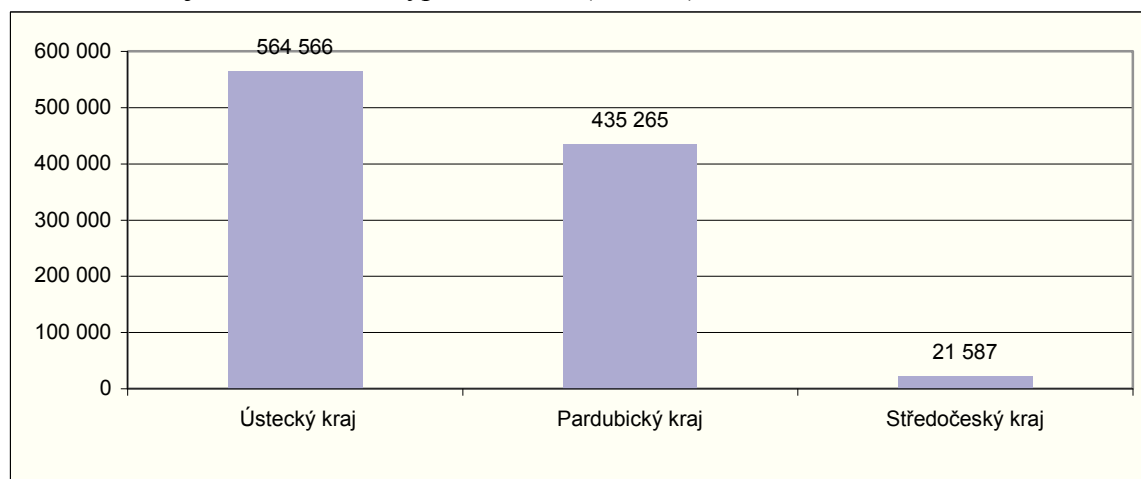
Graf 4.18: Objem investic dle typu PPP- DBFO (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.18 znázorňuje celkový objem investice PPP projektu realizovaného formou DBFO. Dle přílohy 4 se jedná o jediný projekt v rámci České republiky zastoupený touto formou.

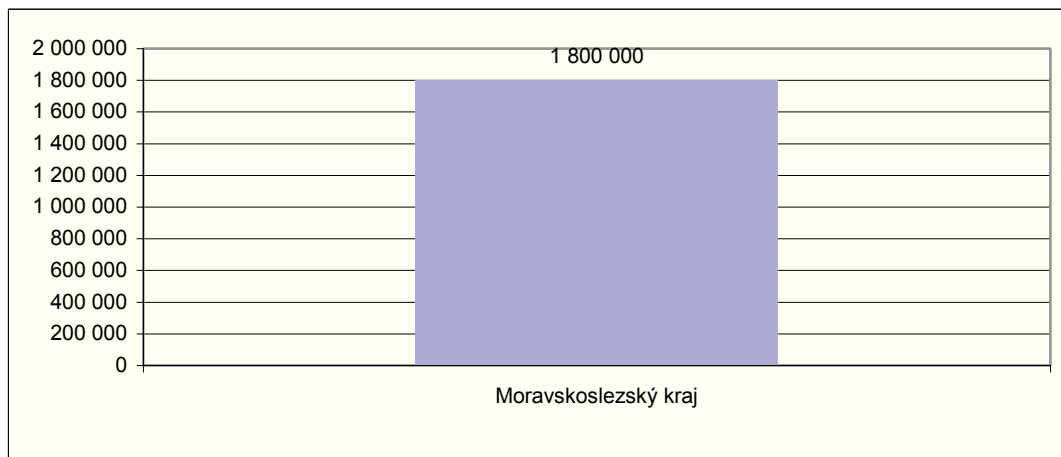
Graf 4.19: Objem investic dle typu PPP- SC (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.19 znázorňuje celkový objem investice PPP projektu realizovaného formou SC. Dle přílohy 4 se jedná o 1 projekt v Ústeckém kraji, 1 projekt v Pardubickém kraji a 2 projekty ve Středočeském kraji v rámci České republiky zastoupené touto formou.

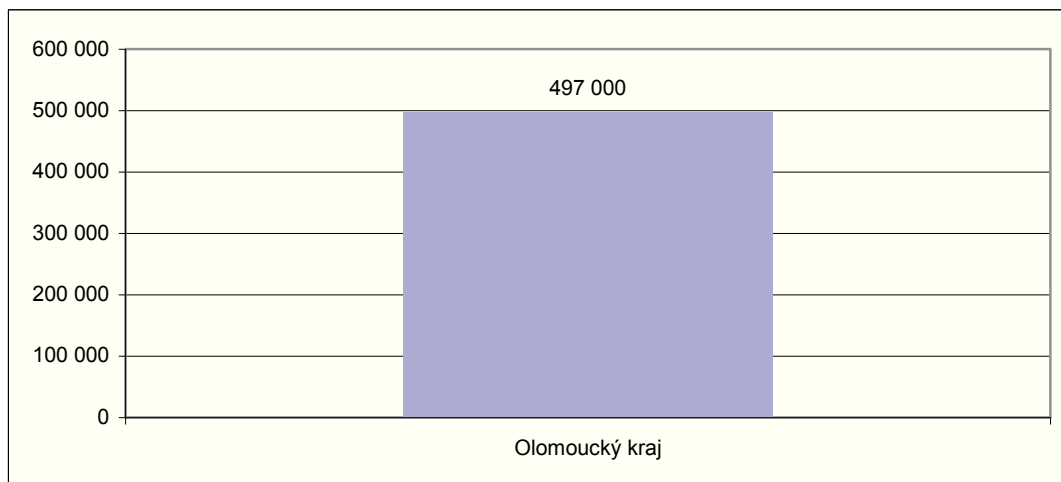
Graf 4.20: Objem investic dle typu PPP- BOO (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.20 znázorňuje celkový objem investice PPP projektu realizovaného formou BOO. Přílohy 4 vypovídá o jednom projektu v rámci České republiky zastoupeném touto formou dostupném v Moravskoslezském kraji.

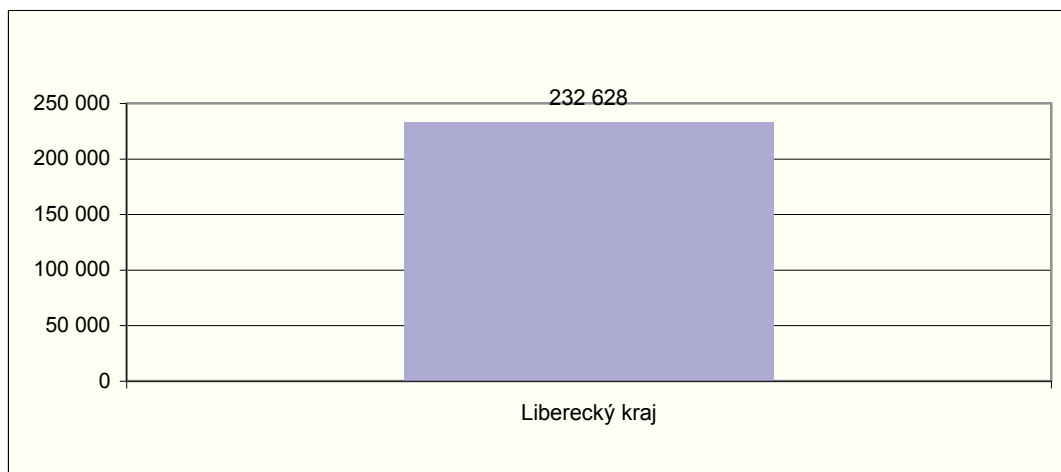
Graf 4.21: Objem investic dle typu PPP- BOT (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.21 znázorňuje celkový objem investice PPP projektu realizovaného formou BOT. Dle přílohy 4 se jedná rovněž o jediný projekt v České republice zastoupený touto formou nacházející se v Olomouckém kraji.

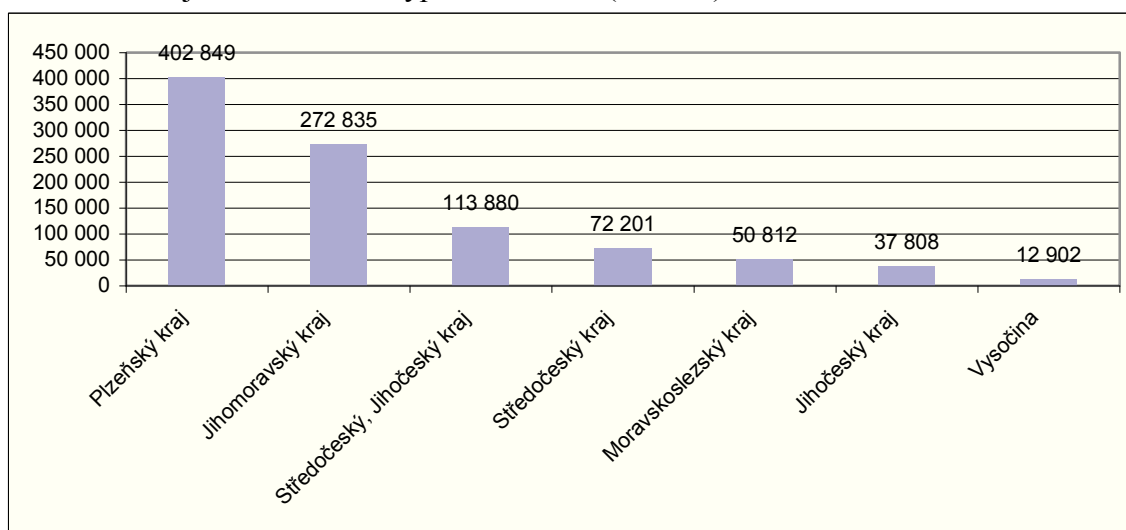
Graf 4.22: Objem investic dle typu PPP- O&M (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.22 znázorňuje celkový objem investice PPP projektu realizovaného formou O&M. V tomto případě se dle přílohy 4 jedná opět o jediný projekt v rámci České republiky zastoupený touto formou a to v Libereckém kraji.

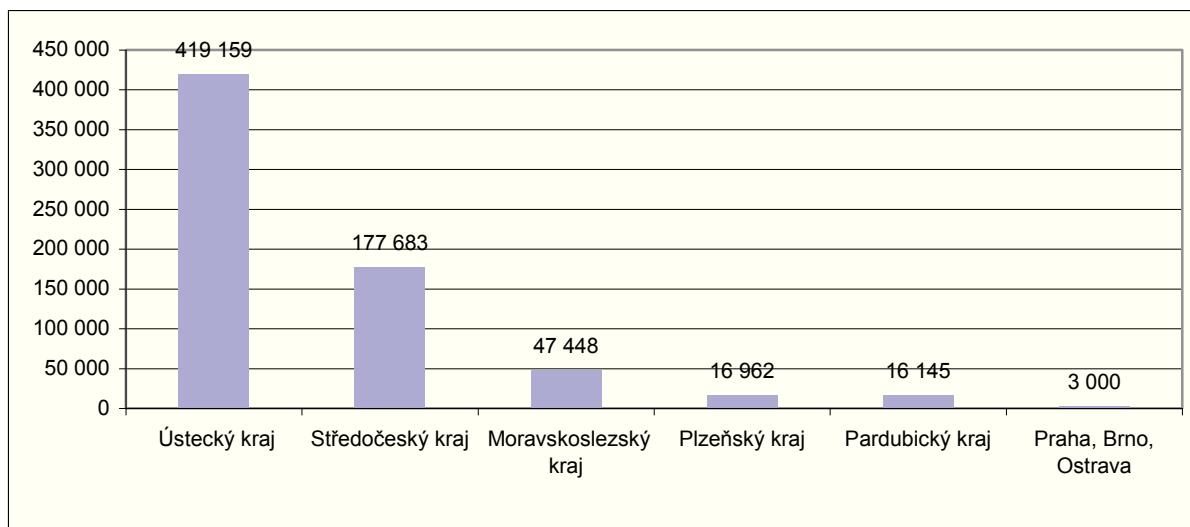
Graf 4.23: Objem investic dle typu PPP- LDO (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.23 znázorňuje celkový objem investice PPP projektů realizovaných formou LDO. Podle přílohy 4 se jedná o 2 projekty v Plzeňském kraji, 1 projekt v Jihomoravském kraji, 1 projekt ve Středočeském, 4 projekty ve Středočeském kraji, 2 projekty v Moravskoslezském kraji, 3 projekty v Jihočeském kraji a 2 projekty v kraji Vysočina.

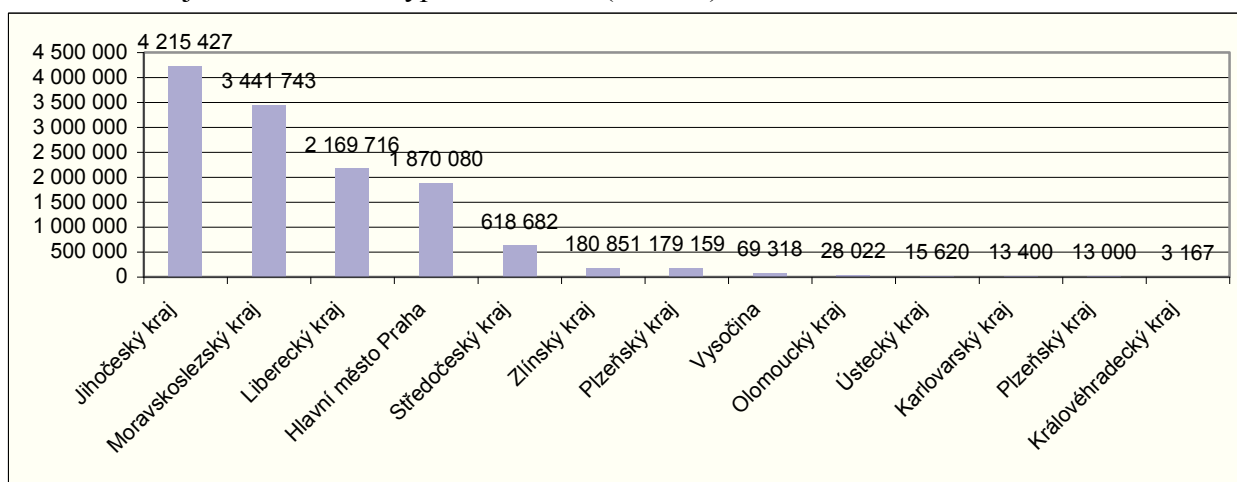
Graf 4.24: Objem investic dle typu PPP- OM&M (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.24 znázorňuje celkový objem investice PPP projektu realizovaného formou OM&M. Dle přílohy 4 se jedná o 1 projekt v Ústeckém kraji, 3 projekty ve Středočeském kraji, 1 projekt v Moravskoslezském kraji, 2 projekty v Plzeňském kraji, 1 projekt v Pardubickém kraji a 1 projekt „Služba ČD Taxi“, který má svou působnost zároveň ve třech krajích (Praha, Jihomoravský kraj, Moravskoslezský kraj).

Graf 4.25: Objem investic dle typu PPP- KCS (mil. Kč)

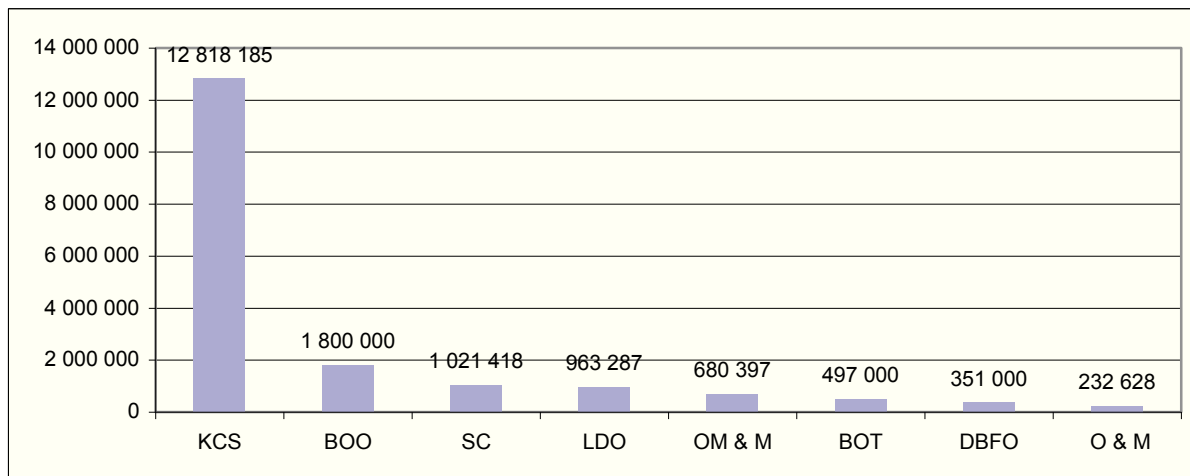

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.25 znázorňuje celkový objem investice PPP projektu realizovaného formou KCS. Dle přílohy 4 se jedná o 7 projektů v Praze, 4 projekty ve Středočeském kraji, 3

projekty v Jihočeském, Moravskoslezském a Zlínském kraji, 2 projekty v Olomouckém a Plzeňském kraji, 1 projekt v Libereckém, Ústeckém, Karlovarském, Královéhradeckém a kraji Vysočina. **Celkový objem investic ve všech krajích činí 12,818 185 miliard Kč.**

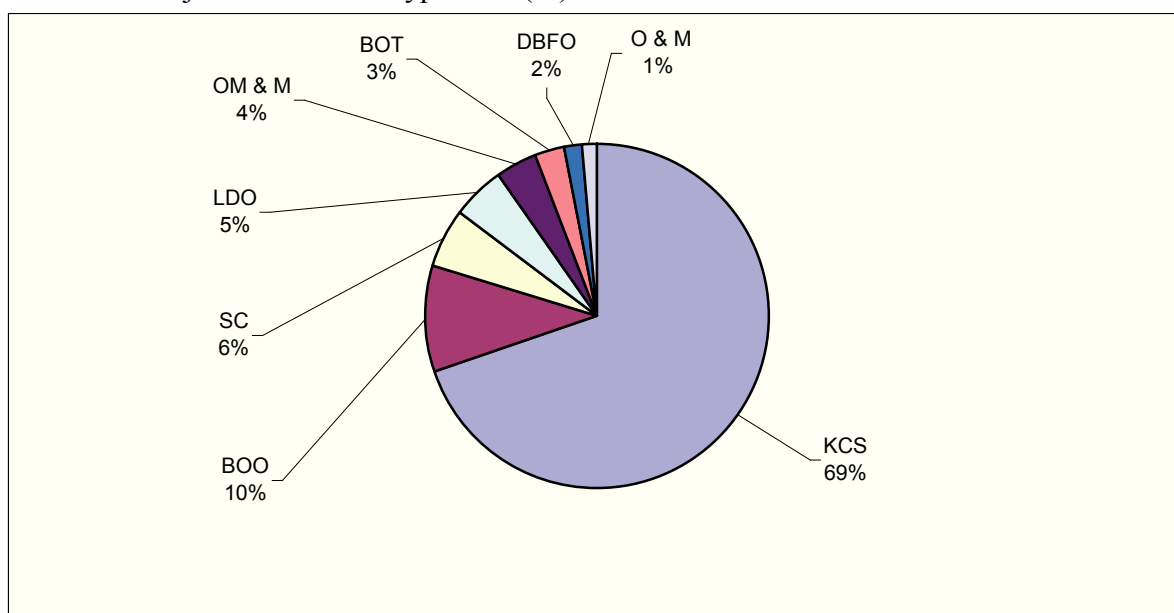
Graf 4.26: Objem investic dle typu PPP (mil. Kč)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Z Grafu 4.26 je patrný celkový objem investic dle typu PPP projektu. Výše investic je seřazena sestupně.

Graf 4.27: Objem investic dle typu PPP (%)

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.

Graf 4.27 znázorňuje celkové procentuální rozdělení jednotlivých typů PPP projektů dle objemu investic z celkového součtu investic všech PPP projektů s objemem 18 363, 915 mil. Kč.

Z grafu je patrné, že největší podíl z celkového objemu investic (100%) je zastoupen typem KCS s celkovým podílem 69 %.

Z výše provedené analýzy stavu PPP projektů v České republice vyplývá, že krajem s největším počtem PPP projektů je v pořadí na prvním místě Středočeský kraj, a to s celkovým počtem 14 PPP projektů a celkovým objemem investic do těchto projektů ve výši cca 1 miliardu Kč. Dalším v pořadí je Plzeňský kraj s celkovým počtem 8 PPP projektů a celkovým objemem investic vynaložených do těchto projektů ve finanční výši cca 1 miliardu Kč. V porovnání s Moravskoslezským krajem se však jedná o projekty menšího rozsahu.

Nejvyrovnanějším krajem v porovnání počtu realizovaných PPP projektů a objemu vynaložených investic je kraj Moravskoslezský, který má viz Tab. 4.3 a 4.4 největší objem investic, a to ve finanční výši 5,3 miliardy Kč. Při srovnání počtu realizovaných projektů, kterých zde bylo celkem 7, lze tvrdit, že se pohybuje v lepším průměru. Moravskoslezský kraj je tedy řazen ke krajům s největším počtem celkových investic, viz graf 4.13. Tento kraj je dále zároveň také krajem s největší hustotou zalidnění - 222 obyvatel/km², viz Tab. 4.2. Hlavní město Praha nebyla v rámci tohoto porovnání zohledněna, jelikož má zvláštní postavení z důvodu, že je považována zároveň za město i kraj. Největší měrou se na výši investic v Moravskoslezském kraji podílejí projekty realizované formou KCS, viz graf 4.25.

Jak je patrné z grafu 4.16, průměrná hodnota investice jednoho PPP projektu v Moravskoslezském kraji představuje 762 milionů Kč, což jej řadí na přední umístění vzápětí po Libereckém kraji, kde jsou zrealizovány pouze 2 PPP projekty.

Dle celkového průměru v České republice činí průměrná investice do 1 PPP projektu cca 291 milionů Kč, okolo této hodnoty se pohybují čtyři kraje, jak je patrné z grafu 4.16. Z tohoto grafu je dále zřejmé, že sedm krajů nedosahuje této průměrné hodnoty.

Z grafů 4.18 až 4.25 je patrné, že projekty realizované formou KCS smluv zaujímají 69% objemu celkových investic do PPP projektů. Tyto grafy také popisují podrobné rozdělení objemu investic jednotlivých forem PPP projektů v krajích.

Celkové srovnání objemu investic jednotlivých typů PPP projektů v České republice je patrné z grafu 4.26. Následující graf 4.27 znázorňuje celkové procentuální rozdělení jednotlivých typů PPP projektů dle objemu investic z celkového součtu investic všech PPP projektů s objemem 18 363, 915 mil. Kč.

Dle přílohy č. 4, bez ohledu na typ formy realizovaného PPP projektu, je průměrná délka smluvního vztahu 8,9 let a průměrný objem investice do PPP projektu 291 490 720 Kč.

Tímto zhodnocením bylo zjištěno, že PPP projekty realizované formou KCS smluv jsou nejvyužívanějším typem v rámci spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Uplatňovány bývají nejčastěji při realizaci projektů rozsáhlého charakteru, jako jsou například dodávky tepla pro větší územní celky nebo zajišťování chodu kanalizačních sítí. Příkladem může být „Zajištění provozování vodohospodářské infrastruktury společnosti VST s.r.o. na dobu deseti let“, kde koncesionářem je ČEVAK, a.s. nebo „Dodávka tepla“, jehož koncesionářem je zde ČEZ Teplárenská, a.s.

Z tabulky 4.6 je dále možno tvrdit, že takto nákladné a rozsáhlé projekty realizují především firmy, jejichž právní forma podnikání je právě akciová společnost. Jejich celkový objem investic do projektů PPP činí cca 12,252 miliard Kč. Akciové společnosti tedy realizují projekty větších rozsahů. Ostatní právní formy jako například s.r.o. a ostatní, realizují projekty o celkově menším objemu investic. Z grafu 4.17 je dále patrné, že tyto podnikatelské formy nedisponují takovými finančními možnostmi jako akciové společnosti. Obě hypotézy stanovené v úvodu této práce byly tedy potvrzeny.

V rámci porovnávání krajů byly spatřovány značné rozdíly v objemu investic do PPP projektů, které mohou být způsobeny rozlohou kraje, počtem obyvatel, hustotou inženýrských sítí, podmínkami pro působení firem, názorem rozhodujícího samosprávného celku či politickou podporou.

4.4 Problematické oblasti a doporučení pro Českou republiku ve sféře veřejně soukromého partnerství

Využití PPP projektů se pro své výhody vyplatilo okolním zemím, jako jsou například Velká Británie, Nizozemí, Francie a další. Volba této formy spolupráce však spolu nese rovněž značná rizika, která v případě tranzitních ekonomik s nedostatečně fungujícím legislativním prostředím, nedostatečnou transparentností veřejného sektoru a nekonsolidovanými veřejnými financemi, mohou nastat. Tyto faktory je možno spatřovat také v případě České republiky.

Další možná potencionální rizika lze eliminovat za předpokladu, že uzavřené smlouvy mezi veřejným a soukromým sektorem budou obsahovat podrobná ustanovení o kvalitě poskytovaných služeb. Dále je také vhodné smluvní definování standardů a výstupních ukazatelů.

Problémem je rovněž otázka politické odpovědnosti. Tento typ projektů zavazuje veřejné rozpočty k platbám v časovém horizontu, který přesahuje volební období. Během volebního období politické strany, která přijme rozhodnutí o realizaci PPP projektu, tak bude realizována pouze počáteční fáze projektu a případné problémy s platbou či kvalitou poskytovaných služeb se projeví až v dalším období. Příkladem může být navržení projektu, kdy v první fázi projektu (stejně dlouhá jako volební období), je rozhodnuto o realizaci PPP projektu, samotné platby z veřejných rozpočtů jsou nastaveny až na další volební období. Nová politická strana, která vystřídá současnou, tak čelí tvrdému rozpočtovému omezení, jelikož uzavřená smlouva o PPP projektu zvýšil objem zákonem stanovených výdajů. Noví politikové jsou tím omezení v možnosti realizovat své politické cíle.

V České republice dále představuje problém rozpočtování financí, které je plánované s krátkodobým výhledem. Státní rozpočet je tvořen pouze na jeden rok, střednědobý rozpočtový výhled pak na následující dva roky. Toto krátkodobé plánování je pak pro dlouhodobé investice nedostatečné. Obce i ministerstva se mohou jen stěží pouštět do dlouhodobých investic, jelikož by tím podstupovali riziko neschopnosti splácení svých závazků vůči dodavatelům (poskytovatelům) veřejných služeb. Řešením by pro Českou republiku mohlo být schválení rozpočtu na delší období (například čtyři roky), což by také zajistilo větší transparentnost veřejných financím, větší stabilitu a předvídatelnost budoucích finančních toků. [42]

Také i zahraniční studie informují o efektivnosti využití spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Aby se Česká republika v průběhu realizace PPP projektů na centrální úrovni vyhnula chybám, kterých se již jednou jiné země dopustily, bylo by vhodné se z jejich zkušeností poučit.

Například v Nizozemí rozpočtové pravidlo pro PPP projekty zajišťuje, že rozpočet, který byl schválený na konkrétní projekt stávajícího ministra, bude k dispozici také novým ministrům, kteří budou vzhledem k dlouhodobosti těchto projektů také odpovědni za jejich úhradu. Tím je zajištěna právní jistota, že bude vláda schopna v budoucnu uhradit závazky, ke kterým se zavázala současná vláda. Rozpočtové pravidlo tedy spočívá v tom, že stávajícímu ministrovi, který se formou PPP rozhodl realizovat projekt, se po dobu výstavby infrastruktury sníží rozpočet o výši částky schválené na tento projekt. Tomuto ministerstvu je pak každoročně navýšen rozpočet o hodnotu platby za dostupnost po dobu trvání kontraktu. [42]

Vedle politické odpovědnosti je rovněž důležité, aby byly PPP projekty prosazovány Ministerstvem financí České republiky, jakožto hlavní hnací silou realizace této formy projektů.

V České republice se úspěšně daří realizovat menší projekty na úrovni municipalit. Na centrální úrovni existuje doposud jediný realizovaný PPP projekt. Jedná se o elektronické tržiště představující webovou aplikaci, která umožňuje elektronické zadávání veřejných zakázek ve stanovených zadávacích řízeních. [38]

Lze konstatovat, že v České republice již bylo vytvořeno prostředí, které realizaci PPP projektů umožňuje (založení PPP Centra, vytvoření metodik, legislativa, pilotní projekty).

Jak píše Ing. Vladimír Sloup, výkonný ředitel Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru, ve svém e-mailu ze dne 16. 2. 2012, „v České republice se tato metoda osvědčila především v oblastech vodárenství, školní stravování, je zde také jeden fotbalový stadion, ve výstavbě se nachází depo MHD v Plzni. Většinou se jedná o projekty ve vodárenství, o provozní smlouvy, tedy s žádnou nebo jen malou investicí soukromého provozovatele. Na území České republiky je v současné době evidováno okolo osmdesáti projektů, které již fungují nebo jsou v pokročilém stádiu realizace“.

Vůbec prvním realizovaným projektem PPP v České republice je Parkovací dům Rychtářka v Plzni. Kapacita parkovacího domu je 447 míst. Podle plzeňského vzoru mělo dojít také k realizaci výstavby formou PPP parkovacího domu v Ostravě Porubě. „Tento projekt se však nedostal za stádium úvah a základních hodnocení. K realizaci chyběla především politická vůle. Jednalo se také o investičně nákladný projekt, kde by byla nutná spoluúčast veřejného sektoru, ať již formou počáteční investice nebo závázáním se k pravidelným platbám po dobu trvání PPP projektu“, jak dále sdělil Ing. Vladimír Sloup.

Mezi PPP projekty realizované v Moravskoslezském kraji patří například zásobování Bohumína teplem a teplou vodou, kde koncesionářem je ČEZ, a.s., přímo v Ostravě pak Ministerstvo financí České republiky eviduje vodohospodářský koncesní projekt Severomoravských vodovodů a kanalizací Ostrava, a.s. či Ozdravné centrum Ještěrka. [37]

Další oblastí neúspěchu spolupráce veřejného a soukromého partnerství jsou kontrakty, ve kterých došlo k nesprávnému rozdělení samotných rizik spojených s realizací projektů. Veřejné subjekty se v některých případech snaží přesouvat celé riziko na soukromé subjekty, nebo naopak nechají veškeré riziko na veřejném sektoru. Úspěšnou se tedy spolupráce, mimo jiné, může stát, když odpovědnost za každou dílčí činnost projektu a s ní spojené riziko ponese ta strana, která ho dokáže lépe řídit a kontrolovat.

Koncesionář obvykle nese celkovou odpovědnost za realizaci projektu. Jedná se o vyprojektování, výstavbu, financování a provoz včetně správy a údržby po dobu trvání smluvního vztahu. Zadavatel má odpovědnost za získání územního rozhodnutí, zajištění pozemků a nese riziko poptávky prostřednictvím svého závazku hradit poplatek za dostupnost koncesionáři

Mylný, avšak rozšířený, bývá také názor, že projekty PPP se samofinancují z příjmů hrazených od uživatelů. PPP projekty jsou však obvykle realizovány v oblasti veřejných služeb, které nebývají pro uživatele zpoplatněny. Ve většině případů jsou hlavním zdrojem příjmů poplatky za dostupnost - veřejný zadavatel se zavazuje k úhradě pravidelných měsíčních plateb po celou dobu trvání smlouvy a to až ve chvíli, kdy začnou být poskytovány veřejné služby (nikoli během výstavby). [49]

Hlavním cílem PPP projektů je poskytování kvalitnějších služeb veřejnosti za nižší ceny, než jaké je schopen dosáhnout veřejný sektor. Jako výhody využití této formy z hlediska veřejného sektoru lze označit zvýšení efektivnosti a kvality veřejných služeb. Naopak riziko může nastat v případě vzniku závislého postavení či regionálního monopolu. Míra uvedených rizik závisí na typu poskytované produkce. Lze tvrdit, že existují služby, které jsou pro zadávání v rámci PPP projektů vhodné, a naopak služby, které jsou absolutně nevhodné. [45] Doporučením pro Českou republiku je tedy realizace PPP projektů v oblastech, které se osvědčily v zahraničí.

Pro úspěšnou realizaci PPP projektů je dále nezbytné, aby byl projekt před samotnou realizací důsledně prodiskutován s ostatními zúčastněnými stranami (ministerstva, regionální autority, místní zájmové skupiny). Měl by být také projednán a schválen dopad na životní prostředí, zajištěna všechna povolení. Důsledné projektové plánování je samozřejmě zdlouhavé, avšak pro náročnost, dlouhodobost a v konečném důsledku také úspěšnost PPP kontraktu se rozhodně vyplácí.

V rámci návštěvy České republiky zahraničními experty v oblasti PPP projektů existuje také v naší zemi od roku 2006 tzv. **manuál pro testování hodnoty za peníze**. [41] Toto testování není povinné, což považuji za ne příliš dobré rozhodnutí, jelikož využití metody PPP u projektů, které hodnotu za peníze nepřináší, není efektivní a levná záležitost.

Jako nevyhovující je kritiky a experty z oblasti vyhodnocován také legislativní rámec, tedy znění koncesního zákona a zákona o veřejných zakázkách. Zákony jsou hodnoceny jako navzájem neslučitelné. Koncesní zákon mimo jiné umožňuje různé pochopení jeho znění, je uchopen příliš široce, samotné zadávání je složité a zdlouhavé, chybí v něm samotný výklad pojmu koncese a to z důvodu, že v českém právním řádu již tento pojem existuje, a to v

živnostenském zákoně. Tato mezera však činí prostor pro nejasnosti a zadavatelé se často dostávají do role, kdy nejsou schopni jasně určit, zda se jedná o koncesi či nikoli. Pro využívání této formy spolupráce by definice koncese měla být do koncesního zákona jednoznačně zakomponována. [4]

V současné době tak v České republice stále převládá nedostatek zkušeností při uzavírání koncesních smluv spojených s neochotou vyzkoušet něco nového a v delším časovém horizontu také výhodnějšího, vezme-li se v potaz kvalita poskytovaných služeb veřejnosti. Pro lepší orientaci v obou právních předpisech může být možností existence pouze jedné zákonné normy neboli transpozice koncesního zákona do zákona o veřejných zakázkách.

Statistiky o uzavřených smlouvách na základě zákona o veřejných zakázkách a na základě koncesního zákona v České republice vypovídají jasně, a to ve prospěch veřejných zakázek. Opačnou zkušenost dokazuje zahraniční studie Velké Británie, ze které vyplývá, že téměř 80% analyzovaných PPP projektů bylo předáno včas a za dohodnutou cenu, pouze 30 % veřejných zakázek bylo doručeno včas a za předem stanovenou cenu. [41]

5 ZÁVĚR

Předností partnerství soukromého a veřejného sektoru je především poskytování kvalitnějších služeb pro veřejnost za nižší ceny, než jaké je schopen dosáhnout veřejný sektor. Realizace projektů formou PPP je pro veřejný sektor výhodné také i v období, kdy na ně zadavatel momentálně nemá dostatečné množství peněz. Soukromému partnerovi, který zpravidla sám příslušný projekt financuje, je vypláceno tzv. služebné v podobě pravidelných splátek od zadavatele, a to až v momentě dokončení výstavby zadaného projektu v požadované kvalitě a dle ujednaného smluvního vztahu. Je-li mezi partnery smluvně dáno, může soukromý subjekt vybírat i platby od uživatelů. Obě možnosti tak také pro koncesionáře znamenají výhodu v podobě zajištění příjmu po několik let.

Diplomová práce byla rozdělena do pěti kapitol. Po úvodní části bylo předmětem druhé kapitoly vysvětlení vzniku partnerství veřejného a soukromého sektoru, uvedeny byly stěžejní výhody i nevýhody tohoto vztahu. Veřejně soukromá partnerství mohou vytvářet vzájemnou spolupráci, která je odvozena od rozsahu činností, které jsou realizovány soukromým partnerem. Nejčastější typy projektů jsou také obsahem této kapitoly, stejně jako možná rizika, která mohou v rámci spolupráce nastat. Zde platí, že každé dílčí riziko je přiděleno straně, která je dokáže lépe řídit.

V úvodní části navazující kapitoly byla představena situace problematiky spolupráce veřejného a soukromého partnerství v Evropě, která se v rámci nadstátní právní úpravy řídí směrnicí *„Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31.března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby“*. Následně je pozornost věnována stavu této problematiky v České republice. Tato část práce je zaměřena na legislativní zajištění partnerství soukromého a veřejného sektoru v České republice, kde stěžejními zákony při zadávání PPP projektů jsou *„Zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů“* a *„Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů“*. Aby mohla být práce veřejně - soukromého partnerství efektivní, sehrává také důležitou roli kvalitní institucionální zajištění, které je rovněž součástí této teoretické části práce. Dle stejných kritérií je dále také popsán stav problematiky ve vybraném evropském státu - Slovenské republice.

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit stav problematiky veřejného a soukromého partnerství v České republice a navrhnout možnosti vedoucí k dosažení lepších výsledků v této oblasti.

Stěžejním obsahem čtvrté kapitoly bylo tedy nejprve zhodnocení oblasti PPP v rámci Evropy. Využita byla data Evropského expertního PPP centra za dostupné období let 2010, 2011 a první poloviny roku 2012. Výsledné hodnoty byly v první podkapitole této části práce graficky zpracovány dle čtyř kritérií, a to počtu uzavřených evropských kontraktů dle jednotlivých odvětví, dle finanční hodnoty kontraktu v odvětvích, počtu kontraktů v jednotlivých státech a jejich finanční hodnoty v příslušných státech. Na evropské úrovni bylo za sledované období nejvíce investováno zejména do oblasti dopravy a vzdělání. Ve sledovaném období mezi nejvýznamnější země v počtu uzavřených projektů patří Velká Británie, Francie, Německo. Největší objem finančních prostředků do PPP investovala rovněž Velká Británie, Francie a v roce 2010 také Španělsko. V tomto období je zmínka o České republice pouze v roce 2010, kdy dle kritérií Evropského expertního centra byly uzavřeny 4 PPP projekty v celkové hodnotě 125 mil. eur.

V navazující podkapitole byl zhodnocen stav veřejně - soukromého partnerství dle stěžejních kritérií, a to legislativy, elektronické databáze koncesních smluv, databáze PPP projektů pro běžné uživatele, institucionální zajištění a nejvýznamnější formy PPP v České a Slovenské republice. Právní úprava v České republice je zastřešena „*Zákonem č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení, ve znění pozdějších předpisů*“ a „*Zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů*“. Na Slovensku je spolupráce veřejného a soukromého sektoru upravena v jediném zákoně společném pro zadávání veřejných zakázek, a to „*Zákonem č. 25/2006 Z.z., o verejnom obstarávaní v znení neskorších predpisov*“. Na rozdíl od České republiky není ve slovenské právní úpravě koncesní zadávací postup podrobně upraven. Rejstřík koncesních smluv v České republice a vestník veřejného obstarávání na Slovensku představují elektronickou databázi koncesních smluv. Jednotlivé databáze se liší především obsahem uveřejněných koncesních smluv, kde na Slovensku je evidován výrazně nižší počet. V obou zemích existují také databáze PPP projektů, avšak s rozdílem, že na Slovensku tato není dostupná pro běžné uživatele. Česká databáze však umožňuje vyhledat také zahraniční PPP projekty, tímto bylo opět potvrzeno dosažení mnohem nižšího počtu oproti České republice. Nejdůležitější institucí pro podporu veřejně soukromého partnerství je v obou zemích ministerstvo financí, jehož role v této oblasti by měla být posílena, a to zejména podporou ze strany ministra těch projektů, které by bylo výhodnější realizovat PPP formou, než i za této ceny přistoupit k využití snazší a pohodlnější formu - veřejnou zakázku. Dále byly uvedeny například zkušenosti v této oblasti ostatních ministerstev obou zemí. Také ostatní instituce v rámci obou republik měly svou působností znaky téměř obdobné. Obecně v oblasti partnerství soukromého a veřejného

sektoru disponuje většími zkušenosti Česká republika, důvodem jistě bude také samotné schválení této politiky zde již v roce 2004, tedy o tři roky dříve než na Slovensku.

V závěrečné části práce byl poté hodnocen stav veřejně - soukromého partnerství v České republice, a to zejména na základě údajů Ministerstva pro místní rozvoj České republiky a Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru. Zhodnocení stavu vychází z 63 evidovaných zrealizovaných PPP projektů na území České republiky, a to ke dni 27. 11. 2012. Průměrná délka smluvního vztahu je 8,9 let, průměrný objem investice do PPP projektu je 291 490 720 mil. Kč. Projekty byly porovnávány dle počtu zrealizovaných projektů v jednotlivých krajích, kde nejvíce projektů bylo zrealizováno ve Středočeském kraji (14). Dále byl porovnáván objem investic těchto projektů v jednotlivých krajích, kde nejvíce investic bylo vynaloženo v Moravskoslezském kraji, a to ve finanční výši 5,340 mil Kč, což představuje 29 % celkového objemu investic v České republice (18,36 mil. Kč). Vyčísleno rovněž bylo, jaký objem investic zaujímají jednotlivé typy PPP projektů. Nejvíce celkových finančních prostředků bylo investováno formou KCS, což představuje 69 % z celkového objemu veškerých investic do PPP v České republice. Dále byl stanoven objem investic dle jednotlivých právních forem podnikání. Největší objem finančních prostředků vynaložených pro realizaci veškerých typů PPP projektů v České republice bylo investováno akciovými společnostmi, a to ve finanční výši 12,818 mld. Kč. Prostřednictvím provedené analýzy byly tedy obě hypotézy stanovené v úvodu práce potvrzeny. Závěrem kapitoly byla nastíněna možná doporučení České republiky v oblasti veřejně - soukromého partnerství, která by mohla vést k dosažení lepších výsledků v této oblasti.

V České republice se úspěšně daří realizovat malé projekty na úrovni municipalit, převážně se jedná o projekty ve vodárenství a teplárenství, zatímco na centrální úrovni byl doposud zrealizován pouze jeden projekt, a to Elektronické tržiště. V rámci úvah o realizaci metody PPP by mělo být především vždy postupováno dle tzv. manuálu pro testování hodnoty za peníze, podle kterého bude zjištěno, zda je volba této formy spolupráce v příslušném případě efektivní, respektive přináší hodnotu za peníze. Aby nedocházelo k uzavírání smluvních vztahů, které by se po čase ukázaly jako neúčinné, měl by být také kladen větší důraz na podrobné smluvní ustanovení o kvalitě poskytovaných služeb. Dále by projekty PPP měly být realizovány pouze v oblastech, které se již osvědčily v zahraničí. Důležitým předpokladem úspěchu je také vůle vyzkoušet něco nového, časově náročnějšího a do jisté míry stále v českých podmínkách ne tak zcela běžného.

Seznam použité literatury:

Monografie:

- [1] GRIMSEY, Darrin a Mervin LEWIS. *Public Private Partnership*, Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2007. 288 s. ISBN 978-18- 47202-26-0.
- [2] HORÁLEK, Vladimír. *Koncesní zákon s komentářem: Veřejně soukromá partnerství a jejich obecná právní úprava v ČR*. Linde, 2006 ISBN 80-86131-67-X.
- [3] OSTŘÍŽEK, Jan a kol. *Public Private Partnership: Příležitost a výzva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 284 s. ISBN 978-80-7179-744-9.
- [4] SZAROWSKÁ, Irena a kol. Teoretická východiska projektů Public Private Partnership. Veřejné zakázky a PPP projekty - potřebnost změny právní úpravy v EU a v ČR. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. s. 441-467. ISBN 978-80-7380-121-2.
- [5] VYSKOČIL, Vlastimil a kol. *Facility Management a Public Private Partnership*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 262 s. ISBN 978-80-86946-34-4

Internetové zdroje:

- [6] *Aktualizovaný přehled projektů PPP v ČR - únor 2012*. [online]. [cit.2012-07-03]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pub_priv_part_68217.html
- [7] *Asociace PPP* [online]. [cit.2012-12-10]. Dostupné z: http://www.asociaceppp.cz/cnt/o_asociaci_ppp/
- [8] *Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora. O Asociácii PPP*. [online]. [cit.2012-11-02]. Dostupné z: <http://www.asociaciappp.sk/?a=oapppp>
- [9] *Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora. PPP na Slovensku*. [online]. [cit.2012-16-03]. Dostupné z: <http://www.asociaciappp.sk/?a=pppsk>
- [10] *Český statistický úřad*. [online]. [cit.2012-27-11]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/>

- [11] *Databáza PPP projektov*. [online]. [cit.2012-08-03]. Dostupné z:
http://www.finance.gov.sk/Documents/1_Adresar_redaktorov/Holly/show_ppp.htm
- [12] *EPEC příručka k PPP*. [online]. [cit.2012-25-02]. Dostupné z:
http://www.asociaceppp.cz/cnt/arch_nov/
- [13] *Eurovia. PPP projekt na Slovensku*. [online]. [cit. 2013-03-02] Dostupné z:
http://www.eurovia.cz/cs/ppp_projekt_na_slovensku
- [14] *Guidelines for Successful Public – Private Partnerships, European Commission, Directorate-General Regional Policy*. [online]. [cit.2012-29-10]. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/ppp_en.pdf
- [15] *Hospodářská komora České republiky. Studie TIC hodnotí současný stav projektů PPP v České republice*. [online]. [cit. 2013-01-03] Dostupné z:
<http://www.komora.cz/inmp/knihovna-informaci-pro-podnikani/provoz-podniku/ochrana-hospodarske-souteze-verejne-zakazky/studie-tic-hodnoti-soucasny-stav-projektu-ppp-v-ceske-republice.aspx>
- [16] *Market Update. Review of the European PPP Market*. [online]. [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: http://www.eib.org/epec/resources/epec_market_update_h1_2012_en.pdf
- [17] *Market Update. Review of the European PPP Market in 2010*. [online]. [cit. 2013-03-12] Dostupné z: <http://www.eib.org/epec/resources/epec-market-update-2010-public.pdf>
- [18] *Market Update. Review of the European PPP Market in 2011*. [online]. [cit. 2013-01-25]. Dostupné z: http://www.eib.org/epec/resources/epec_market_update_2011_en_web.pdf
- [19] *Metodika zadávání veřejných zakázek*. [online]. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z:
http://www.portal-vz.cz/getmedia/33f727ff-6d24-4da3-acc2-9d63acda8ef8/metodika-ZVZ-2012_v7
- [20] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. [cit.2012-10-03]. Dostupné z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pub_priv_part.html

[21] *Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Metodické dokumenty.* [online]. [cit.2012-12-02]. Dostupné z: <http://www.mfsr.gov.sk/Default.aspx?CatID=6678>

[22] *Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Návrh inovatívnych finančných nástrojov pre Národný strategický referenčný rámec 2007-2013 (II. etapa.).* [online]. [cit.2012-13-02]. Dostupné z: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=5351>

[23] *Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Návrh na vytvorenie databázy PPP projektov v SR.* [online]. [cit.2012-10-03]. Dostupné z: http://www.mfsr.gov.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=6649&documentId=5911

[24] *Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Politika pre realizáciu projektov verejno-súkromných partnerstiev (PPP).* [online]. [cit.2012-08-03]. Dostupné z: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=4732>

[25] *Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Verejno-súkromné partnerstvá (PPP).* [online]. [cit.2012-12-02]. Dostupné z: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6649>

[26] *Ministerstvo pro místní rozvoj [online].* [cit.2012-10-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/index.php?show=001023000010>

[27] *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Metodika k zákonu č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon).* [online]. [cit.2012-09-03]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/Dokumenty/PPP/Methodika-k-zakonu-c--139-2006-Sb---o-koncesnich-sm>

[28] *Novela koncesního zákona – podnikání.* [online]. [cit.2012-11-03]. Dostupné z: <http://www.doplnek.com/node/759>

- [29] *Novela zákona o veřejném obstarávání*. [online]. [cit.2012-27-11]. Dostupné z: <http://www.ulclegal.com/sk/bulletin-pro-bono/2011/02/2988-novela-zakona-o-verejnom-obstaravani>
- [30] *Novela zákona o veřejných zakázkách od 1. 4. 2012*. [online]. [cit.2012-11-03]. Dostupné z: http://www.rada-severovychod.cz/file/2396_2_1/download
- [31] *Novely zákonů a jejich vliv na koncesní zákon*. [online]. [cit.2013-5-01]. Dostupné z: http://www.obecniportal.cz/novely-zakonu-a-jejich-vliv-na-koncesni-zakon-uniqueidgOkE4NvrWuOKaQDKuox_Z29jJeHg8QdAi1eMHGUagh0/
- [32] *Partnerství veřejného a soukromého sektoru. Právní analýza proveditelnosti v České republice*. [online]. [2012-07-12]. Dostupné z: <http://www.pppcentrum.cz/res/data/000043.pdf>
- [33] *PFI in the UK and PPP in Europe*. [online]. [cit.2012-25-02]. Dostupné z: <http://www.thecityuk.com/assets/Uploads/PFI-in-the-UK-and-PPP-in-Europe-2012-F.pdf>
- [34] *Pilotní projekty veřejně soukromého partnerství*. [online]. [cit. 2013-11-05] Dostupné z: http://www.fce.vutbr.cz/veda/JUNIORSTAV2007/pdf/Sekce_5/Holubova_Pavlina_CL.pdf
- [35] *Politika ochrany spotřebitele v EU*. [online]. [cit. 2013-01-18]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/40539/110896/clanek/politika-ochrany-spotrebitele>
- [36] *Politika vlády České republiky v oblasti Partnerství veřejného a soukromého sektoru* [online]. [cit.2012-04-10]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/vize_part.html
- [37] *Portál o veřejných zakázkách a koncesích*. [online]. [cit.2012-09-03]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/Information-System-on-Public-Contracts/Register-of-Concession-Contracts>
- [38] *Portál o veřejných zakázkách a koncesích. Elektronické tržiště veřejné správy*. [online]. [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Informacni-systemy-a-elektronicke-vzdelavani/NIPEZ-El-trziste-verejne-spravy>

[39] *Portál o veřejných zakázkách a koncesích. Národní legislativa - aktuální a úplné znění zákona o veřejných zakázkách a koncesního zákona.* [online]. [cit.2012-09-03]. Dostupné z: [http://www.portal-vz.cz/getdoc/3a0a68e0-8b95-46fb-bdbb-0d611d831155/Narodni-legislativa---aktualni-a-uplne-zneni-z-\(1\)](http://www.portal-vz.cz/getdoc/3a0a68e0-8b95-46fb-bdbb-0d611d831155/Narodni-legislativa---aktualni-a-uplne-zneni-z-(1))

[40] *Portál o veřejných zakázkách a koncesích. Public private partnership.* [online]. [cit. 2013-03-02] Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Public-private-partnership>

[41] *PPP- Bulletin Asociace pro podporu projektů spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Ročník 8, I.2012.* [online]. [cit. 2012-08-01]. Dostupné z: http://www.asociaceppp.cz/cnt/ppp_bulletin/?page=0&action=vfile_cs&id=34&disp=inline

[42] *PPP- Bulletin Asociace pro podporu projektů spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Ročník 8, II.2012.* [online]. [cit. 2012-08-01]. Dostupné z: http://www.asociaceppp.cz/cnt/ppp_bulletin/?page=0&action=vfile_cs&id=35&disp=att

[43] *PPP Centrum České republiky.* [online]. [cit.2012-10-03]. Dostupné z: <http://www.pppcentrum.cz/index.php?cmd=page&id=1221>

[44] *PPP Centrum České republiky*[online]. [cit.2012-10-10]. Dostupné z: <http://www.pppcentrum.cz/index.php?cmd=page&id=11>

[45] *PPP projekty v České republice - šance nebo riziko? Implementace PPP projektů a její rizika.* [online]. [cit. 2012-10-12]. Dostupné z: <http://www.transparency.cz/ppp-projekty-ceske-republice-sance-riziko-implementace-ppp-p/>

[46] *PPP versus veřejná zakázka.* [online]. [cit. 2012-08-11]. Dostupné z: http://www.asociaceppp.cz/cnt/sektorove_studie/?action=vfile_cs&id=3&disp=att

[47] *Projekty PPP v oblasti Fondu soudržnosti.* [online]. [cit. 2012-08-07] Dostupné z: http://www.portal-vz.cz/getmedia/7538b3af-917c-4926-8fb2-bd4e31768c0e/06_rojekty_v_oblasti_ondu_soudrznosti

- [48] *Přístup k řízení rizik v oblasti PPP. Projektová, právní a finanční rizika.* [online]. [cit.2012-04-10]. Dostupné z: <http://www.pppcentrum.cz/res/data/001/000197.pdf>
- [49] *Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje. Shrnutí zásad projektů realizovaných formou PPP.* [online]. [cit. 2013-02-12]. Dostupné z: <http://www.msunion.cz/sekce-ppp>
- [50] *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31.března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby.* [online]. [cit.2013-19-01]. Dostupné z: <http://simap.europa.eu/docs/simap/nomenclature/32004118cs.pdf>
- [51] *Správa o vytváraní podmienok na realizáciu projektov s privátnym partnerstvom.* [online]. [cit.2012-13-02]. Dostupné z: <http://www.reformazdravotnictva.sk/pril/sprava-ppp-pomp.pdf>
- [52] *Twinning Project CZ/2005/IB/FI/04. Implementation of Public Private Partnerships (PPP) policy in the Czech Republic.* [online]. [cit. 2013-03-02] Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Twinning_MF_Imlementace_PPP_v_CR_final_CZ_pdf.pdf
- [53] *Úrad pre verejné obstarávanie. Vestník verejného obstarávania.* [online]. [cit.2012-08-03]. Dostupné z: <http://www.e-vestnik.sk/Vyhľadavanie/OznamenieVestnik#/Vyhľadavanie/SearchOznamenie|0>
- [54] *Úřední věstník Evropské unie.* [online]. [cit.2012-27-11]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:277:0074:0095:CS:PDF>
- [55] *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.* [online]. [cit.2012-08-03]. Dostupné z: <http://www.compet.cz/>
- [56] *Wikipedia.* [online]. [cit.2012-11-02]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Transpozice>

[57] *Zahraniční zkušenosti v oblasti Partnerství veřejného a soukromého sektoru* [online]. [cit.2012-02-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/public-private-partnership-ppp/zahranicni-zkusenosti-v-oblasti/1001135/16782/>

[58] *Zjednodušení procesu PPP* [online]. [cit.2012-09-03]. Dostupné z: http://www.asociaceppp.cz/cnt/sektorove_studie/?page=0&action=vfile_cs&id=6&disp=att

Právní předpisy:

[59] *Zákon č. 25/2006 Z. z o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.* [online]. [cit.2012-15-03] Dostupné z: <http://www.slpk.sk/dokumenty/06-z25.pdf>

[60] *Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách od 1. 4. 2012.* [online]. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/cs/Aktuality/Uplne-zneni-zakona-c-137-2006-Sb-o-verejnych-za>

[61] *Zákon č. 139/2006 Sb. ze dne 14. března 2006 o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon).* [online]. [cit.2012-07-03]. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=827710bc-bc4c-45d4-ac76-2d09843fd6b1>

Seznam zkratek

BBO	Buy-Build-Operate (Zakoupit-Postavit-Provozovat)
BDO	Buy-Develop-Operate (Koupit- Rozvíjet-Provozovat)
BLT	Build-Lease-Transfer (Postavit-Pronajmout-Převést)
BOO	Build-Own-Operate (Postavit-Vlastnit-Provozovat)
BOT	Build-Transfer-Operate (Postavit-Převést-Provozovat)
DB	Design-Build (Projektovat-Postavit)
DBFM	Design- Build-Finance-Maintain (Projektovat-Postavit-Financovat-Zajišťovat)
DBFO	Design-Build-Finance-Operate (Projektovat-Postavit-Financovat-Provozovat)
DBFT	Design-Build-Finance-Transfer (Projektovat-Postavit-Financovat-Převést)
DBM	Design-Build-Maintain (Projektovat-Postavit-Udržova)
DBO	Design-Build-Operate (Projektovat-Postavit-Provozovat)
DBOO	Design-Build-Own-Operate (Projektovat-Postavit-Vlastnit-Provozovat)
DBOT	Design-Build-Operate-Transfer (Projektovat-Postavit-Provozovat-Převést)
EPEC	European PPP Expertise Centre
KCS	Projekt PPP typu koncese
LDO	Lease-Develop-Operate (Pronajmout-Rozvíjet-Provozovat)
LP	Lease/Purchase (Pronajmout-Prodát)
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Severoatlantická aliance)
O & M	Operations and Maintenance (Provoz a údržba)
OM & M	Operations, Maintenance & Management (Provoz, údržba a správa)
PFI	Private Finance Initiative
PPI	Private Participation in Infrastructure
PPP	Public private partnership
PSP	Private Sector Participation
SC	Service Contract (Smluvní poskytování služeb)
SL	Sale-Leaseback (Zpětný leasing)

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít své dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše)

V Ostravě dne ... 26.4.2013

Andrea Mičolová

Bc. Andrea Mičolová

Seznam příloh

Příloha č.1:

Seznam obchodních firem a názvů koncesionářů obsažených v rejstříku koncesních smluv ve smyslu zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení ke dni 27. 11. 2012

Příloha č.2:

Členové Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru

Příloha č.3:

Členové Asociácie pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora.

Příloha č.4:

Přehled realizovaných PPP projektů v ČR

Příloha č.1

Seznam obchodních firem a názvů koncesionářů obsažených v rejstříku koncesních smluv ve smyslu zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení ke dni 27. 11. 2012

Obchodní firma / Název koncesionáře	Obchodní firma / Název koncesionáře
"P. Ministr, v. o. s."	NESS Czech s.r.o.
1. SČV, a.s.	NYSADE spol. s r.o.
Ample.cz s.r.o.	Pražské vodovody a kanalizace, a.s.
City taxi s.r.o.	Radouňská vodohospodářská spol., a.s. (2x)
Česká pošta, s.p.	S group sport facility management,s.r.o.
ČESKÝ TRH, a.s.	SCOLAREST - zařízení školního stravování spol. s r. o.
ČEVAK a.s. (5x)	Severočeské vodovody a kanal.,a.s.
ČEZ Teplárenská, a.s.	Severomor. vod. a kan. Ostrava a.s.(4x)
ECONOMY.CZ s.r.o	Sport. a rekreační zaříz. Ostravy, s.r.o.
Eurest-zařízení škol. stravování, s r.o. (2x)	STAVOKOMPLET spol. s.r.o. (3x)
EuroAWK s.r.o.	Syntaxit, s.r.o.
Farní charita Litoměřice	VHS Benešov s.r.o.
I.T.V. CZ s.r.o.	Vodárenská akciová spol., a.s. (2x)
INSTA CZ s.r.o.	Vodohospodářská spol. Sokolov, s.r.o.
ITES spol. s r.o.	Vodovody a kanalizace Beroun,a.s. (3x)
Království železnic a.s.	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a.s.
Ledax Vysoké Mýto o.p.s.	Vodovody a kanal. Jižní Čechy, a.s.
Men on the Moon Entertainment, s r.o.	Vodovody a kanalizace Náchod, a.s.
Moravská vodárenská, a.s. (4x)	

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj České Republiky. Vlastní zpracování.

Členové Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru

logo	název
 DÁŇA, PERGL A PARTNEŘI <i>Advokátní kancelář</i>	Advokátní kancelář Dáňa, Pergl & Partneri
	Allied Progress Consultants, Ing. Emanuel Šíp
	Aon Central and Eastern Europe a.s.
	Česká spořitelna, a.s.
	ČSOB
	Deloitte Czech Republic B.V., o.s.
	EC HARRIS s.r.o.
	Erste Corporate Finance
	Fakulta financí a účetnictví VŠE v Praze.
	Fakulta stavební ČVUT
	Grant Thornton Valuations, a.s.
	Havel, Holásek & Partners, s.r.o.
	HOCHTIEF CZ
	Hogan Lovells (Prague) LLP
	Holec, Zuska & Partneri

	Komerční banka, a.s.
	KONSTRUKCE Media, s.r.o.
	Mazars Audit, s.r.o.
	Metrostav, a.s.
	Mota-Engil E.C.S.A.
	MT Legal, s.r.o.
	NEWTON Business Development, a.s.
	OHL ŽS, a.s.
	Pohl cz, a.s.
	Provozně ekonomická fakulta Mendelovy univerzity v Brně
	Průmstav, a.s.
	Sekyra Group, a.s.
	Seniorholding s.r.o.
	Skanska Infrastructure Development AB
	UniCredit Bank Czech Republic, a.s
	VCES, a.s.

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru. Vlastní zpracování.

Příloha č.3

Členové Asociácie pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora

název	název
	<p>alianciaadvokátov ak, s.r.o.</p>
	<p>Blaňár Blaňárová & Partners</p>
	<p>Dexia banka Slovensko, a.s.</p>
	<p>DLA Piper Weiss-Tessbach Rechtsanwälte GmbH</p>
	<p>Doprastav, a.s.</p>
	<p>DOPRAVOPROJEKT, a.s.</p>
	<p>Ernst & Young Financial Advisory, s.r.o.</p>
	<p>Erste Group Bank AG</p>

	EUROVIA SK, a.s.
	Facility Slovakia, s.r.o.
	GRANVIA, a.s.
	Havel & Holásek s.r.o.
	Majerník & Miháliková
	NEWTON Business Development, a.s.
	NOERR s.r.o.
	PETERKA & PARTNERS v.o.s. advokátska kancelária organizačná zložka
	PORR SOLUTIONS Immobilien- und Infrastrukturprojekte GmbH
	PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o.

	REMIING CONSULT a.s.
Ružička Csekes s.r.o. in association with members of C/M/S/	Ružička Csekes s.r.o. . in association with members of CMS
	Skanska Infrastructure Development AB
	Slovenská sporiteľňa, a.s.
	VÚB, a.s.
<i>Wolf Theiss, o.z.</i>	Wolf Theiss, o.z.
	WOOD & Co., a.s.

Zdroj: Asociácia pre podporu projektov spolupráce verejného a súkromného sektora. Vlastní zpracování.

Přehled realizovaných PPP projektů v ČR

Název koncesionáře	Název koncese	Zadavatel	Objem (Kč)	Typ PPP	Délka smluvního vztahu (léta)	Územní rozložení
Ample.cz s.r.o., GORDION, s.r.o., Seznam.cz, a.s.	Výběr provozovatelů, kteří zajistí vytvoření a provoz elektronických tržišť veřejné správy - Sdružení E-TENDERS	Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj	352 000 000	KCS	5	Hlavní město Praha
Česká pošta, s.p.	Výběr provozovatelů, kteří zajistí vytvoření a provoz elektronických tržišť veřejné správy - Česká pošta s.p.	Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj	352 000 000	KCS	5	Hlavní město Praha
ČESKÝ TRH, a.s.	Výběr provozovatelů, kteří zajistí vytvoření a provoz elektronických tržišť veřejné správy - ČESKÝ TRH, a.s.	Česká republika – Ministerstvo pro místní rozvoj	352 000 000	KCS	5	Hlavní město Praha
ECONOMY.CZ s.r.o	Výběr provozovatelů, kteří zajistí vytvoření a provoz elektronických tržišť veřejné správy - sdružení uchazečů Vortal, S.A. a ECONOMY.CZ s.r.o.	Česká republika - Ministerstvo pro místní rozvoj	352 000 000	KCS	5	Hlavní město Praha
Men on the Moon Entertainment, s r.o.	Časopis Klíč	Men on the Moon Entertainment spol. s r.o.	10 080 000	KCS	3	Hlavní město Praha
NESS Czech s.r.o.	Vytvoření a provoz Informačního systému o veřejných zakázkách – uveřejňovacího subsystému	Ministerstvo pro místní rozvoj	100 000 000	KCS	5	Hlavní město Praha
Syntaxit, s.r.o.	Výběr provozovatelů, kteří zajistí vytvoření a provoz elektronických tržišť veřejné správy - Syntaxit, s.r.o.	Česká republika - Ministerstvo pro místní rozvoj	352 000 000	KCS	5	Hlavní město Praha
ČEVAK a.s.	Zajištění provozování vodohospodářské infrastruktury společnosti VST s.r.o. na dobu deseti let	Vodárenská společnost Tábořsko s.r.o.	2 542 425 349	KCS	10	Jihočeský kraj
ČEVAK a.s.	Výběr provozovatele vodohospodářské infrastruktury na území města Prachatic	Město Prachatic	326 762 479	KCS	10	Jihočeský kraj
ČEVAK a.s.	Nájem vodohospodářského majetku města Nové Hradky za účelem jeho správy a provozování	Město NOVÉ HRADY	20 067 500	KCS	5	Jihočeský kraj

Radouňská vodohospodářská spol., a.s.	Smlouva o nájmu a provozování kanalizace obce Klec	Obec Klec	957 040	KCS	5	Jihočeský kraj
Radouňská vodohospodářská spol., a.s.	Smlouva o nájmu vodovodní a kanalizační sítě pro veřejnou potřebu a jiného vodohospodářského majetku městyse Chlum u Třeboně	Městys Chlum u Třeboně	16 782 996	LDO	4,5	Jihočeský kraj
Vodovody a kanal. Jižní Čechy, a.s.	Provozování vodohospodářské soustavy města Písku	Město Písek	1 346 238 880	KCS	15	Jihočeský kraj
Vodárenská akciová spol., a.s.	Provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu Svazku vodovodů a kanalizací Židlochovicko	Vodovody a kanalizace Židlochovicko, dobrovolný svazek obcí	272 835 000	LDO	10	Jihomoravský kraj
ITES spol. s r.o.	Zajištění provozu plynové kotelny a zabezpečení dodávek tepla a teplé vody	Obec Velká Hleďsebe	13 400 000	KCS	5	Karlovarský kraj
Vodovody a kanalizace Náchod, a.s.	Provozování vodohospodářské infrastruktury "Kanalizace Nové Město nad Metují"	Město Nové Město nad Metují	3 167 000	KCS	0,5	Královéhradecký kraj
S group sport facility management,s.r.o.	Provozování Městského stadionu Liberec	Statutární město Liberec	232 628 000	O & M	20	Liberecký kraj
Severočeské vodovody a kanal.,a.s.	Koncesní smlouva o provozování vodohospodářského majetku	Vodohospodářské sdružení Turnov	2 169 716 449	KCS	10	Liberecký kraj
ČEZ Teplárenská, a.s.	Dodávka tepla	Město Bohumín	3 069 254 044	KCS	23	Moravskoslezský kraj
Severomor. vod. a kan. Ostrava a.s.	Provozování VHS v průmyslové zóně Mošnov	Statutární město Ostrava	173 964 000	KCS	9,5	Moravskoslezský kraj
Severomor. vod. a kan. Ostrava a.s.	Pronájem a provozování veřejných kanalizací a ČOV města Bruntál	Město Bruntál	198 525 000	KCS	10	Moravskoslezský kraj
Severomor. vod. a kan. Ostrava a.s.	Smlouva o nájmu a provozování kanalizací	Město Štramberk	2 456 312	LDO	9,5	Moravskoslezský kraj
Severomor. vod. a kan. Ostrava a.s.	Smlouva o nájmu a provozování kanalizací	Svazek obcí regionu Novojičínska	48 355 930	LDO	10	Moravskoslezský kraj
Sport. a rekreační zařiz. Ostravy, s.r.o.	Provozování ozdravného centra Ještěrka	Statutární město Ostrava	47 448 000	OM & M	10	Moravskoslezský kraj

Vesuvius Solar Crucible, s. r. o., KERN, s. r. o., ERGON chráněné dílny partner Silesmont s. r. o., BZN, s. r. o., JAP Trading, s. r. o., DONGWON CZ s. r. o., Daechang Seat s. r. o.	Průmyslová zóna Třinec Baliny	Město Třinec	1 800 000 000	BOO		Moravskoslezský kraj
INSTA CZ s.r.o.	Provozování kanalizace pro veřejnou potřebu obce Brodek u Konice	Obec Brodek u Konice	4 601 000	KCS	10	Olomoucký kraj
Moravská vodárenská, a.s.	Provozování kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu města Konice	Město Konice	23 421 471	KCS	10	Olomoucký kraj
GEMO Olomouc, spol.s.r.o.	Akvapark Olomouc	Město Olomouc	497 000 000	BOT	10	Olomoucký kraj
"P. Ministr, v. o. s."	Výběr provozovatele areálu letního koupaliště – čp. 68 ul. Ke Koupališti, Pardubice	Statutární město Pardubice	16 145 000	OM & M	3	Pardubický kraj
Ledax Vysoké Mýto o.p.s.	Provozování sociálních služeb Domova pro seniory v objektu Domova důchodců Vysoké Mýto	Město Vysoké Mýto	435 265 000	SC	10	Pardubický kraj
ČEVAK a.s.	Výběr provozovatele vodohospodářského majetku města Přestice	Město Přestice	179 159 113	KCS	10	Plzeňský kraj
ČEVAK a.s.	Smlouva o nájmu a provozování vodovodu a kanalizace pro veřejnou potřebu	Město Dobřany	174 285 400	LDO	10	Plzeňský kraj
NYSADÉ spol. s r.o.	Zajištění správy a provozu Víceúčelového sportovního hřiště Tachov (Správa)	Město Tachov	14 962 070	OM & M	20	Plzeňský kraj
Vodohospodářská spol. Sokolov, s.r.o.	Výběr provozovatele vodohospodářského majetku města Rokycany	Město Rokycany	228 564 000	LDO	4	Plzeňský kraj
HERMOSA Parking Plzeň, a.s.	Parkovací dům Rychtářka, Plzeň	Město Plzeň	351 000 000	DBFO	20	Plzeňský kraj
Chodská Sluneční, s.r.o.	Solární energie na Tachovsku	Obec Zadní Chodov	provozní smlouva	BOT	20	Plzeňský kraj
Škola v přírodě Sklárna, s.r.o.	Sportovní areál Plzeň	Město Plzeň	2 000 000	OM & M	3	Plzeňský kraj
ITES, spol. s.r.o.	Teplo a teplá voda, V. Hledsebe	Obec Velká Hleďsebe	13 000 000	KCS	5	Plzeňský kraj
City taxi s.r.o.	SLUŽBA ČD TAXI	České dráhy, a.s.	3 000 000	OM & M	5	Praha, Brno, Ostrava
1. SčV, a.s.	Zajištění provozu vodohospodářské infrastruktury města Říčany	Město Říčany	578 272 000	KCS	10	Středočeský kraj
Eurest-zařízení škol. stravování, s r.o.	O zajištění školního stravování	Město Lysá nad Labem	16 500 000	SC	5	Středočeský kraj

Eurest-zařízení škol. stravování, s r.o.	Zajištění školního a závodního stravování pro žáky a zaměstnance 1. základní školy, Rakovník, Martinovského 153, 2. základní školy, Rakovník, Husovo nám. 3 a Gymnázia Zikmunda	Město Rakovník	5 087 000	SC	5	Středočeský kraj
Království železnic a.s.	Vytvoření a provozování multimediální expozice „Model hlavního města Prahy“	Útvar rozvoje hl. m. Prahy, příspěvková organizace	21 500 000	KCS	10	Středočeský kraj
SCOLAREST - zařízení školního stravování spol. s r. o.	Centrálního řešení školního stravování a stravování dalších uživatelů v městě Říčany	Město Říčany	80 643 000	OM & M	8	Středočeský kraj
STAVOKOMPLET spol. s r.o.	Kostelec nad Labem - provozovatel vodárenského systému	Město Kostelec nad Labem	41 662 000	LDO	5	Středočeský kraj
STAVOKOMPLET spol. s r.o.	Smlouva o nájmu a provozování vodovodů a kanalizací	Obec Velké Přílepy	18 637 409	LDO	3	Středočeský kraj
STAVOKOMPLET spol. s r.o.	Smlouva o nájmu a provozování vodovodů a kanalizací	Obec Únětice	9 087 081	LDO	6,5	Středočeský kraj
Vodovody a kanalizace Beroun,a.s.	Koncesní smlouva o provozování kanalizace obce	Město Hořovice	2 168 121	KCS	10	Středočeský kraj
Vodovody a kanalizace Beroun,a.s.	Provozování kanalizace pro veřejnou potřebu obce Třebotov	Obec Třebotov	16 742 000	KCS	10	Středočeský kraj
Vodovody a kanalizace Beroun,a.s.	Smlouva o nájmu a provozování vodovodů a kanalizací	Město Králův Dvůr	2 814 018	LDO	9	Středočeský kraj
I.T.V. CZ s.r.o.	Provoz a správa skupinového vodovodu Region Jih	Svazek obcí Region Jih	16 040 000	OM & M	10	Středočeský kraj
DORA Gastro, a.s.	Školní stravování, Říčany	Město Říčany u Prahy	81 000 000	OM & M	8	Středočeský kraj
VHS Benešov s.r.o.	Provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v obcích Kamenice, Sulice, Kostelec u Křížků, Křížkový Újezdec a Radějovice	Obce Kamenice, Sulice, Kostelec u Křížků, Křížkový Újezdec a Radějovice	113 880 000	LDO	10	Středočeský, Jihočeský kraj
EuroAWK s.r.o.	Provozování a komerční využití zastávek MHD ve Statutárním městě Ústí nad Labem	Statutární město Ústí nad Labem	309 158 900	OM & M	15	Ústecký kraj
Farní charita Litoměřice	Provozovatel domova pro seniory v Litoměřicích	Město Litoměřice	564 566 000	SC	20	Ústecký kraj
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	Provozování vodovodu a kanalizace pro veřejnou potřebu obce Radonice	Obec Radonice	15 619 980	KCS	7,5	Ústecký kraj
Eltado-Citelum, s.r.o.	Veřejné osvětlení, Ústí n. Labem	Ústí nad Labem	110 000 000	OM & M	15	Ústecký kraj

ČEVAK a.s.	Provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu města Žirovnice	Město Žirovnice	69 317 566	KCS	10	Vysočina
Vodárenská akciová spol., a.s.	Smlouva o nájmu a provozování kanalizací	Městys Stonařov	10 187 146	LDO	10	Vysočina
Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a.s.	Smlouva o nájmu a provozování vodovodů	Město Přibyslav	2 715 229	LDO	10	Vysočina
Moravská vodárenská, a.s.	Provozování části vodovodu pro veřejnou potřebu ve vlastnictví statutárního města Zlín	Statutární město Zlín	8 234 344	KCS	5	Zlínský kraj
Moravská vodárenská, a.s.	Provozování kanalizace pro veřejnou potřebu města Zlín – místní část Salaš	Statutární město Zlín	1 914 556	KCS	10	Zlínský kraj
Moravská vodárenská, a.s.	Provozování kanalizace pro veřejnou potřebu ve vlastnictví statutárního města Zlína	Statutární město Zlín	170 701 990	KCS	10	Zlínský kraj

Zdroj: Asociace pro podporu projektů partnerství veřejného a soukromého sektoru a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Vlastní zpracování.